လံၵ်ကညီ

သၢတိၤ

ကွဲသရၣ်အဂီၢ်

KAREN GRADE THREE TEACHER'S BOOK

@KECD & KRCEE

ကညီအလံ်မၤလိသၢတီၤတတီၤ
လၢ
ကွိသရၣ်အဂီၢ်

@KECD & KRCEE

ဘၣ်တၢ်ကွဲးပိာ်ထွဲအီၤဒ်ကညီကူဉ်သ့တၢ်မၤမ့ၢ်ကျၢၢ် (KRCEE) အလံ်ညိဉ်သိဉ်ဒိဉ်
၂၀၁၀နံ်ဉ်အတၢ်နဲဉ်လီၤအသိး

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ကညီအလံာ်ဖးလၢသၢတီၤတတီၤအဂီၢ်အံၤဘဉ်တၢ်ကွဲးအီၤဒ်ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်ကူဉ် သ့တၢ်မၤမုၢ်ကျၢ်အလံာ်ညဉ်သိဉ် ဒိဉ်နဲဉ်ကျဲအသိးန့ဉ်လီၤ.

လၢလံာ်အံၤအပူၤကပဉ်ဝဲဒဉ်ဒီး လုၢ်လၢ်ဃဲလၤတဖဉ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤစၢၤဖိသဉ်တဖဉ် အတၢ်ဟ် သူဉ်ဟ်သးသကဲာ်ပဝး လုၢ်လၢ်လၢက အိဉ်မူသကိးဒီး ကဘဉ်အဲဉ်တၢ် မၤလိမၤ ဒီး နှဉ်လီၤ. တၢ်ထူးတၢ်တီၤတမ့ၢ်တၢ်အိဉ်စံဉ်အိဉ်ကျၢၤဘဉ်. တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့မ့ၢ်တၢ်အိဉ်ဒီးပှၤ, ပမ့ၢ်တသံလီၤမၢ်တသ့ဘဉ်. ကမ့ၢ်တၢ်လၢအပၢၤဃာ်စၢၤလံာ်လဲၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၤအဃိ ဒ်ပှၤတကလုာ်အသိး ပမဲာ်သဉ်တဆံးဘဉ်. ပမ့ၢ်ဒုးနၢ်ပၢ်ဒြဖိသဉ်တဖဉ်လၢ တၢ်မၤလိအတၢ်ပညိဒ်ဖးလံာ်လီၤလဲ, က ဒီးလံာ်ဖျၢဉ်ဘဉ်မူဉ်မူဉ်နီၢ်နီၢ်နှဉ် ပတၢ်ပညိဉ်ကလၢပှဲၤထိဉ်ဘးဝဲလီၤ.

လံာ်အံၤအိဉ်ဒီးတၢ်နဲဉ်ကျဲလၢတၢ်ကသိဉ်လိနဲဉ်ယုၤပှၤမၤလိတၢ်ဖိတဖဉ်ဒ်လဲဉ်ဒ်လဲဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်လူၤ ပိာ် ထွဲတၢ်နဲဉ်ကျဲတဖဉ်အံၤဒီးမၤကွၢ်အီၤန့ဉ်, တၢ်ကထံဉ်ဘဉ်တၢ်မၤလိန့ၢ်အီၤသ့ချ့, သရဉ်ဒီး သရဉ်မုဉ်လၢအသိဉ်လိလံာ်အံၤကန့ၢ်တၢ်သူဉ်မံသးမှာ် လၢအစူးကါဝဲကျဲလၢလံာ်အံၤအပူၤအဃိန့ဉ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်မၤသကိးဒ်လံာ်အံၤနဲဉ်ပှၤကျဲဒီး ပကသ့ထိဉ်ကညီကျိာ်ချ့ချ့, ကမုာ်ဘဉ်ပှၤလၢပမၤလိဘဉ်လံာ်က ညီအဃိဒီးပကတုၤခူပဖိတၢၤဉ်သပှၢ်ကတၢၢ်နှဉ်လီၤ.

ပှဲၤဒီးတၢ်စုလီၤဃုာ်

ဇဘိရၤထူ
ကညီလံာ်ဖးကမံးတံာ်

@KECD & KRCFE

တၢ်မၤလိာ်လၢသရဉ်တဖဉ်အဂီၤ်

ကညီလံာ်ဖးလၢ သၢတီၤတတီၤအဂီၤ်အံၤ, မ့ၢ်ဝဲဖိသဉ်တဖဉ်အတၢ်မၤလိဘဉ် ကညီလံာ်ခိဉ်ထံးလၢ တၢ်ကသိဉ်လိအီၤလၢတီၤဖုဉ်အခိဉ်ထံးတပတီၤ်, အဆိကတၢ်နှဉ်လီၤ.

ဖဲတၢ်သိဉ်လိကညီလံာ်ခိဉ်ထံးဒံၤ ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢတၢ်ကဘဉ်သိဉ်လိဖိသဉ်တဖဉ်, ဒ်သိးကသ့ဖးကညီကျိာ်ပံာ်ပံာ်ကျါကျါဘဉ်ဘဉ်ဒီးကသ့ကွဲးထုးလံာ်ဖျၢဉ်တဖဉ်လၢကျိၤကျဲဘဉ်ဘဉ်အဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်သိဉ်လိကျိာ်နှဉ်, မ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးတခါလၢအဖျါဝဲ ခီဖျိနီၤ်ခိက့ၢ်ဂီၤတၢ်ဟ်သူဉ်ဟ်သး လၢတဂၤဒီးတဂၤအဘၢၢ်ဉစၢၤဒီးနၢ်ပၢၢ်လိာ်သးဘဉ်ဆဉ်တၢ်ဟ်ဖျါက့ၤအိၤလၢတၢ်ကွဲး ဒီးပှၤလၢအမၤလိဘဉ်ဝဲတၢ်ကွဲးတၢ်ဖးတဖဉ်နှဉ်ကွၢ်လီၤဝဲဒီးသ့ဉ်ညါဝဲနှဉ်လီၤ. မ့ၢ်တထံဉ်လိာ်အသးလၢမဲာ်သကိးမဲာ်ဘဉ်ဆဉ်ဆဲးကျိးလိာ်အသးလၢတၢ်ကွဲးဒီးဖးဝဲဘဉ်အဃိသ့ဉ်ညါဝဲနှဉ်လီၤ. သတးဒီးတၢ်မၤလိကွဲးဖးကျိာ်နှဉ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိဉ်ဝဲလၢပတၢ်ဆဲးကျိးလိာ်သးအဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်သိဉ်လိကျိာ်အခါနှဉ်, တၢ်ကဘဉ်သိဉ်လိတၢ်ဖးလံာ်အသိဉ်, တၢ်ရူးလံာ်ဘျုဘျု, တၢ်ဒိကနဉ်ဒီး တဲပိာ်ထွဲတၢ်ကတိၤအဖျၢဉ်ပံာ်ပံာ်ကျါကျါ ဒီးတၢ်ကွဲးထုးလံာ်ဖျၢဉ်လၢကျိၤကျဲဘဉ်ဘဉ်, ဒီးကကွဲးဝဲဆဲ့ဆဲ့အဖျၢဉ်လီၤလဲအဂီၤ်လိဉ်တၢ်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲလၢအဘဉ်လၢအခိဉ်ထံးလံၤလံၤဒီးအကါဒိဉ်မးလၢပဝဲသရဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်သးစဲလ့ၢ်ကလာ်လၢဂံၢ်ခိဉ်ထံးကဘဉ်တၢ်ဆိလီၤအိၤကျၢၤကျၢၤဃံးဃိဉ်ဒိဉ်အဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

ဖဲကို့ဖိတဖဉ်စးထိဉ်ဟဲတုၤကို့သိသိန္နဉ်, ဘဉ်မၤလိန္နၢ်ဆိဝဲကျိာ်အဃိ, တၢ်ကဘဉ်ဒုးညီနှၢ်အိၤဒီး ကညီလံာ်မိၢ်ပှၢ်ဒီးတၢ်သိဉ်မိၢ်ပှၢ်, တၢ်သိဉ်အစၢၤအဒှ သ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ. တၢ်ကဘဉ်မၤသ့ဉ်ညါဆိအဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ဒီး ကညီလံာ်မိၢ်ပှၢ်အထိဖိတဖဉ်, ဒီးကွၢ်နိဉ်ကွၢ်ဃါမၤညီနှၢ်အသးဒီး လံာ်မိၢ်ပှၢ်အဖျၢဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ. အဒိ– ကဖးလိဝဲ "က–ကညီသးကဆို" ဒ်နှဉ်သိးတဖဉ်, အဝိမ့ၢ်အါထိဉ်ဒီး ဒိတလ့ၤဝဲ(ရူးဘံဉ်မဲာ်ဝဲ)ကဘဉ်ဝဲကဘျုဝဲဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိဖးယုၤအိၤကညီလံာ်မိၢ်ပှၢ်တဖဉ်တက့ၢ်.

ဒ်နှဉ်အသိးတၢ်ဒၤနုာ်ဃုာ်ထါဖိတဖဉ်ဘဉ်ဃးဖိသဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလိန္နၢ်လုၢ်ဂ့ၤလၢ်ဝါလၢတၢ်အိဉ်မူအပူၤခီဖျိကဘဉ်အဲဉ်တၢ်ကဆဲ့ကဆို လၢအတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့အဂီၤ်, ကဘဉ်အဲဉ်ခိဉ်ဃၤန္ဆၢဉ် ဒီးထါဖိတနီၤဘဉ်ဃးကလုာ်အတၢ်သးဝံဉ်, မုၢ်နံၤမုၢ်သိဒီးနိဉ်တယၢ်အဂ့ၢ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ. အဒိ– ဖဲနသိဉ်လိတၢ်အလွဲၢ်အဂ့ၢ်အခါ, နဒၢနှာ်သိဉ်လိအီၤထါဖိဒ်အမ့ၢ် "ယနိဉ်တယၢ်" ဒီးသူဉ်သကိးသ့ဉ်ဖိ လၢအဟ်ဖျါဃုာ်ဒီး တၢ် အလွဲၢ်တနီၤ , ဒီးတၢ်မ့ၢ်စူးကါ သ့ဉ်သူဝဉ်သဉ်, တၢ်လဉ်လၢနခိဉ်နဃၤတဖဉ် ဒီး ဒုးနဲဉ်အိၤလၢ ကထံဉ်ဘဉ်ဝဲလၢအမဲာ် ဒီးကိးယုၤအိၤ မ့တမ့ၢ် မၤအဟဲစိာ်တၢ်လဉ်, ဖိ, သ့ဉ်သဉ် တဂၤတမံၤဒီး တဲယုၤအိၤ ဒ်နှဉ် သိးသ့ဝဲ ဒီးမ့ၢ်ကျါတဘိလၢ ဖိသဉ်တဖဉ် မၤလိန္နၢ်ဝဲညီနှဉ်လီၤ.

သရဉ် တဖဉ်အမူအဒါအိဉ်စ့ၢ်ကိးလၢ ကဘဉ်တဲယုၤဖိသဉ်တဖဉ်, လၢထါဖိတဖဉ် အခိဝညီဒီး ဒုးနၢ်ပၢၢ် အဝဲသ့ဉ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးရူးဘျုဝဲနှဉ်လီၤ. မ့ၢ်နၢ်ပၢၢ်ဝဲလံဒီး ကညီလၢအဝဲသ့ဉ်အဂီၤ်လၢအကအဲဉ်ဒိးမၤညီနှၢ်အသး လၢတၢ်အဲဉ်တၢ်ကဆဲ့ကဆို, တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ ဒီးအိဉ်ဒီးလုၢ်လၢ်သကဲာ်ပဝဲးလၢအဂ့ၤအဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

သရဉ် တဖဉ်ကဟ်သူဉ်ဟ်သးဒီး မၤလီၤတံၢ်ဝဲလၢဖိသဉ်တဖဉ်ကွဲးထုးလံာ်မိၢ်ပှၢ်အဖျၢဉ်တဖဉ်နှဉ်, ကဘဉ်ထုးဝဲလၢအကျဲ ဘဉ်ဘဉ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဖဲအစးထိဉ်ကွဲးလိလံာ်သိသိအခါအံၤန္နဉ်လီၤ. တၢ်ခိဉ်ထံးသူဉ်လီၤအသးအကါဒိဉ်မးဝဲလၢတၢ်လီၤ တံၢ်လီၤဆဲးကဘဉ်အိဉ်ဝဲဒီးကစဲထိဝဲလၢအသးအဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

ဘဉ်ဃးတၢ်ဒိကနဉ်အဂ့ၢ်နှဉ် ဖဲသရဉ်သိဉ်လိလံာ်အခါ ဖိသဉ်တဖဉ် ဒိကနဉ်တၢ်ကသ့ဒီး တၢ်ထုးန့ၢ်အသးကအိဉ် ဝဲအဂီၤ် လိဉ်ဝဲဒဉ် လၢ သရဉ် တဖဉ်ကဘဉ်ဆိကမိဉ်ထိဉ် တၢ်သိဉ်လိအကျဲလၢ အကထုးန့ၢ်ဖိသဉ်တဖဉ် အသးဒ်လဲဉ် ဒီးအဲဉ်ဒိးဝဲလၢ ဖိသဉ် နှၢ်ဘဉ်တၢ် မနုၤလဲဉ်, ဒီးသရဉ် ကအဲဉ်ဒိးဟ့ဉ်ဖိသဉ်လၢတၢ်မနုၤလဲဉ်, ဆံးအါလဲဉ် အဂ့ၢ်နှဉ် သရဉ်ကဘဉ်ဆိကမိဉ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဝံၤမးဒီး ကဘဉ်ဆိလီၤကျဲတဖဉ် လၢကထုးန့ၢ်ဖိသဉ်အတၢ်သးစဲ အဂီၤ်နှဉ်လီၤ. ကဘဉ်ကတံာ်ကတီၤရဲဉ်ကျဲၤဝဲ ဆဲ့ဆဲ့ဖ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိဒိးအကဲ ဘျုး ကတၢ်လၢပှၤလၢကတူၢ်လိာ်ဒိးဒိးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်သိဉ်လိတဖဉ်အဂီၤ်နှဉ်လီၤ.

ဘဉ်ဃးတၢ်ကတိၤန္နဉ် ဖဲဖိသဉ်တဖဉ် နၢ်ဟူတၢ်သံကွၢ်အခါ စံးဆၢဝဲ, ကဘဉ်သ့နှဉ်လီၤ.

ဘဉ်ဃးတၢ်ဒိတလ့ၤထါဖိတဖဉ်နှဉ်, မ့ၢ်ဒ်သိးဖးဝဲကဘဉ်ပံာ်ပံာ်ကျါကျါဒိးကွၢ်နိဉ်လံာ်မိၢ်ပှၢ်အဖျၢဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မူဉ် မူဉ် နီၢ်နီၢ် ဒီး နၢ် ပၢၢ် ဝဲ ထါဖိတဖဉ်အခိဝညီ လၢတၢ်အဲဉ်ဒိး အဝဲသ့ဉ်သ့ဉ်ညါတဖဉ် လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဂ့ၤဂ့ၤဒိးဖးလံာ်ကဘျ, ပံာ်ပံာ်ကျါကျါအဂီၤ်နှဉ်လီၤ. ကဘဉ်မၤလိတၢ်ကဒိးလိလံာ်ဖျၢဉ်လၢအဘဉ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ. **တၢ်ကဒိးလံာ် ဖျၢဉ်မ့ၢ်ကမဉ်လံဒီးအ ခိပ ညီကကမဉ်ဝဲန္နဉ်လီၤ. အကါဒိဉ် မး လၢ တၢ် ကကဒိးလံာ်ဖျၢဉ်ဘဉ် ဘဉ်လီၤတံၢ်လီၤ ဆဲးအဂ့ၢ်နှဉ် ကဘဉ်အိဉ်စ၀် ထိ ဃာ်ဝဲလၢ ပှၤ မၤလိတၢ်ဖိတဖဉ်အသူဉ်ကံၢ်သးလဲအပူၤန္နဉ်လီၤ.**

©KEED & KBCEE

တ၊်လ၊သရဉ်တဖဉ် ကဟ်သူဉ်ဟ်သး၀ ဖဲတ၊်စးထိဉ်သိဉ်လိ ကညီအလံာ်ခိဉ်ထံးန့ဉ် သိဉ်လိအီ၊လ၊ ကဖးဘျ့ဆိ၀လံခိဉ် ထံးအထါဖိ တု၊အဘဉ်ဘျ့ဘျ့ဘဉ်ဘဉ်ဒ်သိးအခိပညီဒိးအသိဉ် သုတဟးဂီ၊တဂ့၊နှ့ဉ်လီ၊. တု၊မ့၊အ ရူးလံာ်မိ၊ပှ၊အထါဖ ိဒိးတိ၊နိဉ်လံာ်မိ၊ပှ၊အသိဉ်မ့၊ဘဉ်လံမးဖးယု၊အီ၊ကးခိဉ်ထံး ခးကဝီ၊ဒ်နှ့ဉ်အသိးဆူညါကူ့၊ကူ့၊ တု၊လ၊ဧးကတ၊်လီ၊တံ၊်လီ၊ဆဲး တကှ့၊. ဖး၀ဲအသိဉ်မ့၊ဘဉ်ကွ၊်နိဉ်၀ဲဒိးမ့၊်ထံဉ်ညီန့၊်၀ဲလံန့ဉ်ကွဲးလိယု၊အီ၊လ၊ပှ၊ ကွဲးထုးလံာ်မိ၊ပှ၊အကျဲ, ဘဉ်ဘဉ်ဒ်တ၊်ဒုးနဲဉ်အိဉ် ၀ဲလ၊ကညီလံာ်ဖးအပူ၊အသိးတကှ့၊.

တ၊်ဒ၊နှာ်လံာ် အဆ၊ဒိဉ် ၁ တု၊လ၊ ၁၂ အပူ၊ ပဉ်ယှာ်ဒိးလံာ်ဖး, တ၊်ဂဲ၊လိ, ဒိးတ၊်မ၊ကွ၊်က့၊တဖဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

★ ကွ၊်တ၊်နဲဉ်ကျဲတဖဉ်ဒိး မ၊လီ၊တံ၊်ဒ်သိး, ပှ၊မ၊လိတ၊်ဖိတဖဉ် ကဒိးန့၊်ဘဉ်တ၊်ဖးလံာ် အသီဉ် လ၊အဘဉ်၀ဲ ဒိးပံာ် ကျါ၀ဲဒိးကွ၊်နိဉ်တိ၊်ထံ၀ဲကသ့နှ့ဉ်တကှ့၊.

★ ဒုးဘဉ်ထွဲက့၊၀ဲလံာ်လ၊အမ၊လိ၀ဲဒိးအခိဉ်အဃ၊၊တ၊်အိဉ်သးကသ့၀ဲအဂိ၊်သရဉ်ကမ၊လီ၊တံ၊်အတ၊်သိဉ်လိတကှ့၊.

အဒိ– ဆိကဆိ, ဆိန့ဉ် မ့၊်ထံဉ်၀ဲဒိးကဆိကမိဉ်ထိဉ်၀ဲ လ၊ **“ဆးဘံ”**တဘျိယိကသ့အဂိ၊်. လဉ်, တ၊်ကတိ၊တဖျာဉ် အံ၊ မ့၊်န၊်ဟူ၀ဲ မ့တမ့၊် မ့၊် ထံဉ်လီ၊၀ဲလဉ်အဂီ၊ဒိး ကသ့ဉ်ညါ၀ဲတဘျိယိလ၊ အဘဉ်ထွဲဒိး **“လးက့ဉ်ကိာ်”** မ့၊်ထံဉ်၀ဲ, ကသ့ဉ်, ကဆိ, အဂီ၊ဒိးအတ၊်ဆိကမိဉ်ကဆ့၊ အီ၊ဆူ **“ကး ခီဉ်ထံး”** ဒိးဒုးဘဉ်ထွဲ၀ဲ ကသ့အဂိ၊်လိဉ် ဘဉ်သရဉ် အတ၊်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲန့ဉ်လီ၊.

★ ဖဲသရဉ် ဖးယု၊ ပှ၊မ၊လိတ၊်ဖိတဖဉ် အလံာ်ဒိး အ၀ဲသ့ဉ်ဖးပိာ်သရဉ်အခံ မ့၊်တပံာ်တကျါဘဉ်နှ့ဉ် သရဉ်ကဒုးသ့ဉ် ညါဟံးစုနဲဉ် ကျဲက့၊အီ၊တဘျိယိ လ၊ကဘဉ်ဖး၀ဲ ပံာ်ပံာ်ကျါကျါ ဒ်လဲဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

★ သရဉ် ကဟ်သူဉ်ဟ်သး လ၊ဖိသဉ်တဖဉ် အတ၊်ကွဲးလံာ်ဒိးထုးလံာ်အကျိ၊အကျဲ ကဘဉ်၀ဲအဂိ၊်နှ့ဉ်လီ၊. ထုးလံာ် အကျိ၊ အကျဲ မ့၊်တဘဉ်ဘဉ်နှ့ဉ်, ကဘို၀ဲတဘျိယိဒိးသူဉ်ထိဉ်တ၊်လီ၊တံ၊်လီ၊်ဆဲး၀ဲတ၊်စးထိဉ်ကွဲးလိလံာ် အဆ၊ ကတိ၊်အံ၊နှ့ဉ်လီ၊. ဟ်သူဉ်ဟ် သးလ၊ တ၊်အကတိ၊်အံ၊ မ့၊်တ၊်အကါဒိဉ်ကတ၊်လ၊သရဉ်အတ၊်သူဉ်လီ၊တ၊်ချံဖိ အဂိ၊်နှ့ဉ်လီ၊.

★ လ၊တ၊်သိဉ်လိအပူ၊ သရဉ် တဖဉ် ကဃုထ၊ကျဲ လ၊အဖိးလိာ်ဒိး ဖိသဉ်တဖဉ် အတ၊်အိဉ်အသး, ဖိးလိာ်ဒိးတ၊် အိဉ်၀းတရံးခိဉ် ဃ၊၊ အတ၊်အိဉ်အသး, ဒ်သိး ဖိသဉ်တဖဉ် ကသးစအတ၊်မ၊လိ ဒိးသးဖုံလ၊ အတ၊်မ၊လိအပူ၊ အဂိ၊်နှ့ဉ်လီ၊.

★ တ၊်သိဉ်လိတကတိ၊်မ့၊်၀ဲ, ၄၅ မံးနံး, ဒိးတန့်နှ့ဉ် တ၊်သိဉ်လိကအိဉ်၀ဲ ၅ ကတိ၊်နှ့ဉ်လီ၊. တနံဉ်အတိ၊်ပူ၊ တ၊်မ၊လိ ကအိဉ်၀ဲ ၃၆ နှံ့ ဒိးတ၊်မ၊ လိကညီလံာ်ဖးအကတိ၊်ကအိဉ်၀ဲ ၃၆× ၅=၁၈၀ ကတိ၊် × ၄၅ မံးနံး = ၈၁၀၀ မံးနံး =၁၃၅ နဉ်ရံဉ်တနံဉ်အတိ၊်ပူ၊တ၊်သိဉ်လိလံာ်ကညီကအိဉ်၀ဲ၁၃၅ နဉ်ရံဉ်နှ့ဉ်လီ၊. ကညီလံာ်မိ၊ပှ၊အိဉ်၀ဲ ၂၅ ဖျာဉ် ဓိ၊အဃိ, တဘဉ်သိဉ်လိအီ၊ချ့ဒ်းချ့ဒူးတဂ့၊. မ့မ့၊်သိဉ်လိအီ၊လီ၊တံ၊်လီ၊ဆဲးဒိးလံာ်ဖျာဉ်တဖဉ်လ၊အပဉ်လ၊ တ၊်မ၊လိအပူ၊နှ့ဉ်ကွ၊်တ၊်သိဉ်လိခိဉ်ဃ၊၊၀းဝး ဟံဉ်ဃိခိဉ်ဃ၊၊၀းဝး, ဒိးဒုးဘဉ်ထွဲအီ၊လ၊တ၊်မ၊လိအပူ၊ဒ်သိး ဖိသဉ်တဖဉ်ကစိဉ်မဲဉ်စိဉ်နါ, သးအိဉ်ဃုသ့ဉ်ညါ အါထိဉ်တ၊်ဒိးသးစအတ၊်မ၊လိအဂိ၊်နှ့ဉ်လီ၊. တဘဉ်ဆိဉ်ဖိသဉ် အါကဲာ်ဆိး လ၊ကမ၊လိန့၊်တ၊်တဂ့၊. ထုးန့၊်အသးဒ်သိး ကသးဖုံလ၊ဟဲမ၊လိဘဉ်တ၊်အဂိ၊်ဒိးအတ၊်မ၊ လိန့၊်တ၊် ကမ့၊်ဒဉ်ဖဲ အ၀ံ၀ဲန့၊်အဂိ၊်သရဉ်ကဟ်သူဉ်ပဉ်သးန့ဉ်လီ၊.

@KECD & KBCEF

လံ်ကညီသၢတီၤတတီၤအတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်

တၢ်မၤလိ ၁	ယဟံၣ်ဖိဃီဖိ တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် မိၢ်ပၢ်အဘျုး(ထါ)	၁-၆
တၢ်မၤလိ ၂	နီၢ်ဝါဝါဖိအဂ့ၢ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် တဲတီတီလီနီတဘျီ(ထါ)	၇-၁၂
တၢ်မၤလိ ၃	တၢ်အီၣ်တဖၣ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် မူဒၢဖိလၢနၤဒီးယၤ (ထါ)	၁၃-၂၃
တၢ်မၤလိ ၄	ယဟံၣ်လၢအမာ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် တၢ်ကလုၢ်ကတိၤ(ထါ)	၂၄-၃၂
တၢ်မၤလိ ၅	ပှၤထူးပှၤတီၤလၢဖြိၣ်လီၤသ့ တၢ်အကတိၢ်သၢကတိၢ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ်	၃၃-၄၀
တၢ်မၤလိ ၆	ထွံၣ်လၢအသးကွံတၢ်တဒု တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ်	၄၁-၄၆
တၢ်မၤလိ ၇	ထိၣ်တၤအဒံၣ်လၢထူ တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ်	၄၇-၅၄
တၢ်မၤလိ ၈	တၢ်ကဆဲၤကဆိုန့ၣ်မၤမှာ်ပသး တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် မၤကဆဲၤကဆိုနကွၢ်ဂီၤ(ထါ)	၅၅-၆၄
တၢ်မၤလိ ၉	တၢ်အကတိၢ်သၢကတိၢ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် ယဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ဃၢၤ(ထါ)	၆၅-၇၃
တၢ်မၤလိ ၁၀	တၢၢ်ဒီးထိၣ်လွံၢ် တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ်	၇၄-၈၂
တၢ်မၤလိ ၁၁	ကဆီဒီးပှၤမဲာ်ဘျိၣ်ဃုဂၤ တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ်	၈၃-၉၄
တၢ်မၤလိ ၁၂	လုၢ်လၢ်လၢအဃဲလၤ တၢ်ဂဲၤလိတၢ်မၤတဖၣ် ထါဖိသၣ်(ထါကမဲၤ)	၉၅-၁၀၄

@KECD & KRCEE

@KECD & KRCEE

တၢ်မၤလိ ၁
စီၤထူထူအဟံၣ်ဖိယီဖိ

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

စီၤထူထူအဟံၣ်ဖိယီဖိ
တၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်
မိၢ်ပၢ်အဘျူး(ထါ)

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကွဲဖိကနၤပၢၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး
- ကွဲဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်
- ကွဲဖိကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကှၤဝီၢ်ဩြလၢမၤလိတ့ၢ်လံတဖၣ်ဒီး သ့ၣ်ညါအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်.
- ကွဲဖိကသ့စူးကါဝီၢ်ဩြတဖၣ်အံၤလၢကျိၤကူာ်ညီညီဖိသ့ဝဲ.
- ကွဲဖိသ့ဖးဒီးကွဲးအကစၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိအဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၣ်.

ဝီၢ်ဩြတဖၣ်– ဖံ, ဖု, မိၢ်, ပၢ်, ဒီပုၢ်ဝၢ်ခွါ, ဒီပုၢ်ဝၢ်မုၣ်

တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

- ကတာ်ကတီၤဟာ်ဝီၢ်ဩြလၢလံာ်ကှတိၣ်အလိၤဒီးအတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- ကတာ်ကတီၤဟာ်လံာ်တယၢ်ဖးလဲၢ်လၢအမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးအဂီၤ.
- မၤသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဝီၢ်ဩြတဖၣ်တုၤကွိဖိနၢ်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- ကဒီးလိယုၤကွိဖိလၢဝီၢ်ဩြတဖၣ်.
- သရၣ်ဒီးကွိဖိမၤလိဟံၣ်ဖိယီဖိအဂ့ၢ်ဒီးဒုးနဲၣ်ဃာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢကွိဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကှၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.
- ဂဲၤလိတၢ်လိာ်ကွဲ(တၢ်လိာ်ကွဲအဒိအိၣ်လၢလံာ်အလိၢ်ခံ)
- သရၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်သးဝံၣ်ယုၤဖိသၣ်သ့ဝဲ.
- သရၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးစးထိဉ်တၢ်သိဉ်လိဘဉ်နှဉ်, သံကွၢ်ဖိသဉ်လၢအဒိပုၢ်ဝဲၢ်အိဉ်ပှဲၤဂၤ. အမိၢ်မံၤဒ်လဲဉ်. ပၢ်မံၤဒ်လဲဉ်. ဖံမံၤဒ်လဲဉ်. ဖုမံၤဒ်လဲဉ်.
- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩြတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြအိဉ် လၢလံ့ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးဖးယုၤကျိဖိ, ကျိဖးပိာ်သရဉ်အခံဒီးတဲဘဉ်အခီပညီ.

ဖံ, ဖု, မိၢ်, ပၢ်, ဒိပုၢ်ဝဲၢ်, ဝဲၢ်ခွါ, ဝဲၢ်မုဉ်, နီနီ, စီစီ, ကျိသရဉ်မုဉ်, ကျိသရဉ်ခွါ, ကျိဖိ

- သရဉ်ဖးယုၤကျိဖိဝံၤဒီးမၤကျိဖိခံဂၤစုာ်စုာ်ဖးသကိးဝဲ.

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

- ဖးစီၤထူထူအဟံၣ်ဖိယိဖိအဂ့ၢ်ဝံၤမၢကွိဖိတဖၣ်ကွၢ်ဃုဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိတ့ၢ်လံဝဲတဖၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်အပူၤဒီးကဝီၤဃာ်အီၤ.
- ကွိဖိလၢအကွၢ်ဃုဝီၢ်ဩြဒီးထံၣ်ဝဲတဖၣ်ဒဲန့ၢ်အစုခီဖျိတၢ်စံးထိၣ်ပတြၢၤအီၤဝံၤဒီး မၢအကွဲးလိလီၤလၢအလံာ်ကွဲးအပူၤ. ကွိဖိလၢကွၢ်ဃုမ့ၢ်တထံၣ်ဝီၢ်ဩြဘဉ်နၣ်မၤစၢၤ အီၤဝံၤမၢအကွဲးလိဝီၢ်ဩြတဖၣ်တကွၢ်.

မၤကွၢ်ကွိဖိအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

(၁) စီၤထူထူအဖုမ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်.
(၂) စီၤထူထူအဖံမ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်.
(၃) စီၤထူထူအမိၢ်မ့ၢ်တတၤတဂၤလဲၣ်.
(၄) စီၤထူထူအပၢ်မ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်.
(၅) စီၤထူထူအဝဲၢ်ခွါမ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်.
(၆) စီၤထူထူအဝဲၢ်မုၣ်မ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်.
(၇) စီၤထူထူကီးအဝဲၢ်ခွါဒ်လဲၣ်.
(၈) စီၤထူထူကီးအဝဲၢ်မုၣ်ဒ်လဲၣ်.
(၉) စီၤထူထူအဟံၣ်ဖိယိဖိခဲလၢဒ်အိၣ်ပဲၤဂၤလဲၣ်.

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ယုထၤဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတကွၢ်.

ဖံ, ဖု, မိၢ်, ပၢ်, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်ခွါ, နီနီ

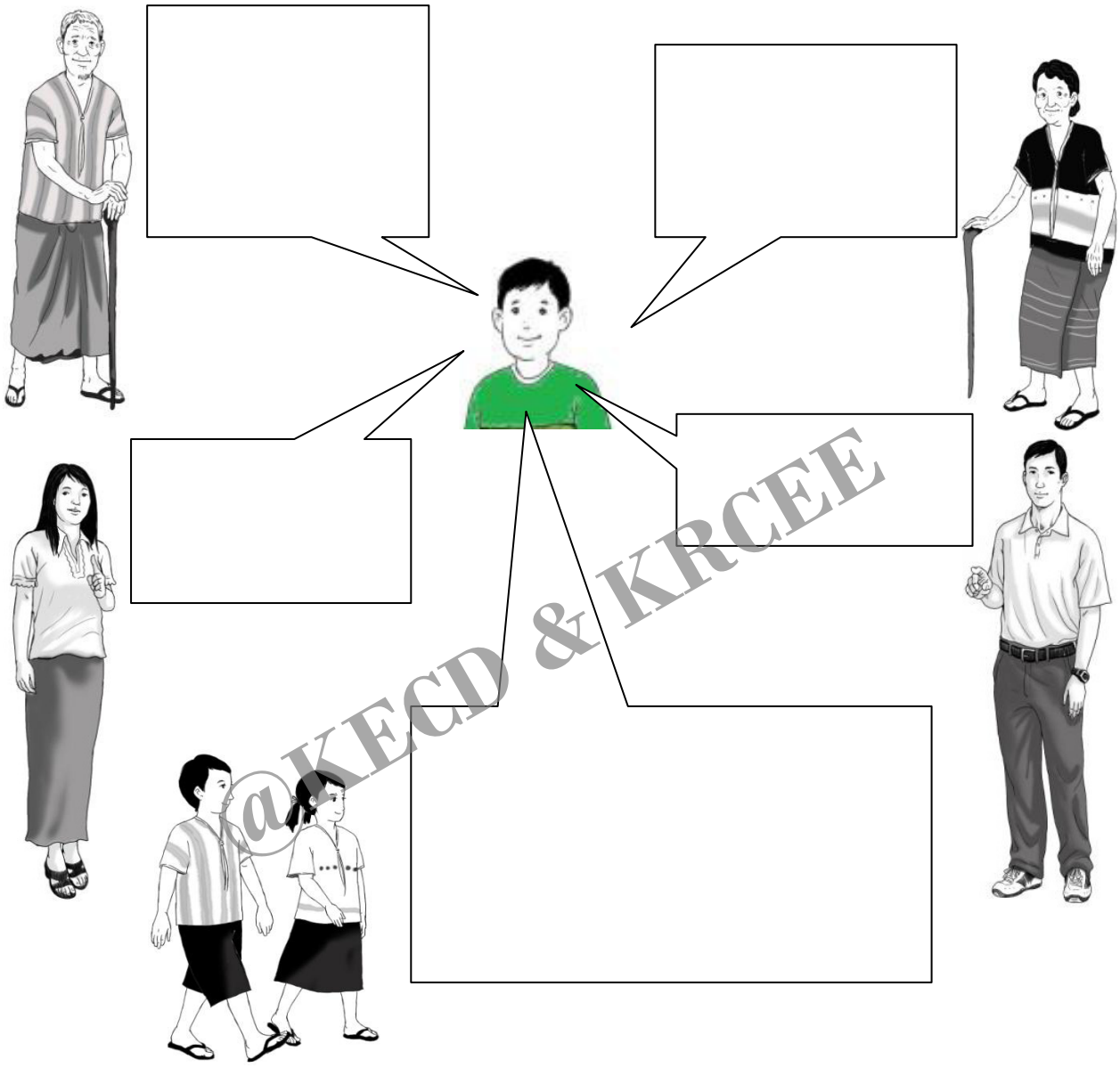
(၁) စီၤထူထူအ _____ မ့ၢ်ကွိသရၣ်မုၣ်တဂၤလီၤ.
(၂) စီၤထူထူအ _____ မ့ၢ်ကွိသရၣ်တဂၤလီၤ.
(၃) စီၤထူထူအ _____ မ့ၢ်ဝိၤအသးပှၢ်တဂၤလီၤ.
(၄) စီၤထူထူအ _____ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖြၣ်သးပှၢ်မုၣ်တဂၤလီၤ.
(၅) စီၤထူထူအ _____ကီးဝဲလၢစီစီဒီးအဝဲၢ်မုၣ်နၣ်ကီးဝဲလၢ_____ လီၤ.

၂. ကီးထိၣ်ဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တကွၢ်.

ဖံ, ဖု, မိၢ်, ပၢ်, ဝဲၢ်ခွါ, ဝဲၢ်မုၣ်, နီနီ, စီစီ, ကွိသရၣ်မုၣ်, ကွိသရၣ်ခွါ, ကွိဖိ, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်

၃. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤစီၤထူထူအတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်တက့ၢ်.

အဒိ, မ့မ့ၢ်အဖံဒီးကွဲးလီၤစီၤထူထူအဖံလၢတၢ်ဒၢလွံၢ်နၢၣ်အပူၤ.

၄. တ့လီၤနဟံၣ်ဖိယီဖိအဂီၤဒီးကွဲးလီၤအမ့ၢ်မတၤတဖၣ်ဒ်စီၤထူထူးတဲဘဉ်နၤအဟံၣ်ဖိယီဖိ အသိးတက့ၢ်. ဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢနကတ့လီၤနဟံၣ်ဖိယီဖိအဂီၤ.

ဖံ, ဖု, မိၢ်, ပၢ်, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်မ့ဉ်, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်ခွါ

@KECD & KRCEE

၅. တ့တၢ်ဂီၤဝံၤဒုးနဲၣ်နသကိးဖိလၢနတၢ်ဂီၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအီၤလၢနဟံၣ်ဖိယီဖိအဂ့ၢ်. စးထိဉ်တၢ်ကတိၤလၢအမ့ၢ်, အဝဲအံၤမ့ၢ်...

၆. သူဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်.

(သရၣ်ကသူလိယုၤကွံဖိလၢကျိၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီဖိဝံၤမၤကွံဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) မိၢ် _____

(၂) ပၢ် _____

(၃) ဖံ _____

(၄) ဖု _____

(၅) ကွံဖိ_____

၇. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသၣ်.

သရၣ်ကစၢ်ဒ့ဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်မၤယုၤကွံဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

တၢ်ဖးဘျ့လံ်

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

(၁) သရဉ်ကွဲးလီၤဟ်ထါအံၤလၢလံ်ကဲ့ဖးလဲၢ်အလိၤဒီးတဲထါအတၢ်ပညိဉ်.
(၂) သရဉ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.
(၃) ကွိဖိကဖးဒီးတိၢ်ရူးဝဲ.

မိၢ်ပၢ်အဘျူး

(လၢ – ဘံၢ်ဘံၢ်)

၁. မိၢ်ပၢ်လၢပျၤသ့ဉ်တဖဉ်
ကစုဒုမၤအီဉ်ဝဲဒဉ်
ဖိလံၤသ့ဉ်ကဒိဉ်ထိဉ်ဂီၢ်
ဖဲးခုးဖဲးသံဉ်မၤနီၢ်ကိၢ်

၂. ဖိလံၤမုဉ်ခွါကဖျိုးစိ
တၢ်ကီတၢ်ခဲဘဉ်တိဖျိ
ကျိဉ်လံ်လဲၢ်ဒီးထူသနူ
ပၤဃာ်ဃံးဃံးဒီးအိဉ်မူ

@KECD & KRCEE

<u>ထါအတၢ်ပညိဉ်</u> – ဖိသဉ်တဖဉ်ကယူးယီဉ်ဟ်ကဲမိၢ်ပၢ်ဒီးသ့ဉ်ညါမိၢ်ပၢ်အတၢ်လဲၤခီဖျိလၢ အကိဲခဲတဖဉ်အဂီၢ်.

တ်မၤလိ ၂
နီၢ်ဝါဝါဖိအဂ့ၢ်

တ်မၤလိအတ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

နီၢ်ဝါဝါဖိအဂ့ၢ်
တ်ဂဲၤလိတဖဉ်
တဲတီတီလိနိတဘျိ (ထါ)

တ်မၤလိန့ၢ်တ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တ်တဲအခိပညီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးတဲကွၤဝဲသ့
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကိုဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒီးစူးကါအီၤလၢကျိၤကူဉ်ဖုဉ်ဖုဉ်ညီညီသ့ဝဲ.
- ကိုဖိသ့ဖးဒီးကွဲးအဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်.

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– သဝီ, ထံကျိ, သရဉ်, ခိဉ်ဖး, ဒိကနဉ်, စံးထိဉ်ပတြၤၤ, ပှၤကလုာ်, သၢတီၤ, လံ့ကညီ, နၢ်လိၤ

တ်သိဉ်လိအတ်နဲဉ်ကျဲ

- ကတဉ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသိဒီးအလံ့ကွ့တီဉ်တဖဉ်.
- သိဉ်လိဝီၢ်ဩအသီတဖဉ်တုၤကိုဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒီးကိုဖိဖးတ်ဂ့ၢ်လၢတ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒီးတ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကိုဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတ်တဲအဂ့ၢ်ဒီးမၤတ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တ်ဂဲၤလိာ်ကွဲမ့ၢ်အိဉ်, တ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကိုဖိသ့ဝဲလီၤ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးမၤအါထိဉ်တ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိဉ်မၤလိဝီၤ်ဩ်အသိဒီးနီၤ်ဝါဝါအဂ့ၢ်ဒံးဘဉ်နှဉ်, သံကွၢ်ကျိဖိလၢတၢ်သံကွၢ် ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိစုၤဖျၢဉ်ဒ်တၢ်ဟ့ဉ်အဒိလၢတၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်အီၤလၢတၢ်ဖိလ်အသိး. သရဉ်/သရဉ်မုဉ်မ့ၢ် အဲဉ်ဒိးသံကွၢ်အါထိဉ်သ့ဝဲလီၤ. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးကျိဖိကအိဉ်ဒိး တၢ်သ့ ဆိကမိဉ်တၢ်အဂီၤ်.

  <u>တၢ်သံကွၢ်အဒိတဖုဉ်</u> – နမံၤဒ်လဲဉ်, နသးအိဉ်ပှဲၤနံဉ်လဲဉ်. နမိမိအမံၤဒ်လဲဉ်, နပါပါ အမံၤဒ်လဲဉ်. နအိဉ်တၢ်လီၤ်/သဝီအမံၤဒ်လဲဉ်, နကျိအမံၤဒ်လဲဉ်, နမၤလိလဲ်ာ် အမုဉ်က တၢ်မ့ၢ်လဲ်ာ်မနုၤလဲဉ်. နမ့ၢ်ဖျိထိဉ်ကျိန့ဉ်နအဲဉ်ဒိးကဲမနုၤလဲဉ်. နမၤစၢၤနမိၤ်ပၢ်တၢ်စ့ၢ်၈ါ.

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤနီၤ်ဝါဝါဖိအဂ့ၢ်ဒိးမၤကျိဖိကွၢ်လီၤအလဲ်ာ်ပူၤဒိးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒိးအသိတဘျိဒိးမၤကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၤကျိဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

နီၤ်ဝါဝါဖိအဂ့ၢ်

@KECD & KRCEE

ယမံၤမ့ၢ်နီၤ်ဝါဝါဖိလီၤ. ယမိမိအမံၤလၢသးပှၤ်မုဉ်နီၤ်ဖိမုၤ်ဃါဒိး ယပါပါအမံၤလၢ သးပှၤ်စီၤတိကလုာ်လီၤ. ယအိဉ်လၢကစၢၤ်ဒိဉ်သဝီလီၤ.

ယသဝီန့ဉ်အိဉ်ဘူးလၢထံကျိကပၤလီၤ. မ့ၢ်သဝီဖိလၢအမုဉ်ကတၢ်တဖျၢဉ်လီၤ. ခဲအံၤယမၤလိသၢတီၤလီၤ. ယမၤလိလဲ်ာ်မုဉ်ဒိဉ်မးလီၤ. လဲ်ာ်ကညီမ့ၢ်လဲ်ာ်လၢယမၤလိအီၤမုဉ် ကတၢ်တဘ့ဉ်လီၤ.

ထီဘိယဒိကနဉ်သရဉ်ဒိးသရဉ်မုဉ်အကလုၤ်လီၤ. ယမ့ၢ်ကျိဖိလၢအန်ၤ်လိၤတဂၤလီၤ. ခီဖျိလၢယန်ၤ်ဖိလိၤအဃိ, ယသရဉ်,သရဉ်မုဉ်အဲဉ်ယၤဒိဉ်မးလီၤ.

ကိးနံဉ်ဒဲးယဖျိထိဉ်ယဲတၢ်ဒိးစဲး, ယမၤန့ၢ်ခိဉ်ဖးတၢ မ့တမ့ၢ် ခိဉ်ဖးခံလီၤ. လၢယဃိယကွိအ မံၤဘဉ်တၢ်စံးထိဉ်ပတြၢၤအီၤလီၤ.

ယတၢ်တိာ်ဟ်မ့ၢ်ဝဲ, ယမ့ၢ်ဖျိထိဉ်ကွိဒိးယကကဲထိဉ်ကွိသရဉ်မုဉ်တဂၤလီၤ. တုၤမ့ၢ်ယကဲထိဉ်ကွိ သရဉ်မုဉ်တဂၤန့ဉ်, ယကမၤစၢၤက့ၤယပှၤကလုာ်လီၤ.

မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) နီၢ်ဝါဝါဖိမၤလိလံာ်အမုာ်ကတၢၢ်မ့ဉ်မနုၤလဲဉ်.
(၂) ကိးနံဉ်ဒဲးန့ဉ်နီၢ်ဝါဝါဖိမၤန့ၢ်ခိဉ်ဖးအပတိၢ်ထဲလဲဉ်.
(၃) နီၢ်ဝါဝါဖိမၤလိတၢ်မုာ်ဧါ.
(၄) နီၢ်ဝါဝါဖိအိဉ်ပှၤတီၤလဲဉ်.
(၅) နီၢ်ဝါဝါဖိအသရဉ်မုဉ်အဲဉ်ဒီၤခီဖျိမၤနုၤအဃိလဲဉ်.
(၆) နီၢ်ဝါဝါဖိမ့ၢ်ဖျိထိဉ်ကွိန့ဉ်ကအဲဉ်ဒိးကဲထိဉ်မနုၤလဲဉ်.
(၇) နီၢ်ဝါဝါဖိမ့ၢ်ပှၤဒ်လဲဉ်တဂၤလဲဉ်.

သိဉ်လိတိၢ်ဩြတဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒိးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩြအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြအိဉ် လၢလံာ်ကွ့တိဉ်အလိၤဒိးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖိ, ကွိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခီပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကွိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒိးလၢတၢ်ဂီၤ အချၢန့ဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩြဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. တိၢ်ဩြတနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကီမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြလၢလံာ်ကွ့ တီဉ်အလိၤဒိးဒုးသ့ဉ်ညါအခီပညီတဖဉ်.

သဝီ, ထံကျိ, သရဉ်, ခိဉ်ဖး, ဒိကနဉ်, စံးထိဉ်ပတြၢၤ, ပှၤကလုာ်, သၢတီၤ, လံာ်ကညီ, နၢ်လိၤ

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖဉ်

၁. ထိဉ်သတြီၤဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်လိာ်သးတက့ၢ်.

လံ်ကညီ

ဒိကန့်

ထံကျိ

စံးထိဉ်ပတြၢၤ

ပှၤကလုာ်

သၢတီၤ

သဝီ

သၢတီၤ

ပှၤကလုာ်

ဒိကန့်

ထံကျိ

လံ်ကညီ

စံးထိဉ်ပတြၢၤ

@KECD & KRCEE

၂. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

ထံကျိ	သဝီ	လံ်ကညီ	နၢ်လီၤ	စံးထိဉ်ပတြၢၤ	ခိဉ်ဖး	မၤစၢၤ

(၁) နီၢ်ဝါဝါဖိမၤလိ _____ အမှာ်ကတၢ်လီၤ.
(၂) ကိးနံဉ်ဒဲးန့ဉ်နီၢ်ဝါဝါဖိမၤန့ၢ် _____ တၢ မ့တမ့ၢ်_____ ခံလီၤ.
(၃) နီၢ်ဝါဝါဖိအ _____ အိဉ်ဘူးလၢ _____ ကပၤလီၤ.
(၄) နီၢ်ဝါဝါဖိအဃိန့ဉ်အကျိအမံၤဘဉ်တၢ် _____ အီၤလီၤ.
(၅) နီၢ်ဝါဝါဖိမ့ၢ်ပှၤလၢအ_____ တဂၤလီၤ.
(၆) ယမ့ၢ်ကဲထိဉ်ကျိသရဉ်မုဉ်နှဉ်, ယက_____ ယပှၤကလုာ်လီၤ.

၃. ကိးထိဉ်ဝီၤ်ဩြတဖဉ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၤ်တက့ၢ်.

သဝီ, ထံကျိ, သရဉ်, ခိဉ်ဖး, ဒိကနဉ်, စံးထိဉ်ပတြၢၤ, ပှၤကလုာ်, သၢတီၤ, လဲ်ကညီ, နၤ်လိၤ , ကျိ, သရဉ်မုဉ်, အကလုၤ်, မၤစၢၤ

၄. သူဝီၤ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(သရဉ်ကသူလိယုၤကွိဖိလၢကျိၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ညီညီဖိဝံၤမၤကွိဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) မၤစၢၤ _____

(၂) သဝီ _____

(၃) ထံကျိ _____

(၄) ဒိကနဉ် _____

(၅) သရဉ် _____

၅. မၤကွိဖိတ့လီၤအကစၢ်အဂီၤဒီးကွဲးလီၤအဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်. ဟ့ဉ်တၢ်ဂ့ၢ်အဒိတခါဒီး ကွဲးဒုးနဲဉ်ကွိဖိလၢကထံဉ်ဘဉ်ဝဲအဂီၤ်. မၤစၢၤကွိဖိလၢကကွဲးလိဒီးဖးလိဝဲအဂီၤ်တၢ်ကွဲးအဒိ

	ယမံၤလၢနီၤ်လါလါ. ယသးအိဉ်ဓုနံဉ်. ယမိၤ်မံၤနီၤ်ထူ ယပၢ်မံၤစီၤဘီ ယမၤလိတၢ်မုာ်မး ယမၤလိလဲ်ကညီမုာ်ကတၢၤ် ယမ့ၢ်ဖိသဉ်လၢဒိကနဉ်တၢ် ယသရဉ်ဇဲဉ်ယၤဒိဉ်မး

၆. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလဲ်မၤလိအကတၢၤ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရဉ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEF

တၢ်ဖးဘျ့လံ်

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

(၁) သရၣ်ကွဲးလီၤဟ်ထါအံၤလၢလံ်ကဖးလဲၢ်အလိၤဒီးတဲထါအတၢ်ပညိဉ်.
(၂) သရၣ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.
(၃) သရၣ်ကတဲယုၤဖိသဉ်တဖဉ်ဒ်သိးကန်ၢ်ပၢၢ်ထါအတၢ်ကွၢ်စိဒီးအတၢ်ပညိဉ်ရဲၤရဲၤ.
(၄) ကွိဖိဖးလိကွဲးလိထါဖိ

တဲတီတီလီနီတဘျီ

(လၢ – သးဂ့ၤဆၢ)

ပဝဲဖိသဉ်ဆံးကိးဂၤ
မ့ၢ်ခါဆူညါဆဉ်ဃဲလၢ
ထီဘိဟ့ဉ်ထီဉ်တၢ်ကပီၤ
မိၢ်ပၢ်သရၣ်ထံဉ်ဘဉ်ဇီၤ

ပတၢ်အိဉ်မူကဃဲလၢ
ဘျုံးဘျဉ်စီလဲၤတဘဉ်မၤ
တဲတီတီလီနီတဘျီ
ပပှၤကလုာ်ကထီဉ်ဖိ

ပပှၤကလုာ်ပှၤကညီ
မၤတီအိဉ်တီနဲစၢ်ခိ
ကွၢ်သကွၤ်ဆူပထံကိၢ်
တၢ်မၤနၢၤကမ့ၢ်ပဂိၢ်

@KECD & KRCEE

<u>ထါအတၢ်ပညိဉ်</u> – မ့ၢ်ဒ်သိးကွိဖိတဖဉ်ကအိဉ်မူတီတီလိၤလိၤဒီးတၢ်လံဉ်တၢ်လီသုတအိဉ် လၢခိဉ်နူးပူၤတဂ့ၤအဂိၢ်.

တ၊်မၤလိ ၃
တ၊်အိၣ်တဖၣ်

တ၊်မၤလိအတ၊်ဂ့၊်တဖၣ်

တ၊်အိၣ်တဖၣ်
တ၊်ဂဲၤလိတဖၣ်

တ၊်မၤလိန့၊်တ၊်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢ၊်တ၊်အိၣ်တ၊်အိတဖၣ်ကဲထိၣ်အသးဒ်လဲၣ်ဒီးအတ၊်ကဲဘျုးကဲဖြၣ်
- ကိုဖိကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်ဝီၢ်ဩဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိသ့.
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတ၊်သံကွ၊်တဖၣ်
- ကိုဖိကသ့ကွဲးတ၊်ဂ့၊်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢအတ၊်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲအဖိခိၣ်.

ဝီၢ်ဩတဖၣ်– ဘု, ဟီၣ်ခိၣ်, ဘၣ်စီၣ်, ဟုသးဝါ, မ့ၤ, ဖိအိၣ်, စံၥ်, ခုး, ကျိး, ကသူထံ, ကသူ, တ၊်ဖံးတ၊်ညၣ်, တ၊်ဒိးတ၊်လၣ်, တ၊်တံ၊်, ဃၤ

တ၊်သိၣ်လိအတ၊်နဲၣ်ကျဲ

- ကတဲၵ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသိလၢလံၵ်ကွ့တီၣ်အလိၤဒီးတ၊်ဂီၤတဖၣ်.
- သိၣ်လိဝီၢ်ဩအသိတဖၣ်တူၤကွိဖိန၊်ပၢ၊်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရၣ်ဒီးကွိဖိဖးတ၊်ဂ့၊်လၢတ၊်မၤလိပူၤတဖၣ်. ဒုးနဲၣ်ဃုဉ်ဒီးတ၊်ဂီၤတဖၣ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢကွိဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွ့ၤသူဝဲကသ့.
- သံကွ၊်တ၊်သံကွ၊်တဖၣ်ဘဉ်ဃးတ၊်ဂ့၊်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတ၊်ဂဲၤလိတဖၣ်.
- တ၊်ဂဲၤလိဉ်ကွဲဒီးတ၊်သးဝံၣ်မ့၊်အိၣ်ဘဉ်ဃးတ၊်မၤလိအဂ့၊်အံၤန္ၣ် မၤန့၊်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရၣ်အကစ၊်ဒၣ်ဝဲမ့၊်အဲၣ်ဒိးမၤအါထိၣ်တ၊်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KBCEE

တ၊်သိၣ်လိအတ၊်နဲၣ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိၣ်မၤလိဝိၢ်ဩ်ဒိးအသိဒံးဘၣ်နူၣ်, သံကွၢ်ကျိဖိလၢ တ၊်သံကွၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ စ့ၤဖျၢၣ်ဘၣ်ဃးတ၊်ဂီၤသၢဘ့ၣ် ဒီးပျဲဖိသၣ်စံးဆၢလၢအကစ၊်တ၊်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲ. ဝံၤဒီးတဲဘၣ်ကျိဖိလၢတနံၤအံၤတ၊်မၤလိဘၣ်ဃးတ၊်အိၣ် ဂ့၊်.
  တ၊်သံကွၢ်အဒိဘၣ်ဃးတ၊်ဂီၤသၢဘ့ၣ်.

  <u>ဘုမဲထိၣ်သိသီလၢစံၥ်ပူၤအဂီၤ.</u>

  သံကွၢ် – တ၊်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤမ့၊်မနုၤလဲၣ်. ထံၣ်ဘၣ်ဘုမဲထိၣ်ဖ်အံၤတဘျီဘျီဓါ. သူၣ်ဘၣ်ဘုတဘျီဘျီဓါ. ထံၣ်ဘၣ်ပှၤသူၣ်ဘုတဘျီဘျီဓါ.

  <u>ဘုအဂီၤ.</u>

  သံကွၢ် – တ၊်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤမ့၊်မနုၤလဲၣ်. ထံၣ်ဘၣ်ဘုတဘျီဘျီဓါ. ဘုနူၣ်မ့၊်မနုၤလဲၣ်.

  <u>ဟုသးအဂီၤ</u>

  သံကွၢ် – တ၊်ဂီၤတခါအံၤနူၣ်သုသ့ၣ်ညါဓါ. ပှၤမၤမနုၤလဲၣ်.

@KECD&KRCEE

တ၊်ဖးလိတ၊်ဂ့၊်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ

- စးထိၣ်ဖးန့၊်အီၤတ၊်အိၣ်အဂ့၊်ဒီးမၢကျိဖိကွၢ်လီၤအလံ်ပူၤဒီးဒိကနၣ်.
- ဖးကဒီးဏသိတဘျိဒီးမၢကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကျိဖိတဖၣ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

တ်ၢအိဉ်တဖဉ်

ဘုနှဉ်မဲထိဉ်လၢတ်ၢကိၢ်ၢအကတိၢ်လီၤ. မဲထိဉ်တ်ၢလိၢ်နှဉ်မ့ၢ်ဝဲဖဲတ်ၢစူၤအါအါကလဲာ်ဒီးဟိဉ်ခိဉ် ဘဉ်စိဉ်ဝဲဒဉ်အါမးလီၤ. ပှၤကညီမၤန့ၢ်ဘုဝံၤဘဉ် ဂံာ်ဝဲ, ဆုဝဲ, ဂုၤဝဲ, ဃၤဝဲ ဝံၤမၤကဲထိဉ်ဟု သးဝါဒီးပမ့ၢ်ဖိထိဉ်နှဉ် ကဲထိဉ်ဝဲလၢမ့ၤနှဉ်လီၤ. ပှၤကညီအိဉ်ဘုသဉ်ဆဉ်တတိၢ်ကမူဉ်ဝဲဒ် ဘုကွူဉ်အသိးဘဉ်. ခဲအံၤတ်ၢဂံာ်ဘုလၢကဟဉ်ဂံာ်ဘုလီၤ. တ်ၢတံာ်ဘုလၢစုဘဉ်.

လၢစံာ်အပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ခုးသံဉ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကျိးပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤနှဉ်, တၤသူတၤသဉ်တဖဉ် ဘဉ်တ်ၢသူဉ် အိၤအါမးလီၤ. ပှၤကညီတုၤအဖိအိဉ်မ့ၤနှဉ်, ဖိအိဉ်ဃုာ်ဝဲဒီးကသူဒီးကသူထံလၢအပဉ်ဃုာ် ဒီးတ်ၢဖံးတ်ၢညဉ်, တ်ၢဒီးတ်ၢလဉ်, တ်ၢဒံဉ်, တ်ၢတံၢ်, တ်ၢဖိတ်ၢသဉ်, အံသဉ်, မိၢ်ဟဲသဉ်, ညဉ် အုဉ်, သဒိဉ်အုဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.

ပှၤကညီအိဉ်တ်ၢအိဉ်တဖဉ်နှဉ်မ့ၢ်တ်ၢအိဉ်အနှ့ၢ်ဂံၢ်နှ့ၢ်ဘါအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဝဲနှဉ်လီၤ.

©KRCD & KRCEE

က. မၤကွၢ်ကွိဖိအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) ဘုမဲထိဉ်လၢအကတိၢ်ဖဲလဲဉ်.
(၂) ပှၤကညီမၤန့ၢ်ဘုဝံၤန့ဉ်မၤဝဲဒ်လဲဉ်.
(၃) အဆၢကတိၢ်ခဲအံၤတၢ်တဂံာ်ဘုလၢစုဘဉ်ဒီးတၢ်ဂံာ်ဘုလၢမနုၤလဲဉ်.
(၄) တၤသူတၤသဉ်တဖဉ်ဘဉ်တၢ်သူဉ်အီၤလၢတၢ်လိၢ်မနုၤတဖဉ်အပူၤလဲဉ်.
(၅) ပှၤကညီမ့ၢ်ဖိအိဉ်မ့ၤန့ဉ်ဖိအိဉ်ဃုာ်ဒီးမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.
(၆) ပှၤကညီအိဉ်တၢ်အိဉ်နှဉ်မ့ၢ်တၢ်အိဉ်ဒ်လဲဉ်.

ခ. သိဉ်လိဝိၢ်ဩိတဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒိးစးထိဉ်သိဉ်လိဝိၢ်ဩိအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်ဝိၢ်ဩိအိဉ်လၢလံာ်ကွ့တိဉ်အလိၤဒိးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖိ, ကွိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကွိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒိးလၢတၢ်ဂီၤ အချၤန့ဉ်ကွဲးလီၤဝိၢ်ဩြိဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. ဝိၢ်ဩြိတနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်ဝိၢ်ဩြိလၢလံာ်ကွ့တိဉ်အလိၤဒိးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

@KECD & KRUEE

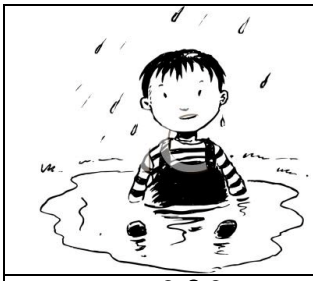
ဘု, ဟီဉ်ခိဉ်, ဘဉ်စိဉ်, ဟုသးဝါ, မ့ၤ, ဖိအိဉ်, စံာ်, ခုး, ကျိုး, ကသူထံ, ဃၤကသူ, တၢ်ဖံးတၢ်ညဉ်, တၢ်ဒိးတၢ်လဉ်, တၢ်တံၢ်

ဘု

ဟီဉ်ခိဉ်

ဘဉ်စိဉ်

ဟုသးဝါ

မ့ၤ

ဖိအိဉ်

စံာ်

ခုး

တၢ်ဖိုးတၢ်လၣ်အကျိုး

ကသူထံ

ကသူ

တၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်

တၢ်ဖိုးတၢ်လၣ်

တၢ်တံၢ်

ဃၤ

ညၣ်အုၣ်

သဒိၣ်အုၣ်

မိၢ်ဟဲသၣ်

© KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြိၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်

ညၣ်အုၣ်

ထၢ်ဖံးတၢ်ညၣ်

သဒိၣ်အုၣ်

တၢ်တံၢ်

တၢ်ဒိးတၢ်လၣ်အကျိး

ခုး

@KECD & KRCEE

၂. ကွ၊်တ၊်ဂီၤဒီးကဝီၤဃာ်ဝီၤ်ဩြလၢနမၤလိဘဉ်တဖဉ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတ၊်ဂီၤတကွ၊်.

ဃၤ
ကံာ်
ဆု

တၤသူတၤသဉ်
တ၊်ဒိးတ၊်လဉ်
တ၊်ဒိးတ၊်လဉ်အကျိး

ဟုသးဝါ
ဘု
မ့ၤ

မ့ၤ
ဘု
ဟုးသးဝါ

ဘု
ကျိး
ခုး

ကသူ
ကသူထံ
ဖိအိဉ်

ဖိအိဉ်
ဘဉ်စီ
တ၊်တံ၊်

သဒိဉ်အုဉ်
ညဉ်အုဉ်
မိ၊်ဟဲသဉ်

ကသူ
ဖိအိဉ်
ညဉ်အုဉ်

@KECD &KRCEE

၃. ကွ၊်တ၊်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢဇမၤလိဝဲတဖဉ်လၢဇဘဉ်လိာ်သးဒီးတ၊်ဂီၤတက့၊်.

@KECD & KRCEE

၄. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

ဃၤဝဲ ကသူ တၢ်ကိၢ် တၢ်စူၤ ဂုၤဝဲ ဟီဉ်ခိဉ် ကသူထံ ဘု ဂံာ်ဝဲ ဆုဝဲ ဟုသးဝါ မ့ၤ

(၁) _____ နှဉ်မဲထိဉ်ဝဲလၢ _____ အကတိၢ်နှဉ်လီၤ.
(၂) မဲထိဉ်ဝဲအလိၢ်နှဉ်ဖဲလၢ _____ အါအါကလဲာ်ဒီး_____ ဘဉ်စိဉ်ဝဲ ဒဉ်အါမးနှဉ်လီၤ.
(၃) ပှၤကညီမၤန့ၢ်ဘုဝံၤနှဉ်ဘဉ် _____ , _____ , _____ , _____ ဝံၤမၤကဲထိဉ်လၢ _____ နှဉ်လီၤ.
(၄) ပမ့ၢ်ဖိဉ်ထိဉ်အီၤနှဉ်ကဲထိဉ်ဝဲလၢ _____ နှဉ်လီၤ.
(၅) ပှၤကညီတူၤအဖိအိဉ်မ့ၤနှဉ်ဖိအိဉ်ဃုာ်ဝဲဒီး _____ ဒီး _____ နှဉ်လီၤ.

၅. ကိးထိဉ်ဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်. *(ကွၢ်လၢသရၣ်အတၢ်ဃုထၢလၢ ကကိးထိဉ်တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤသ့ဝဲ)*

ဘုမဲထိဉ်, တၢ်ကိၢ်အကတိၢ်. တၢ်စူၤအါအါကလဲာ်, ဟီဉ်ခိဉ်ဘဉ်စိဉ်ဝဲဒဉ်, ပှၤကညီမၤန့ၢ်ဘုဝံၤ, ဂံာ်ဝဲ, ဆုဝဲ, ဂုၤဝဲ, ဃၤဝဲ, မၤကဲထိဉ်ဟုသးဝါ, ဖိထိဉ်မ့ၤ, တၢ်တဂံာ်ဘုလၢစုဘဉ်, ခုးသံဉ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်အိဉ်အန့ၢ်ဂံၢ်နှ့ၢ်ဘါအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့

၆. သူဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပှၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်. ကွိဖိကွဲးမ့ၢ်တဘဉ်နှဉ်သရၣ်ကကွဲးလိအီၤ.
(သရၣ်ကသူလိယုၤကွိဖိလၢကျိၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပှဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ညီညီဖိဝံၤမၤကွိဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) ဘု _____
(၂) ဘဉ်စိဉ် _____
(၃) စံာ် _____
(၄) ဟုသးဝါ _____
(၅) မ့ၤ _____
(၆) ကသူ _____
(၇) ကသူထံ _____

@KECD & KBCEE

၇. မၤကွိဖိကွဲးလီၤတ၊်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့၊်.

(၁) ဘုမဲထိဉ်လၢအကတိၢ်ဖဲလဲဉ်.

_____

(၂) ပှၤကညီမၤန့၊်ဘုဝံၤန့ဉ်မၤဝဲဒ်လဲဉ်.

_____

(၃) အဆၢကတိၢ်ခဲအံၤတ၊်တဂံာ်ဘုလၢစုဘဉ်ဒီးတ၊်ဂံာ်ဘုလၢမနုၤလဲဉ်.

_____

(၄) တၤသူတၤသဉ်တဖဉ်ဘဉ်တ၊်သူဉ်အီၤလၢတ၊်လီ၊်မနုၤတဖဉ်အပူၤလဲဉ်.

_____

(၅) ပှၤကညီမ့၊်ဖိအိဉ်မ့ၤန့ဉ်ဖိအိဉ်ဃုာ်ဒီးမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

_____

(၆) ပှၤကညီအိဉ်တ၊်အိဉ်နှဉ်မ့၊်တ၊်အိဉ်ဒ်လဲဉ်.

_____

၇. ကွ၊်တ၊်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတ၊်၊်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရၣ်ကစ၊်ဒဉ်ဝဲအတ၊်လိာ်ကွဲတ၊်သးဝံဉ်မ့၊်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

၈. တ၊်အိဉ်ဖဲလဲဉ်တခါလၢနအိဉ်ဝံဉ်ကတ၊်၊်ဒီးတ၊်အိဉ်ဖဲလဲဉ်တခါလၢနအိဉ်အီၤတဝံဉ်ကတ၊်၊် နှဉ်လဲဉ်. ဘဉ်မနုၤအဃိလၢနအိဉ်အီၤဝံဉ်ဒီးတဝံဉ်နှဉ်လဲဉ်. တ့လီၤတ၊်အိဉ်လၢနအိဉ် အီၤဝံဉ် ဒီးတဝံဉ်အဂီၤဒီးကွဲးလီၤအမံၤဒီးအတ၊်ဂ့၊်လၢနအိဉ်အီၤတဝံဉ်အဂ့၊်နှဉ်တက့၊်.

(ကွိဖိကွဲးလီၤတ၊်အိဉ်လၢအိဉ်ဝဲဝံဉ်ဒီးတဝံဉ်အမံၤ. ကွဲးလီၤအိဉ်ဝဲဝံဉ်အဂ့ဉ်ထဲကျိၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ တကျိၤ မ့တမ့၊်ကျိၤအကုဉ်ဖိတကျိၤသ့လီၤ. ကွိဖိတ့လီၤကွဲးလီၤဝံၤမၤအတဲဘဉ်လိာ်သးဒီး အသကိးလၢကပၤဘဉ်ဃးအတ၊်ဂီၤဒီးအဂ့၊်ဖုဉ် ဖုဉ်ဖိ)

@KECD & KRCEE

တ၊်အိဉ်လၢအိဉ်ဝံဉ်ကတၢၢ်၊ မ့၊်–
အိဉ်အီၤဝံဉ်မ့၊်လၢ –

တ၊်အိဉ်လၢအိဉ်တဝံဉ်ကတၢၢ်၊ –
အိဉ်အီၤဝံဉ်မ့၊်လၢ –

@KECD & KRCEE

တၢ်မၤလိ ၄
ယဟံဉ်လၢအမုာ်

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

ယဟံဉ်လၢအမုာ်
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်
တၢ်ကလုၢ်ကတိၤ (ထါ)

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တၢ်တဲအခိပညီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးတဲကွၤဝဲသ့
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကိုဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒီးစူးကါအီၤလၢကျိၤပဲၤပူၤသ့ဝဲ.
- ကိုဖိသ့ဟ်ဖျါထိဉ်အနီၢ်ကစၢ်အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်.
- ကိုဖိသ့ကွဲးအဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်.

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– ဟံဉ်, အ့ဉ်လိာ်သး, ဏဉ်လိာ်သး, အ့နှ, နူတၢ်, သးသယုၢ်, တၢ်နံၤကမုံ,

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

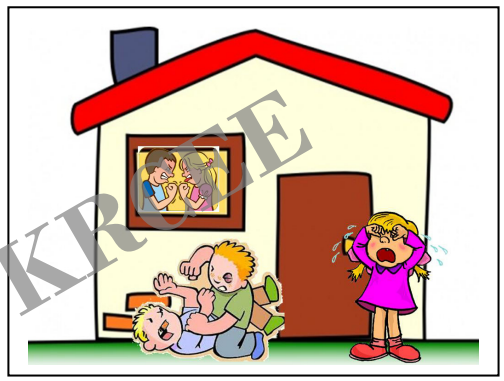
- ကတဲာ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသီလၢလံာ်ကွတီဉ်တဖဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သိဉ်လိဝီၢ်ဩအသီတဖဉ်တူၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒီးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်တဲအဂ့ၢ်ဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲမ့ၢ်အိဉ်, တၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိသ့ဝဲလီၤ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒိးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိၣ်မၤလိဝိၢ်ဩြအသိဒံးဘၣ်နူၣ်, ဒုးနဲၣ်ဖိသၣ်လၢဟံၣ်တဖျၢၣ်အဂီၤအိၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ဖိဃိဖိအ့ၣ်လိာ်သးအဂီၤတဘ့ၣ်ဒီး ဟံၣ်ဖိဃိဖိလၢအဲၣ်လိာ်ကွံလိာ်သးအိၣ်ဒီးတၢ်နံၤကမုံအဂီၤတဘ့ၣ်. သံကွၢ်ကျိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ စုၤဖျၢၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂီၤ ခံဘ့ၣ်အံၤဂ့ၢ်ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်အဒိလၢတၢ်ဟ်ဖျါထိၣ်အီၤလၢတၢ်ဖိလာ်အသိး. သရၣ်/သရၣ်မုၣ်မ့ၢ်အဲၣ်ဒိးသံကွၢ်အါထိၣ်သ့ဝဲလီၤ. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးကျိဖိကအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ဆိကမိၣ်တၢ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်အတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအဟံၣ်ဃီပူၤ.
  <u>တၢ်သံကွၢ်အဒိတဖၣ်</u> – ဟံၣ်ဖဲလဲၣ်တဖျၢၣ်လၢနအဲၣ်ဒိးအိၣ်လၢအပူၤ. ဘၣ်မနုၤဃိနဃုထၢဟံၣ်တဖျၢၣ်အံၤလဲၣ်.

@KECD & KRCE

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ

- စးထိၣ်ဖးန့ၢ်အီၤဃဟံၣ်လၢအမုာ်အဂ့ၢ်ဒိးမၢကျိဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒိးဒိကနၣ်.
- ဖးကဒိးအသိတဘျိဒိးမၢကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကျိဖိတဖၣ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

ယဟံဉ်ဖိလၢအမုာ်

ယဟံဉ်မ့ၢ်ဟံဉ်လၢအမုာ်တဖျၢဉ်လီၤ. ယဒိပုၢ်ဝဲၢ်တဖဉ်တအ့ဉ်လိာ်သးနီတဘျိဘဉ်. ပအဲဉ်လိာ်သးဂ့ၤမးလီၤ. ယမိၢ်ယပၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢအမုာ်လီၤ. တအ့နှပိၤဖိၢ်ဒူတၢ်ကလာ်တၢ်ဘဉ်. ယတနၢ်ဟူအဆိဉ်တၢ်နီတဘျိဘဉ်. ထိဘိအိဉ်ဒီးတၢ်နံၤကမံ့လီၤ. ပဝဲစ့ၢ်ကီးပအိဉ်ဒီးတၢ်ဓဉ်မုာ်နါဆၢလီၤ. ပမၤစၢၤလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤလီၤ. ပမ့ၢ်အိဉ်ယံၤလိာ်သးနှဉ်ပသးသယ့ၢ်လိာ်သးဒိဉ်မးလီၤ. ပတဆၢအိဉ်ယံၤလိာ်သးဘဉ်. ပမ့ၢ်ဟးဆူတၢ်လိၢ်အယံၤနှဉ်ပဆၢတူၤကွၤပဟံဉ်လၢအဆိအချ့လီၤ.

မၤကွၢ်ကျိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

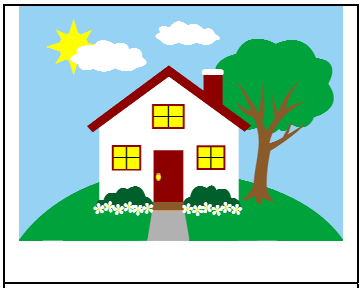
(၁) ယဟံဉ်မ့ၢ်ဟံဉ်ဒ်လဉ်.
(၂) ယမိၢ်ယပၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်မနုၤလၢအမုာ်တဖဉ်လဲဉ်.
(၃) ပဒိပုၢ်ဝဲတဖဉ်နှဉ်ပအဲဉ်လိာ်သးမ့ၢ်အ့ဉ်လိာ်သးလဲဉ်.
(၄) ယနၢ်ဟူယမိၢ်ယပၢ်ဆိဉ်တၢ်တဘျိဘျိဧါ.
(၅) ပသးသယ့ၢ်လိာ်သးအခါဖဲလဲဉ်.

ခ. သိဉ်လိတိၢ်ဩြတဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩြအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြအိဉ်လၢလံာ်ကွတိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကျိဖိ, ကျိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကျိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၢနှဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩြဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. တိၢ်ဩြတနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြလၢလံာ်ကွတိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

@KFCD & KRCEE

ဟံ်, အ့ဉ်လိာ်သး, အဲဉ်လိာ်သး, အ့နှ့, ဒူတၢ်, မၤစၢၤ, တၢ်နံၤကမံ့

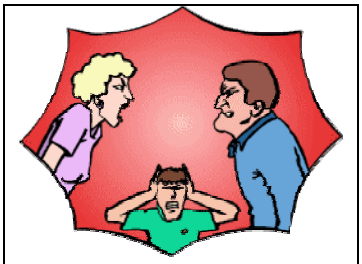
ဟံ်

အ့ဉ်လိာ်သး

အဲဉ်လိာ်သး

အ့နှ့

ဒူတၢ်

မၤစၢၤ

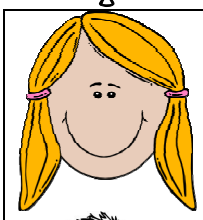

နံၤကမံ့

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြီၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩလၢအဘၣ်ကတၢၢ်တကွၢ်.

ဟံၣ်

အဲၣ်လိာ်သး

မၤစၢၤ

နံၤကမံ့

နူတၢ်

အုၣ်လိာ်သး

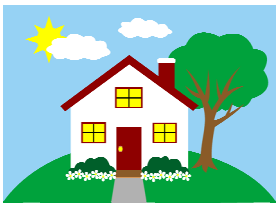
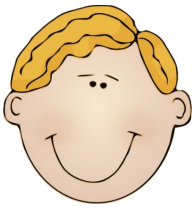
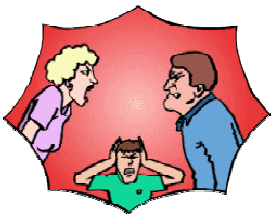
@KECD & KRCEE

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝိၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖၣ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

၃. ဃုထၢဝိၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

ဟံ်ၵ်, အ့ဉ်လိာ်သး, အ့နု, သးသယုၢ်, နံၤကမုံ, မၤစၢၤ

(၁) ယ _____ မ့ၢ် _____ လၢအမုာ်တဖျၣ်လီၤ.
(၂) ယဟံ်ၵ်နှဉ်ထိဘိအိဉ်ဒီးတၢ်_____လီၤ.
(၃) ပမ့ၢ်အိဉ်ယံၤလိာ်သးနှဉ်ပ _____လိာ်သးလီၤ.
(၄) တ_____ ပှၤပှၢ်ဒီးနူတၢ်ကလာ်တဖဉ်ဘဉ်.
(၅) ယဒီပုၢ်ဝဲၢ်တဖဉ်တ_____ နီတဘျိဘဉ်ဒီး လိာ်သးလီၤ.

၄. ကိးထိဉ်ဝိၢ်ဩြတဖဉ်လၢကွံဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

ဟံ်ၵ်, ဒီပုၢ်ဝဲၢ်, အ့ဉ်လိာ်သး, ဏဉ်လိာ်သး, အ့နု, နူတၢ်, သးသယုၢ်, တၢ်နံၤကမုံ

၅. သူဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်. ကွံဖိကွဲးမ့ၢ်တဘဉ်နှဉ်သရၣ်ကကွဲးလိအီၤ.

(သရၣ်ကသူလိယုၤကွံဖိလၢကျိၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ညီဖိဝံၤမၤကွံဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) ဟံ်ၵ် _____
(၂) နူတၢ် _____
(၃) နံၤကမုံ _____
(၄) အ့ဉ်လိာ်သး_____
(၅) ဏဉ်လိာ်သး_____

@KECD & KRCEE

၆. ကွ၊်တ၊်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတ၊်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရဉ်ကစ၊်ဒဉ်ဝဲအတ၊်လိာ်ကွဲတ၊်သးဝံဉ်မ့၊်အိဉ်မၤယုၤကျိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

၇. မၢကျိဖိကွဲးလီၤတ၊်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့၊်.

(၁) ယဟံဉ်မ့၊်ဟံဉ်ဒ်လဲဉ်.

_____

(၂) ယမိ၊်ယပ၊်အိဉ်ဒီးတ၊်မနုၤလၢအမုာ်တဖဉ်လဲဉ်.

_____

(၃) ပဒိပု၊်ဝဲတဖဉ်နူဉ်ပဖဲဉ်လိာ်သးမ့၊်အ့ဉ်လိာ်သးလဲဉ်.

_____

(၄) ယန၊်ဟူယမိ၊်ယပ၊်ဆိဉ်တ၊်တဘျိဘျိဓါ.

_____

(၅) ပသးသယု၊်လိာ်သးအခါဖဲလဲဉ်.

_____

@KECD & KRCEE

၈. မၤကွိဖိတ့လီၤအဟံ်တဖျၣ်အဂီၤဒီးအဲၣ်ဒီးလၢအဟံ်ကမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်နူၣ်, မၢအကွဲးလီၤအဂ့ၢ်လၢတၢ်ကတိၤဒီကျိၤဖုၣ်ဖုၣ်ယဲၢ်ကျိၤဒ်အမၤလိတ့ၢ်လံဝဲအသိးတက့ၢ်. ဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဒိတခါဒီးကွဲးဒုးနဲၣ်ကွိဖိလၢကထံၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၤ်. မၤစၢၤကွိဖိဖဲအကွဲးအတၢ်ဂ့ၢ်အခါ.

@KECD & KRCEE

တ၊်ဖးဘျ့လံာ်

တ၊်သိဉ်လိအတ၊်နဉ်ကျဲ

(၁) သရဉ်ကွဲးလီၤဟာ်ထါအံၤလၢလံာ်ကဲ့ဖးလဲ၊်အလိၤဒီးတဲထါအတ၊်ပညိဉ်.
(၂) သရဉ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.
(၃) သရဉ်ကတဲယုၤဖိသဉ်တဖဉ်ဒ်သိးကန၊်ပၢ၊်ထါအတ၊်ကွ၊်စိဒီးအတ၊်ပညိဉ်ရဲ့ရဲ့.
(၄) ကွိဖိဖးလိကွဲးလိထါဖိ

တ၊်ကလု၊်ကတိၤ (ထါ)

လၢ – မိၤလိ(တီအူ)

၁. ကလု၊်ကတိၤဃဲတလၢ
ဟးဆဲးအီၤထီဘိ

၂. ကဘုံးကဘျဉ်အတ၊်တဲ
ဟးဆဲးဘဉ်လ၊်နဲ

၃. ခံဂၤဘၢဉ်စၢၤတဂ့ၤအိဉ်
တ၊်သးဆါသးဒိဉ်

၄. ပှၤမဲာ်ညါကလိာ်ကလာ်
တဃဲတလၢဘဉ်

၅. မုဉ်မုဉ်ခွါခွါအိဉ်သကိး
ကတိၤအဘျုးအိဉ်

၆. ကထိဉ်ပှၤဟ့ဉ်ဃဲ့အခွဲး
ကတိၤဒိဉ်, ဝံၤက့ၤလ၊်နဲ

@KECD & KRCEE

ထါအတ၊်ပညိဉ်–

မ့၊်ဒ်သိးပှၤကိးဂၤကအိဉ်မူဃဲလၢဆဲးလၢလၢအတ၊်ကလု၊်ကတိၤအဂီၢ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်မၤလိ ၅
ပှၤထူးပှၤတီၤဖှိဉ်လီၤသ့

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

ပှၤထူးပှၤတီၤဖှိဉ်လီၤသ့
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကွိဖိကနၤပၢၢ်တၢ်တဲအခိပညီလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးတဲကွၤဝဲသ့
- ကွိဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကွိဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒိးစူးကါအီၤလၢကျိၤပှဲၤပူၤသ့ဝဲ.
- ကွိဖိကသ့ဖး,ကွဲးကျိၤပှဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢအကစၢ်ဒဉ်ဝဲသ့

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– ပှၤထူးပှၤတီၤ, ကျိဉ်စ့, တံၤသကိး, ပှၤဖှိဉ်ဖိ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, ကွဲးလံာ်

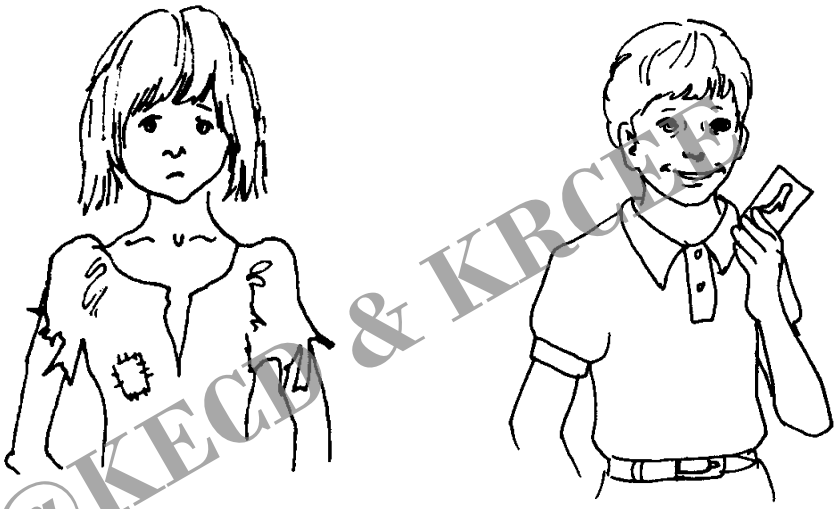
တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသိလၢလံာ်ကွ့တိဉ်တဖဉ်အလိၤဒိးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သိဉ်လိဝီၢ်ဩအသီတဖဉ်တူၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒိးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒိးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပှဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်တဲအဂ့ၢ်ဒိးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲမ့ၢ်အိဉ်, တၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိသ့ဝဲလီၤ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒိးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဉ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိဉ်မၤလိဝိၤ်ဩ်အသိဒံးဘဉ်နူဉ်,
  ဒုးနဉ်ဖိသဉ်လၢပှၤထူးပှၤတီၤတဂၤဒီးပှၤဖှိဉ်ဖိတဂၤ. သံကွၢ်ကျိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ် ဖုဉ်ဖိ စုၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂီၤ ခံ
  ဘ့ဉ်အံၤဂ့ၢ်ဒ်တၢ်ဟ့ဉ်အဒိလၢတၢ်ဟ်ဖျါထိဉ်အီၤလၢတၢ်ဖိလာ်အသိး. သရဉ်/သရဉ်မုဉ်မ့ၢ်အဲဉ်ဒိးသံကွၢ်အါထိဉ်သ့ဝဲလီၤ. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်ဒ်သိးကျိဖိကအိဉ်ဒီးတၢ်သ့ဆိကမိဉ်တၢ်ဒီးထံဉ်ဘဉ်အတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအဟံဉ်ဃီပူၤ.
  <u>တၢ်သံကွၢ်အဒိတဖဉ်</u> – တၢ်ဂီၤခံဘ့ဉ်လီၤဆီလိာ်သးဒ်လဲဉ်. သုအဲဉ်ဒိးကဲထိဉ်ပှၤဖဲလဲဉ်တဂၤလဲဉ်. ဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်.

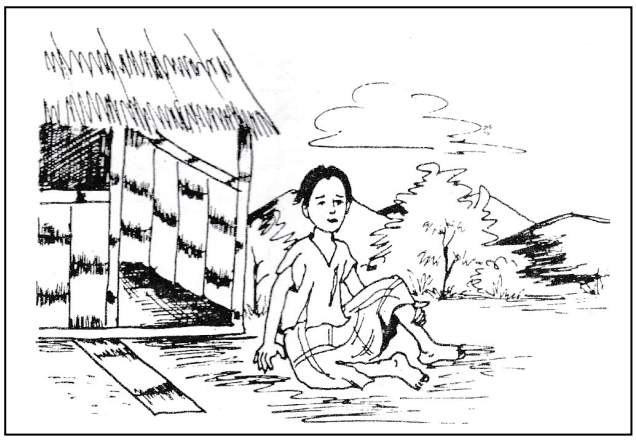

@KECD & KBCED

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးမၢကျိဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကျိဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

ပှၤထူးပှၤတီၤလၢဖှိၣ်လီၤသ့

လၢဝ့၊်တဖျၢ်အပူၤန့ၣ်, ပှၤထူးပှၤတီၤအိၣ်ဝဲတဂၤလီၤ. ပှၤထူးပှၤတီၤအံၤအိၣ်စ့၊်ကီးဒီးအဖိခွါ တဂၤကိးဝဲအမံၤလၢစီၤလၢပှဲၤန့ၣ်လီၤ. စီၤလၢပှဲၤမ့၊်ပှၤထူးပှၤတီၤအဖိတဂၤအဃိ, တ၊်ကိ၊်တ၊် ဂီၤတအိၣ်ဒီးအီၤနီတမံၤဘၣ်. အမိ၊်အပ၊်မၢအလဲၤမၤလိတ၊်ဘၣ်ဆၣ်တလဲၤဝဲဘၣ်. မ့၊်လၢတ၊် လၢတ၊်ပှဲၤအိၣ်ဒီးအီၤအဃိအမိ၊်အပ၊်တဟ်သူၣ်ဟ်သးဒီးမၢဆူၣ်အီၤစ့၊်ကီးဘၣ်နၣ်လီၤ. ဖဲအ တံၤသကိးတဖၣ်မၤလိတ၊်အခါ, အဝဲတမၤလိတ၊်မူၤမူၤနီ၊်နီ၊်ဘၣ်.

တုၤပှၤဂုၤပှၤဂၤသ့ထိၣ်ဘၣ်ထိၣ်ဒီးအဝဲတန၊်ပၢ၊်တ၊်နီတမံၤဘၣ်. ဖးလံာ်တဘၣ်ဘၣ်. သ့ဒၣ် ထဲအမၤလၢာ်ဂီၤကျိၣ်စ့တ၊်ထူးတ၊်တီၤတဖၣ်နၣ်လီၤ. ဆိကမိၣ်ဝဲလၢတ၊်ထူးတ၊်တီၤ တဖၣ် လၢာ်ဝဲတသ့နီတဘျိဘၣ်နၣ်လီၤ. တုၤအမိ၊်အပ၊်သံသဒၣ်ကွံဉ် အီၤဒီးကျိၣ်စ့တ၊်ထူးတ၊်တီၤ အိၣ်လီၤတာ်ဒံးကစီဒီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်စ့ၤလီၤဝဲလံ. ကပၢၤဃာ်ဝဲဒီးကမၤအါထိၣ်ဝဲအဂီ၊ တန၊်ပၢ၊်ဝဲဘၣ်.

ဖးလံာ်တဘၣ်ကွဲးလံာ်တဘၣ်ဘၣ်. လၢနၣ့အမဲာ်ညါပှၤဟဲလံၣ်အိၣ်လီအိၣ်အီၤအါမးလီၤ. လၢ ခံကွၤန့ၣ်တ၊်တအိၣ်ဒီးအီၤနီတမံၤလၢၤဘၣ်. လၢခံကွၤန့ၣ်, တ၊်တအိၣ်ဒီးအီၤနီတမံၤလၢၤဘၣ်. လအမံၤမ့၊်စီၤလၢပှဲၤဘၣ်ဆၣ်တလၢပှဲၤဝဲဒီးတ၊်ထူးတ၊်တီၤ, ကျိၣ်စ့ဘၣ်. တလၢပှဲၤဒီးတ၊်ကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့ဘၣ်. လၢပှဲၤကွၤဝဲထဲတ၊်ဖှိၣ်တ၊်ဃာ်ဒီးတ၊်နးတ၊်ဖှိၣ်နၣ့ၣ်လီၤ.

@KECD & KRCEE

မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) စီၤလၢပဲၤမ့ၢ်ပှၤထူးပှၤတီမ့တမ့ၢ်ပှၤဖြဉ်ဖိတဂၤနှဉ်လဲဉ်.
(၂) စီၤလၢပဲၤမ့ၢ်ပှၤဒ်လဲဉ်တဂၤလဲဉ်.
(၃) စီၤလၢပဲၤနှဉ်ဖးလံာ်ကွဲးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်မ့ၢ်လၢမနုၤအဃိလဲဉ်.
(၄) စီၤလၢပဲၤအဖးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ်အမၤမနုၤသ့လဲဉ်.
(၅) ခီဖျိလၢစီၤလၢပဲၤဖးလံာ်ကွဲးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်အဃိပှၤမၤအီၤဒ်လဲဉ်.
(၆) လၢခံစီၤလၢပဲၤကဲထိဉ်ကၢ့ပှၤဒ်လဲဉ်တဂၤလဲဉ်.
(၇) နအဲဉ်ဒိးလီၤဂ်ဒိးစီၤလၢပဲၤစ့ၢ်ကီးဇါ. မ့ၢ်စံးလၢအဲဉ်ဒိးနှဉ်ဆဲးသံကွၢ် လၢဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်. မ့ၢ်စံးဆၢတအဲဉ်ဒိးနှဉ်ဆဲးသံကွၢ်စ့ၢ်ကီးအီၤလၢ ဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်နှဉ်တကွၢ်.

သိဉ်လိတိၢ်ဩ့တဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒိးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩ့အသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ့အိဉ်လၢလံာ်ကွ့တိဉ်အလိၤဒိးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖ, ကွိဖဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကွိဖမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒိးလၢတၢ်ဂီၤ အချၢနှဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩ့ဩ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. တိၢ်ဩ့တနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ့လၢလံာ်ကွ့တိဉ်အလိၤဒိးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

ပှၤထူးပှၤတီၤ, ကျိဉ်စ့, တံၤသကိး, ပှၤဖြဉ်ဖိ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, ကွဲးလံာ်

ပှၤထူးပှၤတီၤ

ကျိဉ်စ့

ပှၤဖြဉ်ဖိ

တံၤသကိး

တၢ်ထူးတၢ်တီၤ

ကွဲးလံာ်

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြီၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢ်တက့ၢ်.

ကွဲးလံာ်

ပှၤဖြိၣ်ဖိ

တၢ်ထူးတၢ်တီၤ

ကျိၣ်စ့

ပှၤထူးပှၤတီၤ

ဖးလံာ်

တံၤသကိး

@KECD & KRCEE

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖၣ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

၃. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

ပှၤထူးပှၤတီၤ, ဖးလံာ်, တံၤသကိး, ကွဲးလံာ်, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, ကျိၣ်စ့

(၁) စီၤလၢပဲၤမ့ၢ်_____ အဖိခွါတဂၤလီၤ.
(၂) စီၤလၢပဲၤအံၤအ_____ မၤလိတၢ်အခါ, အဝဲတမၤလိတၢ်မူၤမူၤနီၢ်နီၢ်ဘၣ်.
(၃) စီၤလၢပဲၤအံၤ_____ ဒီး _____ တဘၣ်ဘၣ်.
(၄) စီၤလၢပဲၤအံၤသ့ဇၣ်ထဲအသူ _____ ဒီး _____ နှၣ်လီၤ.

@KECD & KRCEE

၄. ကိးထိၣ်ဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကျိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

ပှၤထူးပှၤတီၤ, ကျိၣ်စ့, တံၤသကိး, ပှၤဖြိၣ်ဖိ, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, ဖးလံာ်, ကွဲးလံာ်

၅. သူဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်.

(သရၣ်ကသူလိယုၤကျိဖိလၢကျိၤကူာ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိဝံၤမၤကျိဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) ပှၤထူးပှၤတီၤ _____
(၂) တံၤသကိး _____
(၃) ပှၤဖြိၣ်ဖိ _____
(၄) ဖးလံာ် _____
(၅) ကွဲးလံာ် _____

၆. မၢကွိဖိကွဲးလီၤတၢ်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) စီၤလၢပဲၤမ့ၢ်ပှၤထူးပှၤတီမ့တမ့ၢ်ပှၤဖြိဉ်ဖိတဂၤန့ဉ်လဲဉ်.

_____

(၂) စီၤလၢပဲၤမ့ၢ်ပှၤဒ်လဲဉ်တဂၤလဲဉ်.

_____

(၃) စီၤလၢပဲၤန့ဉ်ဖးလံာ်ကွဲးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်မ့ၢ်လၢမနုၤအဃိလဲဉ်.

_____

(၄) စီၤလၢပဲၤအဖးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ်အမၢမနုၤသ့လဲဉ်.

_____

(၅) ခီဖျိလၢစီၤလၢပဲၤဖးလံာ်ကွဲးလံာ်တဘဉ်ဘဉ်အဃိပှၤမၤအီၤဒ်လဲဉ်.

_____

(၆) လၢခံစီၤလၢပဲၤကဲထိဉ်က့ၤပှၤဒ်လဲဉ်တဂၤလဲဉ်.

_____

(၇) နအဲဉ်ဒိးလီၤက်ဒိးစီၤလၢပဲၤစ့ၢ်ကီးဇါ. မ့ၢ်စံးလၢအဲဉ်ဒိးန့ဉ်ဆဲးသံကွၢ် လၢဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်. မ့ၢ်စံးဆၢတအဲဉ်ဒိးန့ဉ်ဆဲးသံကွၢ်စ့ၢ်ကီးအီၤလၢ ဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်နှဉ်တက့ၢ်.

_____

@KECD & KRCEE

၇. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ဒိးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရဉ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

၈. မၢကွိဖဲးလံ်ကျိၤလၢတၢ်ဖီလာ်တဖၣ်ဒီးမၤအဃုထၢဝဲလံ်ကျိၤထဲတကျိၤဒီးတ့လီၤ တၢ်ဂီၤလၢအပူၤတက့ၢ်. တ့လီၤတၢ်ဂီၤမ့ၢ်ဝံၤနှၣ်, မၤအကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိဘဉ်ဝဲ သၢဖျၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂီၤအဂ့ၢ်. သံကွၢ်လၢဘဉ်မနုၤဃိအတ့တၢ်ဂီၤအဝဲနှၣ်လဲဉ်.

(ကွိသရၣ်ကသ့ဉ်ညါဘဉ်ဝဲဖိသဉ်တဖၣ်အတၢ်သးစဲအဒိဉ်ကတၢၢ်)

ပှၤထူးပှၤတီၤတဂၤ
ပှၤဖြိၣ်ဖိတဂၤ

@KECD & KRCEE

တၢ်မၤလိ ၆
ထွံဉ်လၢအသးကွံးတၢ်တဖု

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

ထွံဉ်လၢအသးကွံတၢ်တဖု
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ဒီးအတၢ်ဟ့ဉ်တၢ်သိဉ်လိ
- ကိုဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤအပူၤ.
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကိုဖိကသ့ဖးဒီးကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢအတၢ်ဆိကမိဉ်ဒဉ်ဝဲအဖီခိဉ်.

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– သးကွံ, ဖုလီၤ, ခီတဲာ်, တၢ်ဃံ, တိၤ, လီၤတဲာ်

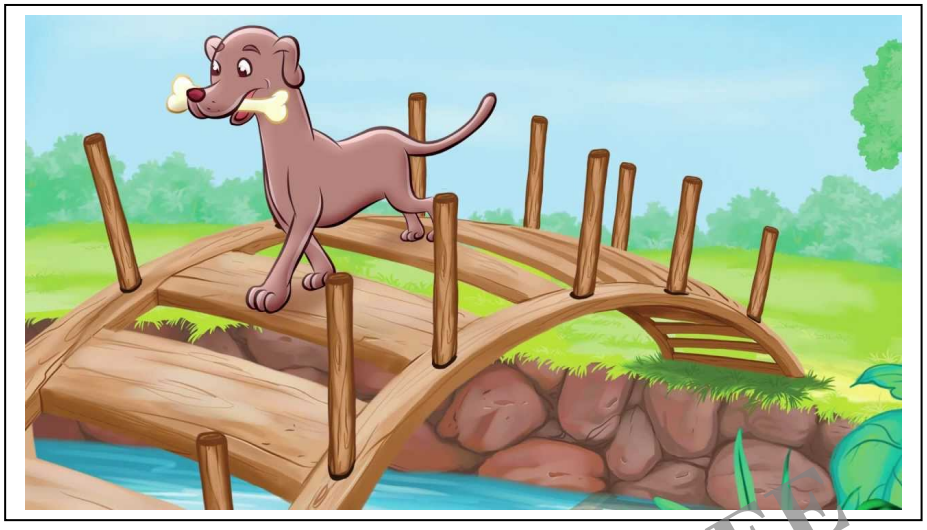
တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဉ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသိဒီးအလံာ်ကဲ့တိဉ်တဖဉ်.
- သိဉ်လိဝီၢ်ဩအသီတဖဉ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒီးကွိဖိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးကဲ့ၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန္ဉ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒိးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိဉ်မၤလိ၀ီၢ်ဩိအသိဖံးဘဉ်နွဉ်, သံကွၢ်ကွိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ စ့ၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂီၤတဘ့ဉ်အံၤအဂ့ၢ်.

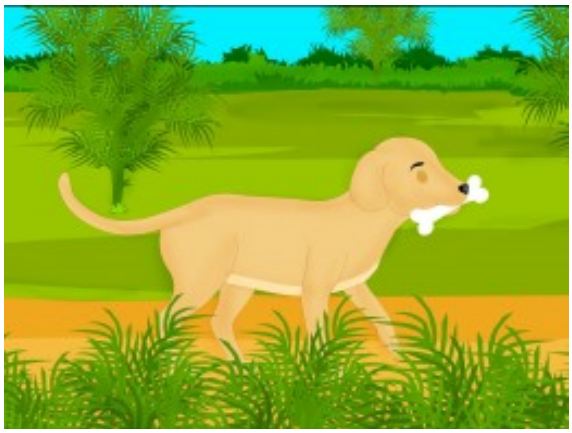

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

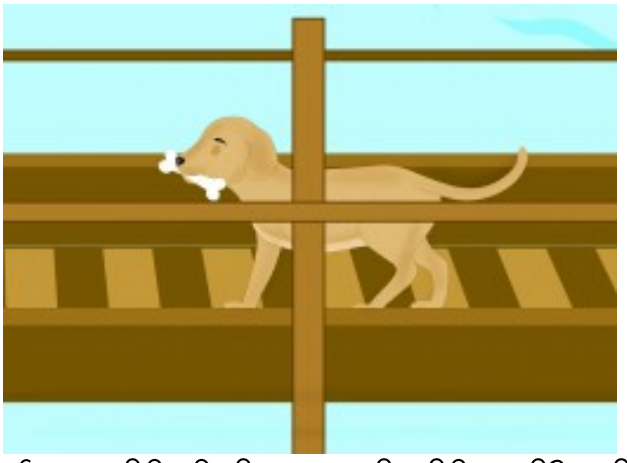
- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤထွံဉ်လၢအသးကွံတၢ်တဖုအဂ့ၢ်ဒီးမၢကွိဖိကွၢ်လီၤအလဲာ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကွိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကွိဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

@KECD & KRCET

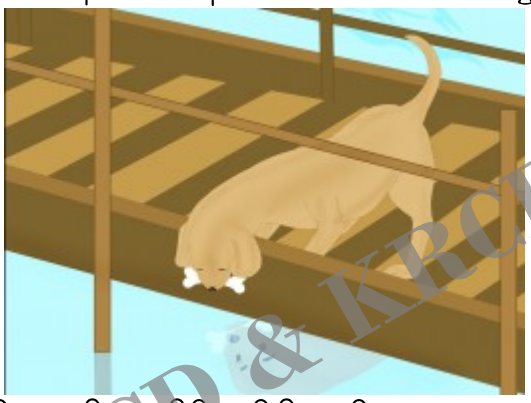
ထွံဉ်လၢအသးကွံတၢ်တဖု

ထွံဉ်တဖုအ့ဉ်ဃာ်တၢ်ဃံတကျိဉ်လၢအကိာ်ပူၤလီၤ. အဝဲလဲၤခိတဲာ်ဝဲတိၤတဘိလီၤ. အဝဲကွၢ်လီၤတၢ်ဆူထံကျါဒီးထံဉ်ဘဉ်ထွံဉ်အဂၤတဖုစိာ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီးတၢ်ဃံတကျိဉ်စ့ၢ်ကီးန့ဉ်လီၤ.

ထွံၣ်တဖုအံၤသးလိအိၣ်တၢ်ဃဲခံကျိၣ်နၣ်လီၤ. အဝဲအိးထိၣ်အကိာ်ပူၤဒီးဖုလီၤဆူထွံၣ်အိၣ် လၢထံကျါတဖုနၣ်အလိၤလီၤ. အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ဃဲလီၤတဲာ်ကွံာ်ဆူထံကျါနၣ်လီၤ.

ထွံၣ်တဖုအံၤအတၢ်ဃဲတအိၣ်လၢၤနီတကျိၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ကွၤဆူအဟံၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဝံၤအသး အပူၤနၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ထွံၣ်လၢအသးကွံတၢ်တဖုနၣ်လီၤ. ပှၤသးပှၢ်စံးဝဲသးလီတၢ်အါနၣ်နၣ်ၢ်ဘၣ် တၢ်စုၤ. တဘၣ်သူၣ်လီသးကွံတၢ်ဘၣ်.

@KECD & KRCEE

မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲာအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

(၁) ထွံၣ်တဖုအ့ၣ်ဃာ်တၢ်မနုၤလၢအကိာ်ပူၤလဲၣ်.
(၂) အခီတိၤအခါကွၢ်တၢ်ဖဲၣ်လဲၣ်.
(၃) အထံၣ်တၢ်မနုၤလၢထံကျါလဲၣ်.
(၄) ဘၣ်မနုၤအဖုလီၤလၢထံကျါလဲၣ်.
(၅) လၢခံကတၢ်နၣ်ထွံၣ်တဖုအံၤအိၣ်ဘၣ်တၢ်ဃဲနၣ်၈ါ.
(၆) ဘၣ်မနုၤအဃိလၢတအိၣ်ဘၣ်လၢၤတၢ်ဃဲနၣ်လဲၣ်.
(၇) ထွံၣ်တဖုအံၤမ့ၢ်ထွံၣ်ဒ်လဲၣ်တဖုလဲၣ်.
(၈) တၢ်သူၣ်လီသးကွံတၢ်နၣ်ဂ့ၤ၈ါ.

ခ. သိဉ်လိတိၢ်ဩ်ဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩ်အသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဉ်တိၢ်ဩ်အိဉ်လၢလံာ်က့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖိ, ကွိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒီးလိတုၤကွိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၤန့ဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩ်ဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂိၢ်. တိၢ်ဩ်တနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဉ်တိၢ်ဩ်လၢလံာ်က့တိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

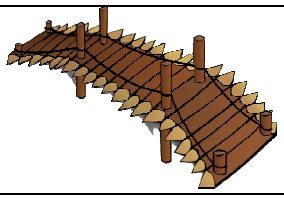
သးကွံ

ဖုလီၤ

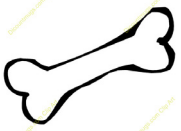
ခီက်

တိၤ

လီၤတံာ်

တၢ်ဃံ

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖဉ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိဉ်သတြီၤအီၤဒီးတိၢ်ဩ်လၢအဘဉ်ကတၢ်တကွၢ်.

ခီက်

လီၤတံာ်

သးကွံ

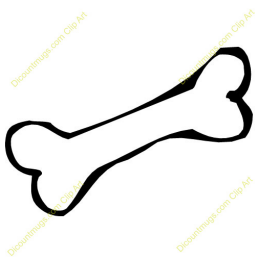

ဖုလီၤ

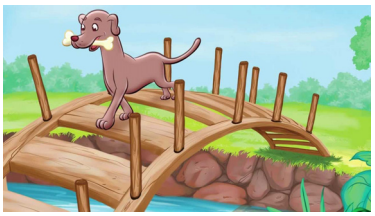

တၢ်ဃံ

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖၣ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

_____ _____ _____

_____ _____

၃. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢ်ၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

သးကွံ, ဖုလီၤ, ခီက်, တၢ်ဃံ, လီၤတဲာ်

(၁) ထွံၣ်တဒုးအုၣ် _____ လၢအကိာ်ပူၤလီၤ.
(၂) ထွံၣ်တဒုး _____ တိၤဒီးကွၢ်လီၤတၢ်လၢထံကျါနှၣ်လီၤ.
(၃) ထံၣ်ဝဲထွံၣ်အဂၤတဒုးအိၣ်ဒီးတၢ်ဃံအဃိ _____ ဆူထံကျါနှၣ်လီၤ.
(၄) ဖဲအိးထိၣ်အထးခိၣ်အခါအတၢ်ဃံတကျိၣ်နှၣ် _____ ကွံာ်ဝဲနှၣ်လီၤ.
(၅) ထွံၣ်အံၤမ့ၢ်ထွံၣ်လၢအ _____ တၢ်တဒုနှၣ်လီၤ.

၄. ကိးထိၣ်ဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

အုၣ်ဃာ်, ခီက်တိၤ, ကွၢ်လီၤတၢ်, ဆူထံကျါ, ထံၣ်တၢ်ဃံတကျိၣ်, ဖုလီၤဝဲ, အိးထိၣ်ကိာ်ပူၤ, သးလီသးကွံတၢ်

၅. သူဝီၢ်ဩြတဖၣ်လၢကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်. ကွိဖိကွဲးမ့ၢ်တဘၣ်နှၣ်သရၣ်ကကွဲးလိအီၤ.
(သရၣ်ကသူလိယုၤကွိဖိလၢကျိၤကွာ်မ့တမ့ၢ်ကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိဝံၤမၤကွိဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

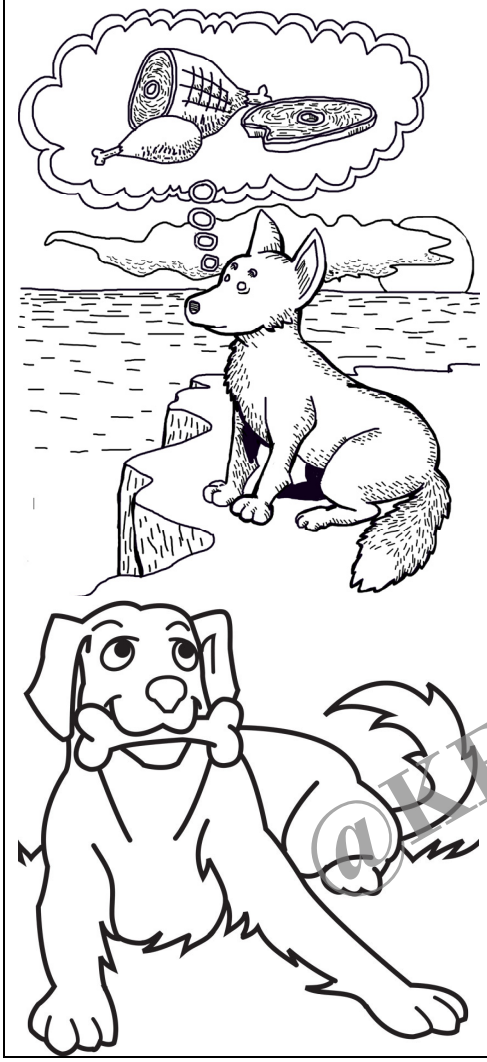
(၁) တၢ်ဃံ _____
(၂) သးကွံ _____
(၃) ဖုလီၤ _____

@KECD & KRCEE

၅. ကွ၊်တ၊်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတ၊်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသၣ်.

သရၣ်ကစ၊်ဒၣ်ဝဲအတ၊်လိာ်ကွဲတ၊်သးဝံၣ်မ့၊်အိၣ်မၤယုၤကျိဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

၇. မၤကျိဖိတ့ထိၣ်တ၊်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤအလွ၊်ဒီးကွဲးလီၤထွံၣ်တဒုးအံၤမၤတ၊်မနုၤလဲၣ်.

ထွံၣ်တဒုးအံၤမၤတ၊်မနုၤလဲၣ်.

ထွံၣ်တဒုးအံၤမၤတ၊်မနုၤလဲၣ်.

@KECD &KRCEE

တၢ်မၤလိ ၇
ထိဉ်တၢ်အဒံဉ်လၢထူ

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

ထိဉ်တၢ်အဒံဉ်လၢထူ
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တၢ်တဲဒီးအတၢ်ကဲဘျုးကဲဖိုဉ်
- ကိုဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤအပူၤ.
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကိုဖိကသ့ဖးဒီးကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢအတၢ်ဆိကမိဉ်ဒဉ်ဝဲအဖီခိဉ်.

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– ထိဉ်တၤ, တၢ်ဒံဉ်, ထူ, ကိသ့ဉ်ဖး, သးအုး, ပှၤထူစံဉ်ဖိ

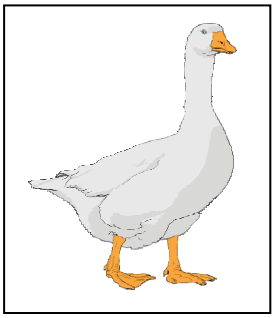
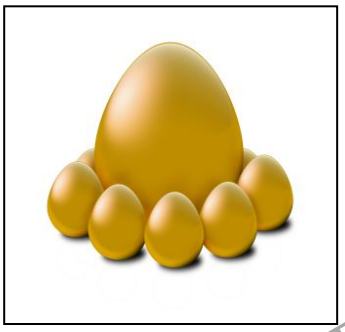
တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- ကတဉ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩအသိဒီးအလံ်ကှ့တီဉ်တဖဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သိဉ်လိဝီၢ်ဩအသီတဖဉ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒီးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးကှၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန္ဉ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးလၤစးထိဉ်မၤလိဝိၢ်ဩဲအသိဖံးဘဉ်နွဉ်, သံကွၢ်ကွိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ စ့ၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂီၤသၤဘ့ဉ်အံၤအဂ့ၢ်တက့ၢ်.
  ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤတဘ့ဉ်ဝံၤတဘ့ဉ်ဒီးဖဲလၢဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤအခါသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ. <u>တၢ်သံကွၢ်အဖိ,</u> တၢ်ဂီၤမနုၤတဘ့ဉ်အံၤလဲဉ်. သုဟံဉ်နွဉ်ထိဉ်တၤအိဉ်စ့ၢ်၈ါ. သုထံဉ်ဘဉ်ထိဉ်တၤတဘျိဘျိ၈ါ. သုထံဉ်ဘဉ်တၢ်ဒံဉ်ထူတဘျိဘျိ၈ါ. ပှၤလၢအဖံးမၤတၢ်စံဉ်ပူၤနွဉ်ပှၤကိးအီၤဒ်လဲဉ်. ပှၤထူစံဉ်ဖိနွဉ်ညီနၢ်မၤမနုၤတဖဉ်လဲဉ်. သရဉ်သံကွၢ်အါထိဉ်တၢ်သံကွၢ်သ့. တနံၤအံၤပကမၤလိတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်အံၤလီၤ.

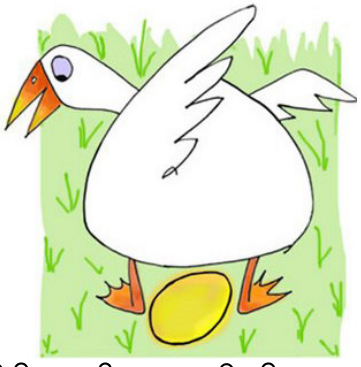

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

- စးထိဉ်ဖးနၢ်အီၤထိဉ်တၤအဖံဉ်လၢထူအတၢ်တဲပူဒီးမၤကွိဖိကွၢ်လီၤအလံ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၤကွိဖိဖးဝိဉ်ခံ.
- မၤကွိဖိတဖဉ်ဖးအိၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

@KECD & KRCEE

ထိဉ်တၤအဖံဉ်လၢထူ

တၢ်စံးဝဲတဘျိပှၤထူးစံဉ်ဖိတဂၤအိဉ်ဒီးအမါတဂၤနွဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်မ့ၢ်ပှၤဖိုဉ်ဖိဒီးအိဉ် လၢဟံဉ်လိၢ်လံၤဖျၢဉ်အပူၤ လၢသဝီအနၢဉ်ထံးနွဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်ဘုဉ်ဝဲထိဉ်ဒ့ထီကိ်ာ်တဖဉ်အါမးလီၤ. ထိဉ်တၤတဖဉ်ဒံဉ်လီၤဝဲကိးနံၤဒဲးနွဉ်လီၤ.

ပှၤထူးစံာ်ဖိအံၤထၢဝဲအထိဉ်တၢအဒံဉ်ကိးနံၤဒဲးဒီးလဲၤဆါဝဲန့ဉ်လီၤ. အဝဲမၤန့ၢ်စ့လၢဆါဝဲအထိဉ်တၢဒံဉ်နှဉ်လီၤ.

တနံၤန့ဉ်ပှၤထူစံာ်ဖိတဂၤအံၤကမၢကမဉ်ဒိဉ်မးလီၤ. ထံဉ်ဝဲလၢအထိဉ်တၢတဖဉ်အကျါတဘ့ဉ်နှဉ်ဒံဉ် လီၤန့ၢ်အီၤလၢအဒံဉ်ထူန့ဉ်လီၤ. အဝဲကိးဃီၤ အမါဒီးဒုးနဲဉ်ဝဲလၢထိဉ်တၢအဒံဉ်ထူန့ဉ်လီၤ. အမါကမၢကမဉ်ဝဲဒိဉ်မးစ့ၢ်ကီးဖဲလၢအထံဉ်ဘဉ်ထိဉ်တၢအဒံဉ်လၢထူန့ဉ်လီၤ.

ပှၤထူစံာ်ဖိအမါစံးဝဲလၢပထိဉ်တၢအံၤဒံဉ်လီၤန့ၢ်ပှၤလၢအဒုံဉ်ထူအယိပမ့ၢ်ဆါအီၤန့ဉ်ပကဲထိဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤန့ဉ်လီၤ.

ပှၤထူစံာ်ဖိအံၤလဲၤဆါအထိဉ်တၢအဒံဉ်ထူအံၤဆူပှၤဆါထူအအိဉ်နှဉ်လီၤ. အဝဲသးခုဒိဉ်မးလၢန့ၢ်ဘဉ်စ့အါမးအဃိန့ဉ်လီၤ. ပှၤထူစံာ်ဖိတဲအမါလၢပထိဉ်တၢတဘ့ဉ်အံၤ မ့ၢ်ဒံဉ်လီၤန့ၢ်ပှၤထူကိးနံၤဒဲးန့ဉ်, ပကဲထိဉ်ဘဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤလီၤ.

မ့ၢ်ဆ့ဉ်ထိဉ်တနံၤပှၤထူးစံာ်ဖိအံၤလဲၤကွၢ်အထိဉ်တၢဒီးထံဉ်လၢအဒံဉ်လီၤလၢထူကဒီးအသိတဖျၢဉ်လံန့ဉ်လီၤ. ပှၤထူစံာ်ဖိတဂၤအံၤအတၢ်မုၢ်လ၊်လၢပဲၤဝဲမ့ၢ်လၢအထိဉ်တၢတဘ့ဉ်အံၤ ဒံဉ်လီၤန့ၢ်အီၤအဒံဉ်ထူကိးနံၤဒဲးန့ဉ်လီၤ.

ပှၤထူစံာ်ဖိဒီမါဝၤခံဂၤအံၤန့ဉ်ကဲထိဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤဒီးအိဉ်ဝဲလၢဟံဉ်အသိတဖျၢဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. တယံာ်ဘဉ်ဒီးပှၤထူစံာ်ဖိအံၤတၢ်သးကွံအိဉ်ထိဉ်လၢအသးကံၢ်ပူၤန့ဉ်လီၤ. ဆိကမိဉ်ဝဲလၢထိဉ်တၢအံၤအဟၢဖၢပူၤန့ဉ်အဒံဉ်ထူကအိဉ်တဘျူးဖျၢဉ်ညါလီၤ. ယမ့ၢ်ကိသ့ဉ်ဖးဒုယကမၤန့ၢ် တၢ်ဒံဉ်ထူတဘျူးဖျၢဉ်နှဉ်လီၤ.

@KECD& KRCEE

လၢတၢ်နှဉ်အဃိ, အဝဲဟံးနှဉ်ဒီတဘ့ဉ်ဒီးကိသ့ဉ်ဖးဝဲထိဉ်တၢအံၤအဟၢဖၢနှဉ်လီၤ. တထံဉ်ဝဲတၢ်ဒံဉ်ထူနီတဖျၢဉ်လၢထိဉ်တၢအံၤအဟၢဖၢပူၤဘဉ်. ပှၤထူစံဉ်ဖိအံၤအသးအုဉ်ဒီး သးဟးဂီၤဝဲနှဉ်လီၤ.

ပှၤထူစ်ဉ်ဖိအံၤထံဉ်လီၤက့ၤအတၢ်ကမဉ်လၢအထိဉ်တၢသံလံဒီးတမၤန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ဒံဉ်ထူလၢၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.

တၢ်တဲပူတယုၢ်အံၤတဲဘဉ်ပှၤလၢပတဘဉ်မ့ၢ်ပှၤလၢအသူဉ်လီသးကွံတၢ်နှ့ၢ်ဘဉ်. ပမ့ၢ်သးလီတၢ်အါနှဉ်, ပတမၤန့ၢ်ဘဉ်လၢၤတၢ်နီတမံၤဘဉ်. ပဘဉ်သးမံဒီးတၢ်လၢအအိဉ်ဒီးပှၤနှဉ်လီၤ.

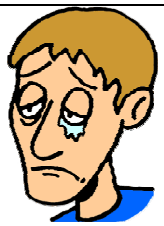
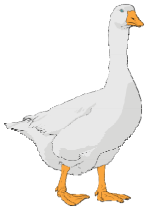
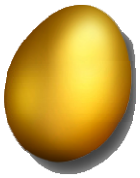
မၤကွၢ်ကျိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) ပှၤဖြိဉ်ဖဒိမါဝၤခံဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၂) ပှၤထူစ်ဉ်ဖိဒိမါဝၤခံဂၤဘဉ်ဝဲမနုၤလဲဉ်.
(၃) ထိဉ်တၢအဖံဉ်တဖဉ်မၤဝဲဒ်လဲဉ်.
(၄) တနံၤနှဉ်ပှၤထူစံဉ်ဖိကမၢကမဉ်ဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၅) ပှၤထူးစံဉ်ဖိမၤန့ဉ်စ့အါအဂီၤဂီၢ်ဒီးကဲထိဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤလၢမနုၤအဃိလဲဉ်.
(၆) ဘဉ်မနုၤအဃိပှၤထူစံဉ်ဖိအံၤကိသ့ဉ်ဖးထိဉ်တၢအဟၢန့ဉ်လဲဉ်.
(၇) တၢ်တဲတယုၢ်အံၤတဲဘဉ်ပှၤလၢပကဘဉ်မ့ၢ်ပှၤဒ်လဲဉ်.

သိဉ်လိတိၢ်ဩ့တဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩ့အသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ့အိဉ်လၢလံာ်က့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကျိဖ, ကျိဖဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကျိဖမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၢနှဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩ့ဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. တိၢ်ဩ့တနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကီမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ့လၢလံာ်က့တိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

@KECD & KBCEE

သးအုး	ထိၣ်တၢ	တၢ်ဒံၣ်
ကိသ့ၣ်ဖး	ထူ	ပှၤထူစံၣ်ဖိ

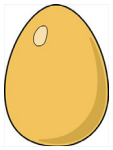
တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

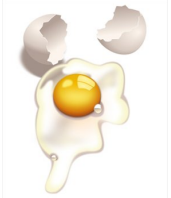
၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြိၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢၢ်တက့ၢ်.

ထူ

ကိသ့ၣ်ဖး

တၢ်ဒံၣ်

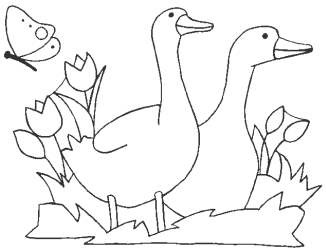

ထိၣ်တၢ

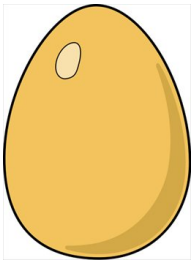

ပှၤထူစံၣ်ဖိ

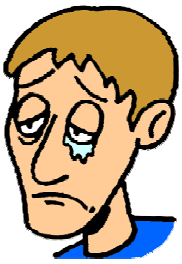

သးအုး

@KECD & KRCEE

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖဉ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

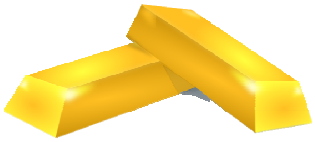

_____ _____ _____

_____ _____ _____

၃. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢ်ၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

သးအုး ထူ ကိသ့ဉ်ဖး ပှၤဖှိဉ်ဖိ ဟၢဖၢ ထိဉ်တၢ

(၁) ပှၤထူစံာ်ဖိဘုဉ်ဝဲ _____ တဖဉ်နှဉ်လီၤ.
(၂) ပှၤထူစံာ်ဖိဒီမါဝၢခံဂၤမ့ၢ်ဝဲ _____ နှဉ်လီၤ.
(၃) တနံၤနှဉ်အထိဉ်တၢအကျါတဘ့ဉ်ဒံဉ်လီၤလၢ _____ နှဉ်လီၤ.
(၄) ပှၤထူစံာ်ဖိတဂၤဆိကမိဉ်လၢထိဉ်တၢအဟၢဖၢပူၤအဒံဉ် လၢထူကအိဉ်အါအဃိ _____ ထိဉ်တၢအ_____ နှဉ်လီၤ.
(၅) ပှၤထူစံာ်ဖိအထိဉ်တၢသံဒီးအ _____ ဝဲဒိဉ်မးနှဉ်လီၤ.

၄. ကိးထိဉ်လံာ်ကျိၤဖုဉ်ဖိတဖဉ်လၢကွိဖိကကွဲးဒီးကဒီးလိလံာ်ဖျၢဉ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ပှၤထူစံာ်ဖိမ့ၢ်ပှၤဖှိဉ်ဖိ ထိဉ်တၢအဒံဉ်ထူ ကဲထိဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤ
တထံဉ်တၢ်ဒံဉ်ထူ သးအုးဒီးသးဟးဂီၤ ကိသ့ဉ်ဖးထိဉ်တၢဟၢဖၢ

၅. သူဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်. ကွိဖိကွဲးမ့ၢ်တဘဉ်နှဉ်သရဉ်ကကွဲးလိအီၤ.

(သရဉ်ကသူလိယုၤကွိဖိလၢကျိၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ညီဖိဝံၤမၤကွိဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) ထိဉ်တၢ _____
(၂) ထူ _____
(၃) ပှၤထူစံာ်ဖိ _____
(၄) သးအုး _____

@KECD & KRCEE

(၅) သဝီ _____

၆. မၢကွီဖိကွဲးလီၤတၢ်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) ပှၤဖြိဉ်ဖိဒီမါဝၤခံဂၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၂) ပှၤထူစံာ်ဖိဒီမါဝၤခံဂၤဘုဉ်ဝဲမနုၤလဲဉ်.

_____

(၃) ထိဉ်တၢအဒံဉ်တဖဉ်မၤဝဲဒ်လဲဉ်.

_____

(၄) တနံၤန့ဉ်ပှၤထူစံာ်ဖိကမၢကမဉ်ဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၅) ပှၤထူးစံာ်ဖိမၤန့ဉ်စ့အါအဂီၤ်ဂီၤ်ဒီးကဲထိဉ်ပှၤထူးပှၤတီၤလၢမနုၤအဃိလဲဉ်.

_____

(၆) ဘဉ်မနုၤအဃိပှၤထူစံာ်ဖိအံၤကိသ့ဉ်ဖးထိဉ်တၢအဟၢန့ဉ်လဲဉ်.

_____

(၇) တၢ်တဲတပ့ၢ်အံၤတဲဘဉ်ပှၤလၢပကဘဉ်မ့ၢ်ပှၤဒ်လဲဉ်.

_____

၇. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရဉ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

၈. သံကွၢ်ကျိဖိတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ကဲပှၤထူစံာ်ဖိန့ၣ်ကအဲၣ်ဒီးဘုၣ်ဆၣ်ဖိကီၤ်ဖိဒီးသူၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. ဝံၤမၤကျိဖိတ့လီၤဆၣ်ဖိကီၤ်ဖိတကလုာ်အဂီၤ, တၢ်ဒီးတကလုာ်အဂီၤဒီးတၢသူတၤသၣ်တကလုာ်အဂီၤလၢတၢ်လီၤဟိလွံၤ်နၤၣ်အပူၤဒီးကွဲး အမံၤလၢ အဖိလာ်တက့ၢ်. *(ဟ့ၣ်ကျိဖိစၢၤ်ဘိအိၣ်ဒီးအလွဲၤ်တဖၣ်ဒီးမၢအမၤထိၣ်တၢ်ဂီၤအလွဲၤ်)*

@KECD & KRCEE

တၢ်မၤလိ ၈
တၢ်ကဆဲ့ကဆိၣ်နှၣ်မၤမုာ်ပသး

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ကဆဲ့ကဆိၣ်နှၣ်မၤမုာ်ပသး
တၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်
မၤကဆဲ့ကဆိၣ်နကွၢ်နဂီၤ(ထါ)

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တၢ်ကဆဲ့ကဆိၣ်ဒီးအတၢ်ကဲဘျုးကဲဖြၣ်
- ကိုဖိကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်ဝီၢ်ဩဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤအပူၤ.
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်
- ကိုဖိကသ့ဖးဒီးကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲအဖိခၣ်.

ဝီၢ်ဩတဖၣ်– နၤသံ, ကဆဲ့ကဆို, မံတလၢ, အဖံးအဘူၣ်, ကွံာ်လီၤ, နၤဆံၣ်ဘီ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ခိၣ်နူာ်, ကူသိး

တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟာ်ဝီၢ်ဩအသိဒီးအလံာ်ကွတိၣ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သိၣ်လိဝီၢ်ဩအသိတဖၣ်တုၤကွိဖိနၢ်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရၣ်ဒီးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖၣ်. ဒုးနဲၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢကွိဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်အဲၣ်ဒိးမၤအါထိၣ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိဉ်မၤလိဝိၢ်ဩဲအသိဒံးဘဉ်နှဉ်, သံကွၢ်ကျိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ စ့ၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ကဆဲကဆီအဂ့ၢ်. ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤလၢအမ့ၢ်သဝီပူၤတၢ်ကဆဲကဆီအဂီၤ, သဝီပူၤတၢ်ဘဉ်အၢဘဉ်သိအဂီၤဒီးတၢ်အိဉ်တၢ်အိကဆဲကဆီဒီးဘဉ်အၢဟးဂီၤအဂီၤ. သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ထိဉ်သတြိၤတၢ်ဂီၤတဖဉ်အတၢ်လီၤဆိတဘ့ဉ်ဘဉ် တဘ့ဉ်ဒီးပျဖိသဉ်စံးဆၢလၢအကစၢ်တၢ်ဆိကမိဉ်ဒဉ်ဝဲ. သံကွၢ်တၢ်ဝံၤဒီးတဲဘဉ်ကျိဖိလၢပ ကမၤလိတၢ်ဂ့ၢ်ဘဉ်ဃးတၢ်လၢပတဲသကိးတဖဉ်နှဉ်လီၤ.

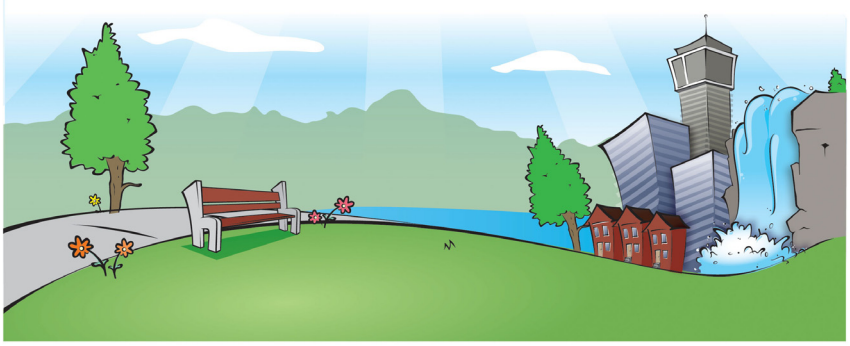

@KECD & KRCEE

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်ကဆဲကဆီအဂ့ၢ်ဒီးမၢကျိဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးဇအသိတဘျိဒီးမၢကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကျိဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

တၢ်ကဆဲကဆီန့ဉ်မၤမုာ်ပသး

ပှၤကိးကလုာ်ဒဲးလိဉ်ဘဉ်တၢ်ကဆဲကဆိုလၢဒူသဝီ, အခူအဝ့ၢ်, အလိၢ်အိဉ်လိၢ်ဆိး, တုၤလၢ အနိၢ်ခိကွၤဂီၤန့ဉ်လီၤ.

ဒ်နှၢ်အသိးပဝဲကညီဖိတဖဉ်ပလိဉ်ဘဉ်တၢ်ကဆဲကဆိုအဒိဉ်အအါန့ဉ်လီၤ. လၢဟံဉ်လၢဃီ လၢကွိလၢကီဉ်လၢဒူသဝီအပူၤန့ဉ်, ပကြားဟ်လီၤတၢ်ကမုံၤဒၢအဒၢဖိတဖဉ်လၢလၢပွဲၤပွဲၤန့ဉ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိဉ်တၢ်အိဉ်တၢ်အိလၢအအိဉ်ဒီးအဖံး, အဘ့ဉ်, အဒၢ, အကူၤဒီးကိဉ်ထၢဉ်တဖဉ်နှဉ်, ပကဘဉ်ကွံဉ်လီၤလၢတၢ်ကမုံၤအဒၢပူၤန့ဉ်လီၤ.

ပဝဲကွိဖိတဖဉ်တချုးပလဲၤဆူကွိန့ဉ်, ပကဘဉ်မၤကဆဲကဆိုပခိဉ်, ပခိဉ်, ပစု, ပကိဉ်ပူၤဒီး ပမိၢ်ပှၢ်ဒီဂၤညါန့ဉ်လီၤ. ပတဘဉ်ကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအနၢတမုာ်ဒီးဘဉ်စိဉ်တဖဉ်နှဉ်ဘဉ်. ပကဘဉ်ကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအဖိုးမံဒီးပတၢ်အိဉ်သးန့ဉ်လီၤ.

ပဝဲကွိဖိတဖဉ်ပကဘဉ်ပလိၢ်ပသးလၢတၢ်အိဉ်တၢ်အိန့ဉ်လီၤ. တၢ်အိဉ်လၢအနၢဆံဉ်ဘိ, တမံတဘဲတဖဉ်ပတကြားအိဉ်အီၤဘဉ်. ပတဘဉ်အိဉ်တၤသူတၤသဉ်လၢအမံတလၢအခၢးဘဉ်. ပကဘဉ်အိဉ်တၢ်အိဉ်တၢ်အိလၢအကဆဲကဆိဒီးဟ်အီၤဘံဉ်ဘံဉ်ဘၢဘၢဖ်သိးသဉ်ဘုလါသုတစီၢ်လီၤလၢအလိၤတဂ့ၤန့ဉ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ဇဲဉ်တၢ်ကဆဲကဆိဒီးအိဉ်မူကဆဲကဆိန့ဉ်, ပကအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့, ပကပွဲၤဒီးတၢ်သူဉ်ဖှဲသးညီ, ပခိဉ်နူဉ်ကဆုံ, ပခိဉ်နူဉ်ကဂ့ၤဒီးပကမ့ၢ်ပှၤလၢအအိဉ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဖျါဃံဖျါလၢလၢမိၢ်ပၢ်သရဉ်သမါမဲာ်ညါဒီးပပှၤကလုာ်အမံၤကဘဉ်တၢ်စိာ်ကဖိထိဉ်အီၤန့ဉ်လီၤ.

@ECD & KRCEE

မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) တချုးပလဲၤဆူကွိနှဉ်ပကြားမၤတၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၂) ပကဘဉ်ကူသိးတၢ်ဒ်လဲဉ်တဖဉ်လဲဉ်.
(၃) ပကဘဉ်အိဉ်တၤသူတၤသဉ်ဒ်လဲဉ်.
(၄) လၢဟံဉ်လၢဃီနှဉ်ပကဘဉ်ဟ်လီၤတၢ်မနုၤလၢကအိဉ်ဖျါကဆဲကဆိုအဂီၢ်နှဉ်လဲဉ်.
(၅) ပမ့ၢ်ဖဲဉ်တၢ်ကဆဲကဆိဒီးအိဉ်မူကဆဲကဆိနှဉ်ပကဒီးနၢ်ဘဉ်တၢ်မနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

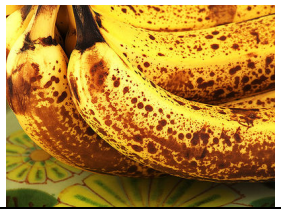
ခ. သိဉ်လိ၀ီၢ်ဩိတဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိ၀ီၢ်ဩိအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်၀ီၢ်ဩိအိဉ်လၢလံ်ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖိ, ကွိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒီးလိတုၤကွိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၤနှဉ်ကွဲးလီၤ၀ီၢ်ဩိဒ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. ၀ီၢ်ဩိတနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကီမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်၀ီၢ်ဩိလၢလံ်ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

@KECD & KRCEE

နၢသံ

ကဆဲကဆို

မံတလၢ

အဖံးအဘ့ဉ်

ကွံဉ်လီၤ

နၢဆံဉ်ဘီ

တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့

တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ

ခိဉ်နူဉ်ဂ့ၤ

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖဉ်

၁. တိၤဃီၤပနိဘျၢဆူဝီၢ်ဩိခံဖျၢဉ်လၢအလီၤက်လိာ်သးတက့ၢ်.

နၢဆံဉ်ဘီ	ဘဉ်စိဉ်
အဖံးအဘ့ဉ်	တၢ်ကဆဲ့ကဆို
မံတလၢ	တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ
ကွံဉ်လီၤ	အဖံးအဘ့ဉ်
တၢ်ကဆဲ့ကဆို	တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့
ဘဉ်စိဉ်	နၢဆံဉ်ဘီ
နၢသံ	မံတလၢ
တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ	ကွံဉ်လီၤ
တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့	နၢသံ

@KECD & KRCEE

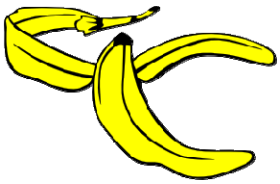
၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဖီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖဉ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဖီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

၃. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

တၢ်အိဉ်တၢ်အိ	တၢ်ကဆဲ့ကဆို	အဖံးအဘ့ဉ်	တၢ်ကမုံၤဖၢ
ဘဉ်စိဉ်	အဖၢ	နၢတမုာ်	

(၁) ပှၤကိးကလုာ်ဒဲးလိဉ်ဘဉ် _____ နှဉ်လီၤ.
(၂) လၢဟံဉ်လၢကွိလၢဒူသဝီၤအပူၤပကြၢးဟ် _____ တဖဉ်နှဉ်လီၤ.
(၃) ပတဘဉ်ကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအ _____ ဒီး _____ တဖဉ်ဘဉ်.
(၄) တၢ်အိဉ်လၢပအိဉ်အီၤ _____ တဖဉ်နှဉ်ပကဘဉ်တၢၤလီၤအီၤ ဆူတၢ်ကမုံၤဖၢပူၤနှဉ်လီၤ.
(၅) ပဝဲကွိဖိတဖဉ်ပကဘဉ်ပလီၢ်အသးလၢ _____ နှဉ်လီၤ.

၄. လံ့ကျိၤလၢလာ်တဖဉ်မ့ၢ်ဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(✓)မ့ၢ်တဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(×) တက့ၢ်.

(၁) တၢ်ကဆဲ့ကဆိုန့ၣ်မၤမုာ်ပသးဖိဉ်မးလီၤ. ( )
(၂) တၢ်အိဉ်လၢပအိဉ်အီၤအိဉ်ဒီးအဖံး, အဘ့ဉ်, အကူၤဒီးအဖၢတဖဉ်နှဉ်ပကဘဉ်တၢၤလီၤအီၤလၢကျဲခိဉ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ပျိပူၤနှဉ်လီၤ. ( )
(၃) ပတဘဉ်အိဉ်တၢ်အိဉ်လၢအမံတလၢ, နၢဆံဉ်ဘိ, တမံတဘဲတဖဉ်နှဉ်ဘဉ်. ( )
(၄) ပမ့ၢ်လဲၤထိဉ်ကွိနှဉ်ပဘဉ်ကူသိးတၢ်လၢအနၢသံဘဉ်အၢဘဉ်သိနှဉ်လီၤ. ( )
(၅) ပမ့ၢ်အိဉ်ကဆဲ့ကဆိုန့ၣ်, ပကပဲ့ၤဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့နှဉ်လီၤ. ( )

၅. ကိးထိဉ်ဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကွိဖိကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်အိဉ်နၢဆံဉ်ဘိ, တၢ်ကဆဲ့ကဆို, တၢ်သူဉ်ဖှံသးညီ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ပခိဉ်နူးကဆုံ, ကူသိးနၢသံ, တၤသူတၤသဉ်မံတလၢ, ဒူသဝီ, ခူဝ့ၢ်, လီၢ်အိဉ်လီၢ်ဆိး, နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ.

@KECD & KRCEE

၆. သူဝီၢ်ဩ်တဖၣ်လၢကျိုၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်. ကွဲဖိကွဲးမ့ၢ်တဘဉ်နၣ်သရၣ်ကကွဲးလိအီၤ.

(သရၣ်ကသူလိယုၤကွဲဖိလၢကျိုၤကွာ် မ့တမ့ၢ်ကျိုၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိဝံၤမၤကွဲဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) ကွံာ်လီၤ _____

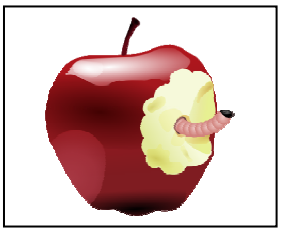
(၂) တၢ်ကဆဲကဆိ_____

(၃) မံတလၢ _____

(၄) နၢသံ _____

(၅) နၢဆံဉ်ဘီ _____

၇. မၢကွဲဖိကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးမ့ၢ်<u>တၢ်ကဆဲကဆိၣ်နၣ်</u>ကွဲးလီၤတၢ်ပနီဉ် (✓) လၢအကပၤ. မ့ၢ်<u>တၢ်တကဆဲကဆိဘဉ်နၣ်</u>ကွဲးလီၤ(×) တၢ်ပနီဉ်လၢအကပၤတက့ၢ်.

( )

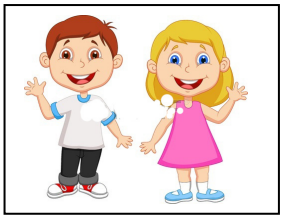
( )

( )

( )

( )

( )

@KECD & KRCEE

၈. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤကျိုၤကူာ် မ့တမ့၊ ကျိုၤပဲ့ၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိဘၣ်ဃးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

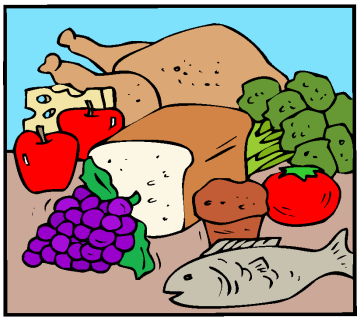

_____ _____ _____

_____ _____ _____

@KECDB & KRCEE

၉. မၢကွံဖိကွဲးလီၤတၢ်စံးဆၢဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) တချုးပလဲၤဆူကွံန့ၣ်ပကြၢးမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.

_____

(၂) ပကဘၣ်ကူသိးတၢ်ဒ်လဲၣ်တဖၣ်လဲၣ်.

_____

(၃) ပကဘၣ်အိၣ်တၤသူတၤသၣ်ဒ်လဲၣ်.

_____

(၄) လၢဟံၣ်လၢဃီနၣ်ပကဘၣ်ဟ်လီၤတၢ်မနုၤလၢကအိၣ်ဖျါကဆဲကဆီအဂီၢ်နၣ်လဲၣ်.

_____

(၅) ပမ့ၢ်ဇဲၣ်တၢ်ကဆဲကဆီဒီးအိၣ်မူကဆဲကဆီနၣ်ပကဒီးနၢ်ဘၣ်တၢ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

_____

၁၀. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသၣ်.

သရၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်မၤယုၤကျိဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်ဖးဘျ့လံာ်

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

(၁) သရဉ်ကွဲးလီၤဟ်ထါအံၤလၢလံာ်ကဲ့ဖးလဲၢ်အလိၤဒီးတဲထါအတၢ်ပညိဉ်.
(၂) သရဉ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.
(၃) သိဉ်လိစီၢ်ဩသိ

မၤကဆိုနကွၢ်နဂီၤ

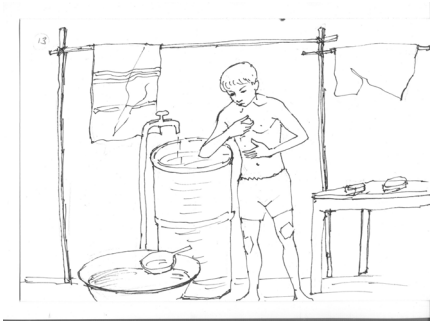
လ၁ – ခီၤရံနှဉ်

ပျၢ်နမဲာ်ဖဲနပၢၢ်ထိဉ်
ထူးနမဲသ့စီစုခီဉ်
အိဉ်အိမ့ၢ်ဝံၤသ့ကဆို
နှာ်လီၤမံထူးမဲတဘျိ

သ့နစုဖဲတချုးအီဉ်
သ့စုဟဲကွၤတၢ်ဟးလီၢ်
လုၢ်နထံတနံၤတဘျိ
မၤကဆိုနဟံဉ်နဃီ

စုမ့ဉ်ခီဉ်မ့ဉ်တံာ်ကွံအိၤ
ပူၤဖျဲးတၢ်ဆါဟၢဖၢလီၤ
ကူးကဆဲကးဘၢကိာ်ပူၤ
ဃူၤဃၢ်တၢ်ဆါနကပူၤ

ဒီးခီဉ်ဖံးနဟးကိးဘျိ
ကူကၤနဲဘံဉ်ဘၢကဆို
လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်နဲဉ်လီၤ
ဆူဉ်ချ့ကဆိုအိဉ်ဆူဉ်လီၤ.

@KECD & KRCEE

<u>ထါအတၢ်ပညိဉ်</u> – မ့ၢ်ဒ်သိးကွိဖိကသ့ကတံာ်ကတီၤမၤကဆဲကဆိုအနိၢ်ခိမိၢ်ပှၢ်ဒီးကအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဝဲအဂီၢ်.

တၢ်မၤလိ ၉
တၢ်အကတိၤ်သၢကတိၤ်

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

တၢ်အကတိၤ်သၢကတိၤ်
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်
ယဟံဉ်ခိဉ်ဟံဉ်ဃၢၤ (ထါ)

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၢပၢၢ်တၢ်အကတိၤ်သၢကတိၤ်ဒီးတဲကွၤဝဲသ့
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကိုဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝိၤ်ဩဒီးစူးကါအီၤလၢကျိၤပှဲၤပူၤသ့ဝဲ.
- ကိုဖိကသ့ဖးဒီးကွဲးတၢ်ကတိၤ်လၢအဘဉ်သးဝဲဒီးအတၢ်ကဲသျူးတဖဉ်.

ဝိၤ်ဩတဖဉ်– တၢ်ကိၤ်ခါ, တၢ်စူၤခါ, တၢ်ဂိၤ်ခါ, မုၢ်တၢ်ကပီၤ, လီၤဝၢ်ဖံး, ကလံၤအူ, တၢ်အၢဉ်, တၢ်ခံးလီၤ, တၢ်ထူဉ်တၢ်ဘိ, လါဟ့, မူခိဉ်ဖိ, ဘ့ဉ်မုၢ်ပစီၤ

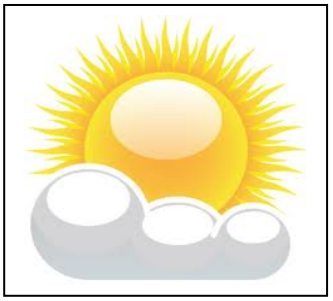
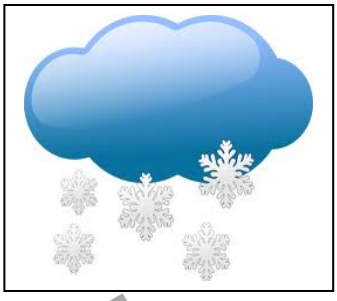
တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟာ်ဝိၤ်ဩအသိဒီးအလံာ်ကွတိဉ်တဖဉ်.
- သိဉ်လိဝိၤ်ဩအသိတဖဉ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရဉ်ဒီးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပှဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၤဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန္ဉ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒိးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- တချုးလၢစးထိဉ်မၤလိဝိၢ်ဩ်ဩအသီဒံးဘဉ်နှဉ်, သံကွၢ်ကွိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ စ့ၤဖျၢဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဆၢကတီၢ်သၢကတီၢ်ခီဖျိတၢ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤသၢဘ့ဉ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်, တၢ်စူၤဒီးတၢ်ဂိၢ်. ဒုးနဲဉ်တၢ်ကိၢ်အဂီၤဒီးသံကွၢ်တၢ်ဂီၤမနုၤတဘ့ဉ်အံၤလဲဉ်. မၢကွိဖိဆိကမိဉ်ဝဲတၢ်ဂီၤအဂ့ၢ်. တနံၤအံၤတၢ်ကိၢ်ဧါ. တၢ်စူၤဧါ. တၢ်ဂိၢ်ဧါ. တၢ်အကတီၢ်ဖဲလဲဉ်တကတီၢ်လၢသုဘဉ်သးကတၢ်ၢနှဉ်လဲဉ်. ဘဉ်မနုၤအဃိလဲဉ်.

@KECD & KRCEE

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်အကတီၢ်သၢကတီၢ်အဂ့ၢ်ဒီးမၢကွိဖိကွၢ်လီၤအလဲာ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကွိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကွိဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

တၢ်အကတီၢ်သၢကတီၢ်

တနံဉ်နှဉ်တၢ်အကတီၢ်အိဉ်ဝဲသၢကတီၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အကတီၢ်သၢကတီၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကိၢ်ခါ, တၢ်စူၤခါဒီးတၢ်ဂိၢ်ခါနှဉ်လီၤ. တၢ်အကတီၢ်တကတီၢ်ဒီးတကတီၢ်နှဉ်လီၤဆိလိာ်အသးလီၤ.

တၢ်ကိၢ်အကတီၢ်နှဉ် နကထံဉ်ဘဉ်မုၢ်တၢ်ကပီၤ, တၢ်ကိၢ်, သ့ဉ်လဉ်တဖဉ်လီၤဝဲ ဒီးတၢ်ဃ့ထိနှဉ်လီၤ. မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢပဝဲပှၤကညီဖိတဖဉ်ဂိၢ်ဘုဂိၢ်ဟုအကတီၢ် နှဉ်လီၤ. တၢ်ကိၢ်ခါအကတီၢ်စးထိဉ်လၢလါမးရှးတုၤလၢလါမ့ၤနှဉ်လီၤ.

တၢ်စူၤခါအကတီၢ်နှဉ်နကထံဉ်ဘဉ်တၢ်အၢဉ် တၢ်ခံးလီၤ, လီၢ်ဝၢ်ဒံး, ကလံၤအူဝဲ, တၢ်စူၤဒီး တၢ်ထူဉ်တၢ်ဘိတဖဉ်ဖျါလါဟ့ဝဲနှဉ်လီၤ. မ့ၢ် ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်သူဉ်လီၤဘုဟု အကတီၢ်နှဉ် လီၤ. တၢ်စူၤခါအကတီၢ်နှဉ်စးထိဉ်လၢလါယူၤ တုၤလၢလါစဲးပထ့ဘၢဉ်နှဉ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်တၢ်ဂိၢ်ခါအကတီၢ်နှဉ်, နကထံဉ်ဘဉ်က လံၤဖိအူကသွံဒံဖိ, တၢ်ခုဉ်ဝဲဒိဉ်မး, တၢ်လီၢ် တနီၤနီၤဘှဉ်မ့ၢ်ပစီၤထံအိဉ်ဝဲဒီးနကထံဉ်ဘဉ် ဖိဖိတဖဉ်ဘိဉ်ထိဉ်ဒီးဖး ထိဉ်ဝဲယံလၢဂ့ၤမး နှဉ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ကူးဘုကူး ဟုအကတီၢ်နှဉ်လီၤ. လၢထံကီၢ်တနီၤအပူၤနှဉ် တၢ်ဂိၢ်တုၤဒဉ်လဉ်မူခိဉ်ဖိတဖဉ်လီၤဝဲနှဉ်လီၤ. တၢ်ဂိၢ်ခါအကတီၢ်နှဉ် စးထိဉ်လၢလါအီးကထိ ဘၢဉ်တုၤလၢလါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤနှဉ်လီၤ. တၢ်အကတီၢ်သၢကတီၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အကတီၢ်လၢအဃံလၢဝဲလၢအကတီၢ်စုာ်စုာ် ဒဉ်ဝဲနှဉ်လီၤ.

@KECD & KBCEE

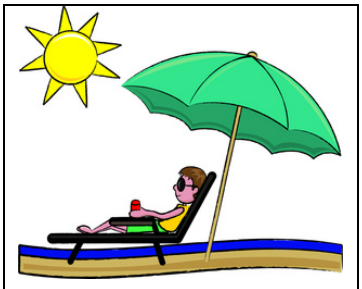
မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) တၢ်အကတီၢ်အိဉ်ပုၤကတီၢ်လဉ်.
(၂) တၢ်အကတီၢ်ဖဲလဉ်တကတီၢ်လၢနဘဉ်သးအီၤအဒိဉ်ကတၢၢ်လဉ်.
(၃) တၢ်အကတီၢ်ဖဲလဉ်တကတီၢ်လၢနတဘဉ်သးအီၤလဉ်.
(၄) တၢ်ကိၢ်ခါအကတီၢ်နှဉ်ပှၤကညီဖိတဖဉ်ညီနုၢ်မ့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအမၤမနုၤလဉ်.
(၅) တၢ်စူၤခါအကတီၢ်နှဉ်, ညီနုၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖဉ်မၤသးဒ်လဉ်.
(၆) တၢ်ဂိၢ်ခါအကတီၢ်နှဉ်, ညီနုၢ်ပှၤကညီဖိမၤမနုၤလဉ်.
(၇) တၢ်ကိၢ်ခါအဆၢကတီၢ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဉ်.
(၈) တၢ်စူၤခါအကတီၢ်နှဉ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဉ်.
(၉) တၢ်ဂိၢ်ခါအကတီၢ်နှဉ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဉ်.

ခ. သိဉ်လိတိၢ်ဩ်တဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩ်အသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ်အိဉ်လၢလံ့ကှ့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကျိဖိ, ကျိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကျိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၤန့ဉ်ကွဲးလီၤတိၢ်ဩ်ဩ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. တိၢ်ဩ်တနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩ်လၢလံ့ကှ့တိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

တၢ်ကိၢ်ခါ, တၢ်စူၤခါ, တၢ်ဂိၢ်ခါ, မုၢ်တၢ်ကပီၤ, လီၢ်ဝၢ်ဒံး, ကလံၤဒူ, တၢ်အၢဉ်, မူခိဉ်ဖိ,

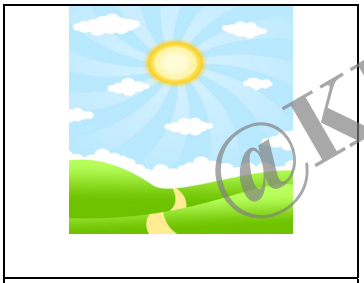
တၢ်ကိၢ်ခါ

တၢ်စူၤခါ

တၢ်ဂိၢ်ခါ

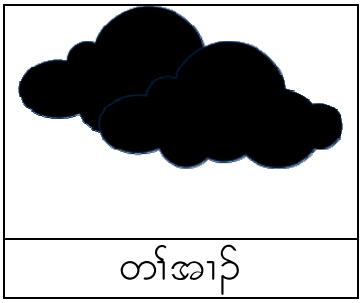
မုၢ်တၢ်ကပီၤ

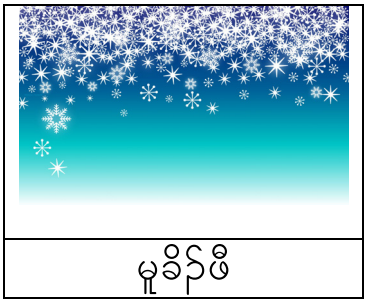
လီၢ်ဝၢ်ဒံး

ကလံၤဒူ

တၢ်အၢဉ်

မူခိဉ်ဖိ

ဘူဉ်မုၢ်ပစီၤ

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြိၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩြလၢအဘၣ်ကတၢၢ်တက့ၢ်.

တၢ်စူၤ

တၢ်အၢၣ်

မူခိၣ်ဖိ

မုၢ်တၢ်ကပီၤ

တၢ်ကိၢ်

ကလံၤအူ

လီဝၢ်ဒံး

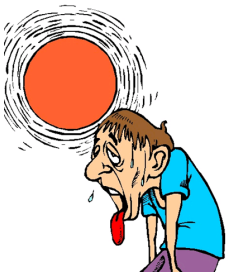

တၢ်ဂိၢ်

@KECD & KRCEE

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝိၢ်ဩြလၢအမၤလိဝဲတဖၣ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

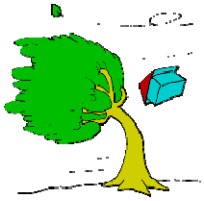

_____ _____ _____

_____ _____

၃. ဃုထၢဝိၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

တၢ်ကိၢ်ခါ	တၢ်စူၤခါ	တၢ်ဂိၢ်ခါ	ကလံၤအူ	တၢ်အၢဉ်တၢ်ခံး	ဘ့ဉ်မ့ၢ်ပစီၤ

(၁) _____ အကတိၢ်နဉ်, နကထံဉ်ဘဉ်မ့ၢ်တၢ်ကပီၤ.

(၂) _____ အကတိၢ်နဉ်နကထံဉ်ဘဉ်_____ ,လိၢ်ဝၢ်ဖံး, _____ ဝဲဒီးတၢ်စူၤနဉ်လီၤ.

(၃) _____ နဉ်,နကထံဉ်ဘဉ်ကလံၤဖိအူကသွံဖံ, တၢ်ခုဉ်ဒိဉ်မးဒီး တၢ်လိၢ်တနိၤနိၤ _____ ထံအိဉ်ဝဲလီၤ.

၄. ကိးထိဉ်ဝိၢ်ဩြတဖဣ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ကိၢ်ခါ, တၢ်စူၤခါ, တၢ်ဂိၢ်ခါ, မ့ၢ်တၢ်ကပီၤ, သ့ဉ်လဉ်, တၢ်ဃ့ထိ, တၢ်ဂိၢ်ဘုဂိၢ်ဟု, လိၢ်ဝၢ်ဖံး, ကလံၤအူ, တၢ်အၢဉ်တၢ်ခံးလီၤ, တၢ်ထူဉ်တၢ်ဘိ, လါဟ့, ဘ့ဉ်မ့ၢ်ပစီၤ, ဃံလၤ, တၢ်ကူးဘုကူးဟု, မူခိဉ်ဖိ

@KECD & KRCEE

၅. သူဝီၤ်ဩ့တဖၣ်လၢကျိုၤပှဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်. ကွဲဖိကွဲးမ့ၢ်တဘဉ်နူၣ်သရၣ်ကကွဲးလိအီၤ.
(သရၣ်ကသူလိယုၤကွဲဖိလၢကျိုၤကူဉ် မ့တမ့ၢ် ကျိုၤပှဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ညီညီဖိဝံၤမၤကွဲဖိကစၢ်သူလိဝဲ)

(၁) တၢ်စူၤခါ _____

(၂) တၢ်ဂိၢ်ခါ _____

(၃) လီဝၢ်ဒံး _____

(၄) တၢ်ကိၢ်ခါ _____

(၅) တၢ်အၢဉ် _____

၆. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရၣ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွဲဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

၇. မၤကွၢ်ကွဲဖိအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

(၁) တၢ်အကတိၤ်အိဉ်ပှဲၤကတိၤ်လဲဉ်.

_____

(၂) တၢ်အကတိၤ်ဖဲလဲဉ်တကတိၤ်လၢနဘဉ်သးအီၤအဒိဉ်ကတၢၢ်လဲဉ်.

_____

(၃) တၢ်အကတိၤ်ဖဲလဲဉ်တကတိၤ်လၢနတဘဉ်သးအီၤလဲဉ်.

_____

(၄) တၢ်ကိၢ်ခါအကတိၤ်နူဉ်ပှၤကညီဖိတဖၣ်ညီနုၢ်မ့ၢ်ဆၢကတိၤ်လၢအမၤမနုၤလဲဉ်.

_____

(၅) တၢ်စူၤခါအကတိၤ်နူဉ်, ညီနုၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်မၤသးဒ်လဲဉ်.

_____

(၆) တၢ်ဂိၢ်ခါအကတိၤ်နူဉ်, ညီနုၢ်ပှၤကညီဖိမၤမနုၤလဲဉ်.

_____

@KECD & KRCEE

(၇) တၢ်ကိၢ်ခါအဆၢကတိၢ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

_____

(၈) တၢ်စူၤခါအကတိၢ်နှဉ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

_____

(၉) တၢ်ဂိၢ်ခါအကတိၢ်နှဉ်စးထိဉ်လၢလါမနုၤတုၤလၢလါမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

_____

၈. တၢ်အကတိၢ်ဖဲလဲဉ်တကတိၢ်လၢနဘဉ်သးလဲဉ်, တၢ်အကတိၢ်အဝဲနှဉ်နတၢ်မၤမနုၤတဖဉ်လဲဉ်. *မၤကွံဖိတ့လီၤတၢ်ကတိၢ်လၢအဘဉ်သးဝဲအဂီၤဒီးကွဲးလီၤတၢ်ကတိၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ လၢအမၤမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.*

@KECD & KRCEE

တၢ်အကတိၢ်အံၤနှဉ်, နညီနၢ်မၤမနုၤတဖဉ်လဲဉ်.

_____

_____

_____

_____

_____

တၢ်ဖးဘျ့လံ်

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

(၁) သရဉ်ကွဲးလီၤဟ်ထါအံၤလၢလံ်ကဲ့ဖးလဲၤ်အလိၤဒီးတဲထါအတၢ်ပညိဉ်.
(၂) သရဉ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.
(၃) သရဉ်ကတဲယုၤဖိသဉ်တဖဉ်ဒ်သိးကန်ၤပၢၤ်ထါအတၢ်ကွၤ်စိဒီးအတၢ်ပညိဉ်ရဲ့ရဲ့.
(၄) ကွိဖိဖးလိကွဲးလိထါဖိ

ယဟံဉ်ခိဉ်ဟံဉ်ဃာ

တကွံတခီးဃီၤပန္ဒ်ၤ်
ဓထိဉ်ပှဲၤကရၢ်ၤ်ဖးလဲၤ်
ပနီကျဲသဉ်သွဲမာ်အိ
ဖိထိဉ်သဉ်ထိဉ်ဝဲထိဘိ

သဉ်ပစူၤ်ကဟီတနှ
ဓထိဉ်ဝဲကိးမံၤကိးစ့
တၢ်ဓထိဉ်တပူတပြၤ်ဂ်
ယာၤထိဉ်ဒီနံၤယာၤတလၢဂ်

မ့ၤ်ကွၤ်တရံးယဟံဉ်ဃာၤ
ဟ့ဉ်ယၤသးတၢ်မုာ်တၢ်ပၢၤ
ကွၤ်တရံးယဟံဉ်ဝးဝး
ခိဉ်ဃာၤမၤမုာ်ယၤဖိဉ်မး

@KECD & KNED

<u>ထါအတၢ်ပညိဉ်</u> – ဒ်သိးပကသ့ဉ်ညါသူဉ်လီၤဖျးလီၤ, ကတဲာ်ကတီၤသ့ဉ် ထူဉ်ဝဉ်ထူဉ်လၢ အဃဲအလၤဒီးကဲဘျုးလၢပတၢ်အိဉ်မူဂီၤ်.

တ်ၢ်မၤလိ ၁၀
တၢ်ၢ်ဒီးထိၣ်လွံၢ်

တ်ၢ်မၤလိအတ်ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ၢ်ဒီးထိၣ်လွံၢ်
တ်ၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်

တ်ၢ်မၤလိန့ၢ်တ်ၢ်အစၢ

- ကွိဖိကနၤပၢၢ်တ်ၢ်တဲအဂ့ၢ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤ
- ကွိဖိကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်ဝီၢ်ဩိဒီးသူအီၤလၢကျိၤပှဲၤအပူၤ.
- ကွိဖိကသ့စံးဆၢတ်ၢ်သံကွၢ်တဖၣ်
- ကွိဖိကသ့ကွဲးတ်ၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢအတ်ၢ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲအဖိခိၣ်.

ဝီၢ်ဩိတဖၣ်– တၢၢ်, ထိၣ်လွံၢ်, ပှၤခးတ်ဖိ, ထံကျိ, အ့ၣ်, ခီၣ်တလံာ်, သးသူထံ, စံးဘျုးစံးဖှိၣ်, လီၤအုးထံ

တ်ၢ်သိၣ်လိအတ်ၢ်နဲၣ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟ်ဝီၢ်ဩိဒီးဇလံာ်ကွ့တီၣ်တဖၣ်.
- သိၣ်လိဝီၢ်ဩိအသိတဖၣ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရၣ်ဒီးကွိဖိဖးတ်ၢ်ဂ့ၢ်လၢတ်ၢ်မၤလိပူၤတဖၣ်. ဒုးနဲၣ်ဃုာ်ဒီးတ်ၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သူလိကျိၤပှဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢကွိဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးကွၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တ်ၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဘဉ်ဃးတ်ၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတ်ၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်.
- တ်ၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတ်ၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘဉ်ဃးတ်ၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်အဲၣ်ဒိးမၤအါထိၣ်တ်ၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တ်ၢ်သိၣ်လိအတ်ၢ်နဲၣ်ကျဲ

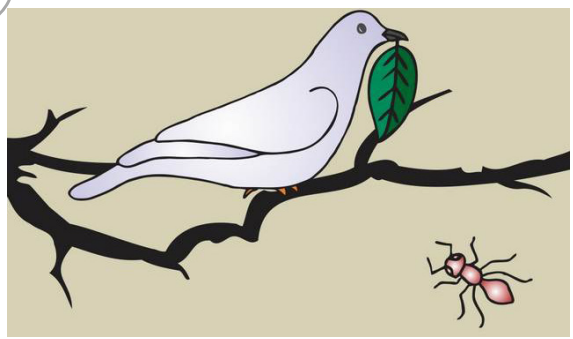
- တချုးလၢစးထိၣ်မၤလိဝီၢ်ဩိအသိဒံးဘဉ်နှၣ်, မၤသ့ၣ်နိၣ်ထိၣ်ကွံာ်အပူၤကွံာ်ဝီၢ်ဩိလၢအမၤလိတ့ၢ်ဝဲတဖၣ်.
- ဝံၤသံကွၢ်ကွိဖိလၢတ်ၢ်သံကွၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိစုၤဖျၣ်ဘဉ်ဃးတ်ၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤအဂ့ၢ်. ဒုးနဲၣ်တ်ၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤအပူၤဒီးသံကွၢ်ကွိဖိလၢအထံၣ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
- ကွိဖိစံးဆၢဝံၤမၢကွိဖိဆိကမိၣ်လၢအကမၤလိတ်ၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလၢတနံၤအံၤန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိ

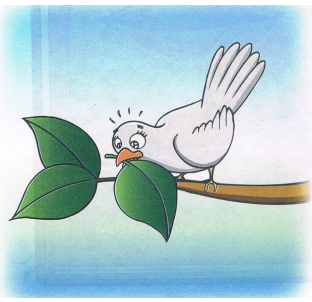
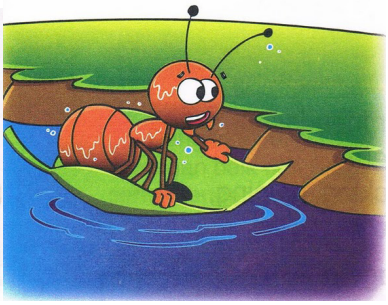
- စးထိဉ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်ၢဒီးထိဉ်လွံၢ်အဂ့ၢ်ဒီးမၢကွဲဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒီးဒိကနဉ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကွဲဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကွဲဖိတဖဉ်ဖးအီၤတဂၤတ့ကျိုၤတာဂၤတကျိုၤ.

တၢ်ၢဒီးထိဉ်လွံၢ်

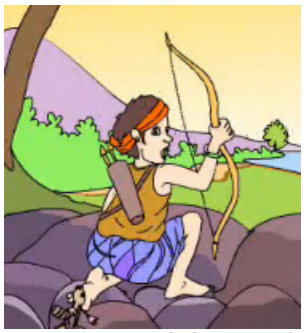

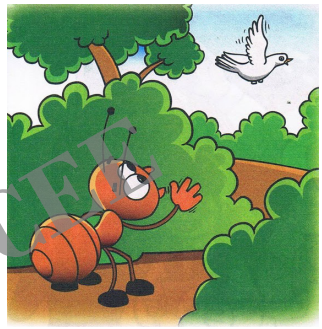
တနံၤန့ဉ်တၢ်ကိၢ်ဒိဉ်မးဒီးတၢ်ၢဖိတဘ့ဉ်တၢ်သူအသးလၢထံလီၤ. အလဲၤဝဲဆူထံကျိလၢကအိထံအဂီၢ်နှဉ်လီၤ. အဝဲအိလီၤထံအခါ, အခိဉ်တပျာ်ဒီးလီၤတံာ်ဆူထံကျါလီၤ. ထိဉ်လွံၢ်အိဉ်လၢသ့ဉ်ခံတဘ့ဉ်ထံဉ်တၢ်ၢတဘ့ဉ်အံၤလီၤတံာ်ဆူထံကျါန့ဉ်လီၤ.

@KECD &KRCEE

တၢ်တဘ့ဉ်အံၤဂုာ်ကျဲးစၢးဒ်သိးအသုတလီၤအုးထံတဂ့ၤနှဉ်လီၤ. ထိဉ်လွံၢ်တဘ့ဉ် အံၤသးကညီၤတၢ်အံၤဒိဉ်မး. အဝဲထဲးနှၢ်သ့ဉ်လဉ်တဘ့ဉ်ဒီးတ့ၢ်လီၤဆူ တၢ်အိဉ်အလိၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤဂုာ်ကျဲးစၢးထိဉ်ဆူ သ့ဉ်လဉ်အလိၤနှဉ်လီၤ. သ့ဉ်လဉ်အံၤစိာ်ဃီၤအီၤဆူ ထံကၢၢ်နံၤနှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤစံးဘျုးဝဲထိဉ်လွံၢ်တဘ့ဉ်အံၤလၢအတၢ်မၤစၢၤအီၤအဃိနှဉ်လီၤ.

ဖဲတၢ်တဘ့ဉ်တုၤဆူခီခိဉ်အခါနှဉ်ထံဉ်ဝဲလၢပှၤခးတၢ်ဖိတဂၤကခးဝဲထိဉ်လွံၢ်နှဉ်လီၤ. တၢ်အံၤထံဉ်ဝဲလၢပှၤခးတၢ်ဖိတဂၤအံၤပညိဉ်ဃီၤအပျၢ်ခိဉ်လီၤလီၤဆူထိဉ်လွံၢ်တဘ့ဉ်နှဉ်လီၤ. ဖဲ လၢပှၤခးတၢ်ဖိကခးဝဲထိဉ်လွံၢ်အခါ, တၢ်ဝဘ့ဉ်ထိဉ်အ့ဉ်ဝဲပှၤခးတၢ်ဖိအခီဉ်နှဉ်လီၤ. ပှၤခးတၢ်ဖိ တဂၤကိးပသူထိဉ်မ့ၢ်လၢတၢ်အ့ဉ်အီၤဆါအဃိဒီးအပျၢ်အခိဉ်တဘဉ်ဝဲထိဉ်တဘ့ဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ.

ထိဉ်လွံၢ်နၢ်ဟူတၢ်သိဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါလၢပှၤဟဲခးအိဉ်အီၤအဃိယူၤထိဉ်ကွံာ်လၢသ့ဉ်ခံ နှဉ်လီၤ. လၢခံဒီးထိဉ်လွံၢ်တဘ့ဉ်အံၤဟဲကွၤစံးဘျုးစံးဖှိဉ်ကွၤတၢ်လၢအတၢ်မၤစၢၤ အီၤအဃိနှဉ်လီၤ. တၢ်တဲတယူၢ်အံၤသိဉ်လိပှၤလၢ – တၢ်မၤဘဉ်တၢ်ဂ့ၤဆူပှၤဂၤနှဉ်, တၢ်ဂ့ၤကဟဲကွၤဘဉ် ကွၤပှၤသပှၢ်ကတၢ်နှဉ်လီၤ.

မၤကွၢ်ကွိဖအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

(၁) ဘဉ်မနုၤတၢ်တဘ့ဉ်လဲၤဆူထံကျိနှဉ်လဲဉ်.
(၂) အိထံအခါတၢ်မၤအသးဒီးအီၤဒ်လဲဉ်.
(၃) ထိဉ်လွံၢ်တဘ့ဉ်ထံဉ်တၢ်ဘဉ်မနုၤလဲဉ်.
(၄) ထိဉ်လွံၢ်နှဉ်မၤစၢၤတၢ်တဘ့ဉ်ဒ်လဲဉ်.
(၅) တၢ်ဟဲကွၤတုၤဆူခီခိဉ်ဒီးထံဉ်မနုၤလဲဉ်.
(၆) တၢ်အ့ဉ်ပှၤခးတၢ်ဖိတဂၤနှဉ်ဖဲလဲဉ်.
(၇) တၢ်ဒီးထိဉ်လွံၢ်ခံဘ့ဉ်ထံဉ်လိာ်သးဒီးမၤမနုၤလဲဉ်.

@KLCD & KRCFE

(၈) သုမၤစၢၤဘဉ်ပှၤဂၤတဘျီဘျီစ့ၢ်၈ါ. သုမၤစၢၤဒ်လဲဉ်.
(အဒိ, မၤစၢၤမိၢ်ပၢ်, ဒီပ့ၢ်ပဲၢ်, သရဉ်သရဉ်မှဉ် မ့တမ့ၢ် ပှၤဂုၤပှၤဂၤ)

သိဉ်လိတိၢ်ဩြတဖဉ်

➢ သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩြအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဲဉ်တိၢ်ဩြအိဉ် လၢလံ်ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဲဉ်ဃုာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကွိဖိ, ကွိဖိဖး ပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခီပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကွိဖိမၤဘဉ်.

@KECD & KRCEE

တ်ၢ်ဂဲၤလိအတ်ၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တ်ၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြိၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩလၢအဘၣ်ကတၢ်ၢ်တက့ၢ်.

စံဘျုးစံးဖိၣ်

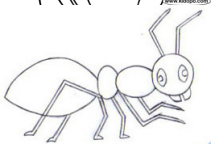
ပှၤခးတ်ၢ်ဖိ

ခီၣ်တလံာ်

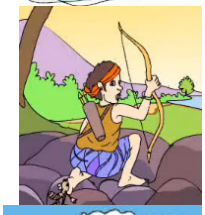
လီၤအုးထံ

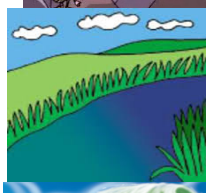
ထံကျိ

အ့ၣ်

ထိၣ်လွံၢ်

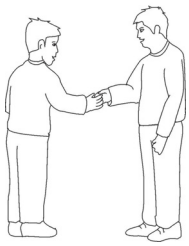
သးသူထံ

တၢ်ၢ်

@KECD & KRCEE

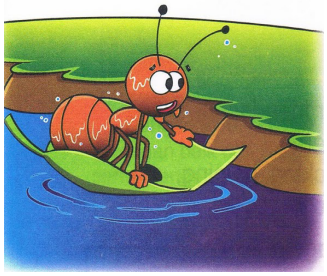
၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကဝီၤဃာ်ဝီၢ်ဩြလၢနမၤလိဘဉ်တဖဉ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

ပှၤခံဂၤစံးဘျုးစံးဖှိဉ်လိာ်သး

ထိဉ်လွံၢ်အိဉ်လၢသ့ဉ်ခံ

တၢ်အိဉ်လၢသ့ဉ်လဉ်လိၤ

ပိာ်မုဉ်အ့ဉ်အိဉ်ဖိသဉ်

တၢ်သူအသးလၢထံဒိဉ်မး

အခိဉ်တလံာ်လၢတကွံဘ့ဉ်

ထံကျိယွၤလီၤလၢသ့ဉ်ခိဉ်ထံး

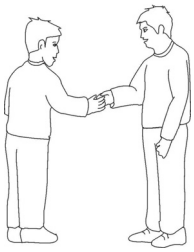
တၢ်တဘ့ဉ်လီၤအုးထံ

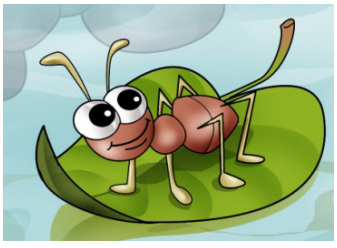
ပှၤခးတၢ်ဖိခးထိးမံၤ

@KECD & KRCEE

၃. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝီၢ်ဩြလၢနမၤလိဝဲတဖဉ်လၢအဘဉ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____

၄. ဃုထၢဝီၢ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢ်ၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

ထိၣ်လွံၢ် တၢ် ထံကျိ အ့ဉ် ပှၤခးတၢ်ဖိ

(၁) _____ တဘ့ဉ်အိထံလၢ _____ အပူၤ.
(၂) _____ အိဉ်လၢသ့ဉ်ခံ.
(၃) တၢ်ထံဉ် _____ ကခးဝဲထိၣ်လွံၢ်တဘ့ဉ်.
(၄) တၢ်ၢ် _____ ပှၤခးတၢ်ဖိအခိဉ်.
(၅) တၢ်ၢ် _____ ထိၣ်လွံၢ်လၢအတၢ်မၤစၢၤအီၤ.

၅. ကိးထိၣ်ဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကွိဖိကကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်အိထံ ထိၣ်လွံၢ်အိဉ်လၢသ့ဉ်ခံ တၢ်ထိဉ်လၢသ့ဉ်ဘဉ်ပူၤ
ထိၣ်လွံၢ်မၤစၢၤတၢ်ၢ် ပှၤခးတၢ်ဖိကခးထိၣ်လွံၢ် တၢ်အ့ဉ်အခိဉ်
စံးဘျုးစံးဖှဉ်လိဉ်သး တၢ်သူအသးလၢထံ

၆. သူဝီၢ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) အ့ဉ် _____
(၂) ထိၣ်လွံၢ် _____
(၃) လီၤအုး _____
(၄) ပှၤခးတၢ်ဖိ _____
(၅) ထံကျိ _____

၇. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသဉ်.

သရဉ်ကစၢ်ဒဉ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်မၤယုၤကွိဖိတဖဉ်သ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

၈. မၢကွိဖိကွဲးလီၤတၢ်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) ဘဉ်မနုၤတၢ်ၤ်တဘ့ဉ်လဲၤဆူထံကျိန့ဉ်လဲဉ်.

_____

(၂) ဏိထံဏခါတၢ်မၤဏသးဒီးဏီၤဖိလဲဉ်.

_____

(၃) ထိဉ်လွံၤ်တဘ့ဉ်ထံဉ်တၢ်ၤ်ဘဉ်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၄) ထိဉ်လွံၤ်နှဉ်မၤစၢၤတၢ်ၤ်တဘ့ဉ်ဖိလဲဉ်.

_____

(၅) တၢ်ၤ်ဟဲက့ၤတုၤဆူခိခိဉ်ဒီးထံဉ်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၆) တၢ်ၤ်အ့ဉ်ပှၤခးတၢ်ဖိတဂၤန့ဉ်ဖဲလဲဉ်.

_____

(၇) တၢ်ၤ်ဒီးထိဉ်လွံၤ်ခံဘ့ဉ်ထံဉ်လိာ်သးဒီးမၤမနုၤလဲဉ်.

_____

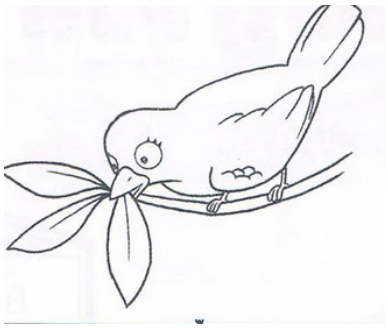
(၈) သုမၤစၢၤဘဉ်ပှၤဂၤတဘျိဘျီစ့ၢ်၈ါ. သုမၤစၢၤဖိလဲဉ်.

_____

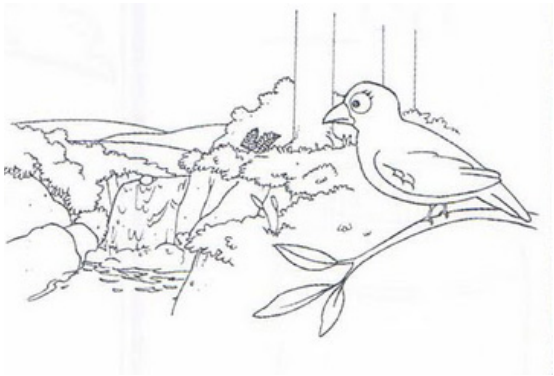
@KECD & KRCEE

၉. ကွၢ်တ၊်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤကျိုၤပဲ့ၤဖုဉ်ဖုဉ်.

©KECD & KRCEE

တၢ်မၤလိ ၁၁
ကဆီဒီးပှၤမဲာ်ဘျိၣ်ဃုဂၤ

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

ကဆီဒီးပှၤမဲာ်ဘျိၣ်ဃုဂၤ

တၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကိုဖိကနၤပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်
- ကိုဖိကသ့ၣ်ညါအါထိၣ်ဝိၢ်ဩိဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤအပူၤ.
- ကိုဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်
- ကိုဖိကသ့ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒၣ်ဝဲအဖိခိၣ်.

ဝိၢ်ဩိတဖၣ်– သ့ၣ်ထူၣ်, ဘီ, ဂုၢ်, ပျံၤ, နီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်, တၢ်ဒူၣ်, ကမျိၤ, ကဆီမဲ, ပှၤမဲာ်ဘျိၣ်, ပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, သဝီဖိ, ကဆီ.

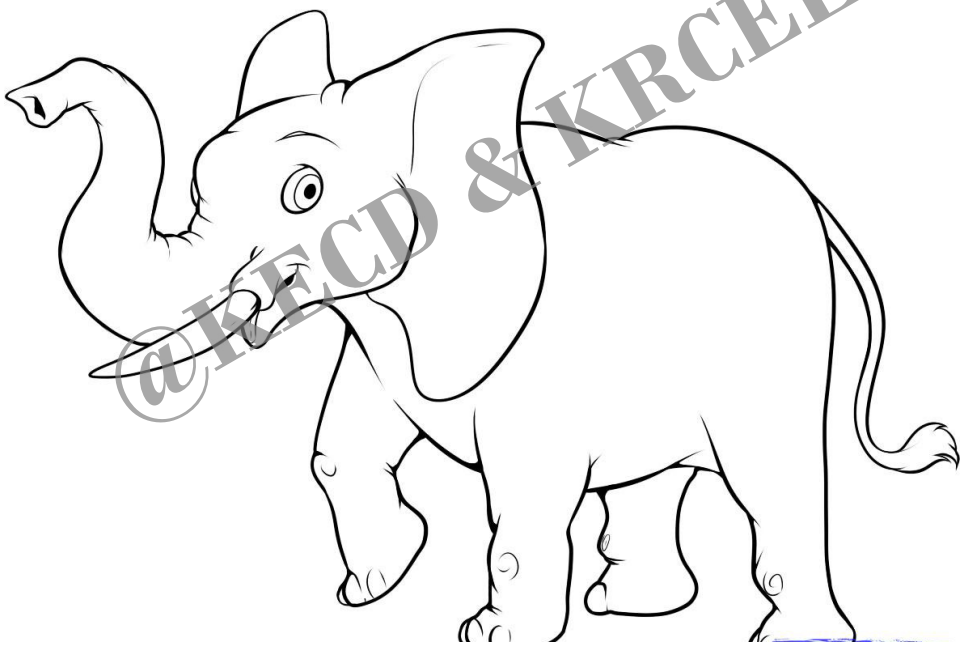
တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

- ကတဲာ်ကတီၤဟ်ဝိၢ်ဩိအသိဒီးအလံာ်က့တိၣ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သိၣ်လိဝိၢ်ဩိအသိတဖၣ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤ.
- သရၣ်ဒီးကွိဖိုးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖၣ်. ဒုးနဲၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်.
- သူလိကျိၤပဲၤဖုၣ်ဖုၣ်ဖိလၢကွိဖိတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်သိးက့ၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖၣ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်အဲၣ်ဒိးမၤအါထိၣ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KBCEE

တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

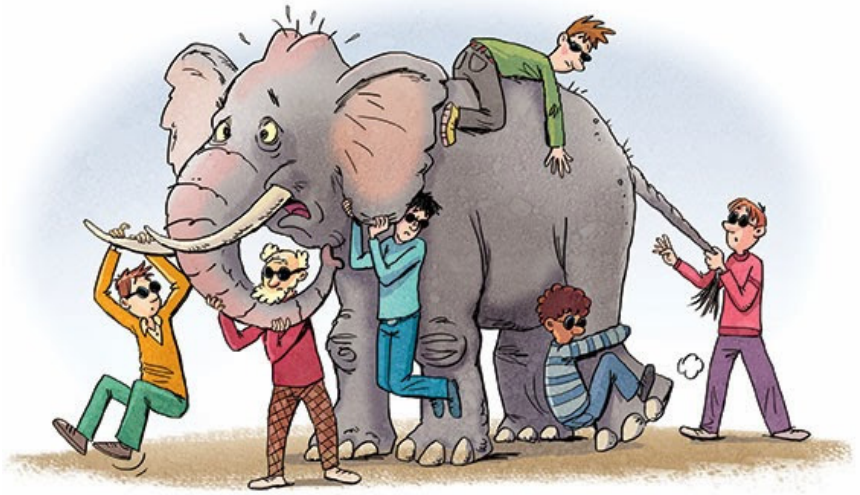
- တချုးလၢစးထိၣ်မၤလိဝိၤ်ဩ်အသိဒံးဘၣ်နွၣ်, သံကွၢ်ဆိတၢ်သံကွၢ်စှၤ ဖျၣ်တချုးလၢဒုးနဲၣ်ကဆီအဂီၤ်ဒံးဘၣ်. တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒ်သိးဖိသၣ်ကသ့ဟ်ဖျါထိၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်.
  တၢ်သံကွၢ်အဒိ, – သုထံၣ်ဘၣ်ကဆိတဘျိဘျိဧါ.
  – ကဆိန့ၣ်အနိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်နီၤ်ဆံးလဲၣ်.
  – ကဆိန့ၣ်မၤသးဒ်လဲၣ်.
  – သံကွၢ်ကျိဖိလၢအတ့ကဆိအဂီၤဘၣ်ဧါ.
  မ့ၢ်ဘၣ်မၢအတ့ကွၢ်ကဆိအဂီၤ.
- ဒုးနဲၣ်ကဆိအတၢ်ဂီၤဒီးသံကွၢ်ကျိဖိလၢ တၢ်သံကွၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိစှၤဖျၣ်ဘၣ် ဃးတၢ်ဂီၤတဘ့ၣ်အံၤအဂ့ၢ်.
  တၢ်သံကွၢ်အဒိ, – ကဆိန့ၣ်ညီနုၢ်အိၣ်မနုၤတဖၣ်လဲၣ်.
  – ကဆိန့ၣ်ပှၤသူအီၤလၢမနုၤအဂီၤ်လဲၣ်.

@KECD & KRCEE

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ

- စးထိၣ်ဖးန့ၢ်အီၤတၢ်တဲအဂ့ၢ်ဒီးမၢကျိဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒီးဒိကနၣ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကျိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကျိဖိတဖၣ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

ကဆီဒီးပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤ

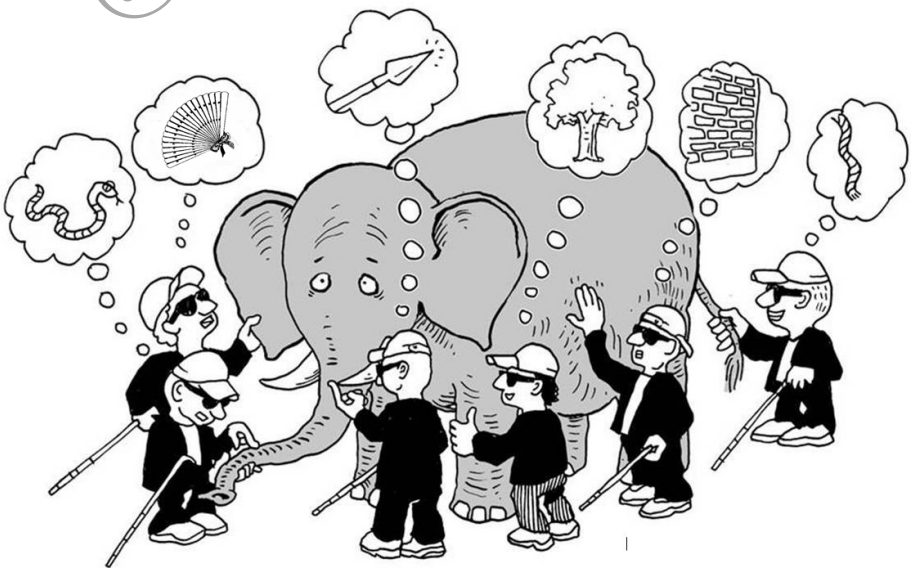

တဘျီနဉ်, ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်အိဉ်ဃုဂၤလၢသဝီတဖျၢဉ်အပူၤနဉ်လီၤ. တနံၤနှဉ်ပှၤသဝီဖိ တဖဉ် ဟဲတဲဘဉ်အဝဲသ့ဉ်, "တနံၤအံၤကဆီအိဉ်တဒုလၢသဝီအပူၤ."

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤအံၤတသ့ဉ်ညါလၢကဆီနဉ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မနုၤလဲဉ်ဒီးမၤသးဒ်လဲဉ်ဘဉ်နဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်တဲလိာ်သးလၢပမ့ၢ်တထံဉ်ဘဉ်ကဆီအံၤမ့ၢ်တသ့သနာ်က့, ပကလဲၤဖိဉ်ကွၢ်အီၤတထံဉ်လၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်နဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်လဲၤယီၤဆူကဆီအိဉ်အလိၢ်နဉ်လီၤ.

အဝဲသ့ဉ်ကိးဂၤဖိဉ်ကွၢ်ဝဲကဆီနဉ်လီၤ.

@KECD & KRCEE

ပှၤမဲာ်ဘျိအခီဉ်ထံးတဂၤဖိဉ်ကဆီအခီဉ်ဒီးစံးဝဲ, "ကဆီနဉ်အကဲလၢသ့ဉ်တထူဉ်."

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ခံဂၤတဂၤဖိဉ်ကဆီအမဲၢ်ဒီးစံးဝဲ, "နတဲတၢ်နဉ်တမ့ၢ်ဘဉ်, ကဆီနဉ်မ့ၢ်ဝဲပျံၤတဘိ."

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်သၤဂၤတဂၤဖိဉ်ကဆီအကမျိၤဒီးစံးဝဲ, “နတဲတၢ်နှဉ်တမ့ၢ်ဘဉ်, ကဆီနှဉ်မ့ၢ်ဝဲလၢဂ့ၢ်တဘိ.”

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လွံၢ်ဂၤတဂၤဖိဉ်ကဆီအန၊်ဒီးစံးဝဲ, “နတဲတၢ်နှဉ်တမ့ၢ်ဘဉ်, ကဆီနှဉ်မ့ၢ်ဝဲ နိဉ်ဝံၢ်ကသုဉ်တဘ့ဉ်.”

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ယဲၢ်ဂၤတဂၤဖိဉ်ကဆီအဟၢဖၢဒီးစံးဝဲ, “နတဲတၢ်နှဉ်တမ့ၢ်ဘဉ်, ကဆီနှဉ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဒူဉ်ဖးလဲၢ်.”

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤတဂၤဖိဉ်ကဆီအမဲဒီးစံးဝဲ, “နတဲတၢ်နှဉ်တမ့ၢ်ဘဉ်,ကဆီနှဉ်မ့ၢ်ဝဲဘီတဘ့ဉ်.”

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤအံၤတဲအါလိာ်သးလၢတဂၤဒဉ်ဝဲအတၢ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အခါ, ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ် သ့တဂၤဟဲခိာ်ဘဉ်ကျဲအဝဲန့ဉ်ဒီးထံဉ်လၢပှၤအမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤအံၤတဲအါလိာ်သးတၢ်ဆူဉ်ထိဉ်ဆူဉ်ထိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. အဝဲအိဉ်ပတုာ်ဒီးသံကွၢ်ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဖဉ်, “သုတဲအါလိာ်သးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.“ ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဲဆၢ, “ပတဲအါလိာ်သးလၢကဆီအဂ့ၢ်.” ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဂၤဘဉ်တဂၤစုာ်စုာ် တဲဘဉ်ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တဂၤအံၤလၢအတၢ်ဆိမိဉ်ဘဉ်ဃးကဆီအံၤမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်နှဉ်လီၤ. ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တဲနၢ်ပၢၢ်အဝဲသ့ဉ်, “သုကိးဂၤဒဲးတဲတၢ်နှဉ်ဘဉ်ဝဲ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢသုတဲအီၤလီၤဆိလိာ်သးမ့ၢ်လၢသုဝဲတဂၤစုာ်စုာ်ဖိဉ်ကွၢ်ကဆိ အကွၢ်အဂီၤလၢအလီၤဆိလိာ်သးအဃိနှဉ်လီၤ. နိၢ်နိၢ်ကိၢ်ကိၢ်နှဉ်, ကဆီအံၤအိဉ်ဝဲဒီးတၢ်လၢသုဖိဉ်ဘဉ်အီၤခဲလၢာ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ.”

ထဲန့ၢ်တဘျိပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဖဉ်တတဲအါလိာ်သးဒီးသးခုဝဲလၢအတၢ်ဘဉ်ဝဲကိးဂၤန့ဉ်လီၤ.

မၤကွၢ်ကျိဖိအတၢ်နၢ်ပၢၢ်တၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်.

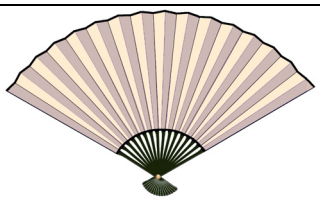
(၁) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်အိဉ်ပှဲဂၤလဲဉ်.
(၂) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဖဉ်အဲဉ်ဒိးလဲၤဖိဉ်ကွၢ်ဝဲမနုၤလဲဉ်.
(၃) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအန၊်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၄) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအကမျိၤတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၅) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအခိဉ်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၆) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအမဲတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၇) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအဟၢဖၢတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၈) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအမဲ၊်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
(၉) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤအံၤတုၤအဆိကမိဉ်တၢ်တဖ်သိးဒီးအဝဲသ့ဉ်မၤဝဲဖ်လဲဉ်.
(၁၀) မတဂၤလၢဟဲဘျါဆဲကွၤန့ၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်လၢတဲအါ လိာ်သးန့ဉ်လဲဉ်.
(၁၁) ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တဂၤန့ဉ်တဲဘဉ်အဝဲသ့ဉ်ဖ်လဲဉ်.
(၁၂) တုၤမ့ၢ်ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့တဲနၢ်ပၢၢ်အီၤဝံၤန့ဉ်အဝဲသ့ဉ်မၤဖ်လဲဉ်.

@KECD & KPCEE

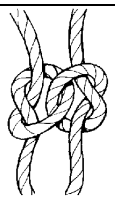
ခ. သိဉ်လိတိၢ်ဩ်ဒဲတဖဉ်

- သံကွၢ်ဖိသဉ်တၢ်သံကွၢ်ဝံၤဒီးစးထိဉ်သိဉ်လိတိၢ်ဩ်ဒဲအသိတဖဉ်. သရဉ်ဒုးနဉ်တိၢ်ဩ်ဒဲအိဉ်လၢလံာ်ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးတၢ်ဂီၤမ့ဉ်အိဉ်ဒုးနဉ်ဃာ်တၢ်ဂီၤတဖဉ်. ဖးယုၤကျိဖိ, ကျိဖိဖးပိာ်သရဉ်အခံ. တဲဘဉ်အခိပညီ. ဖးလိ, ကဒိးလိတုၤကျိဖိမၤဘဉ်.
- တၢ်ဂီၤမ့ၢ်အိဉ်ဒုးနဉ်တၢ်ဂီၤဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အချၤန့ဉ်ကွဲးလီၤဝိၢ်ဩ်ဒဲဩ်သိးဖိသဉ်ကဖးလိ အဂီၢ်. ဝိၢ်ဩ်ဒဲတနီၤလၢဃုတၢ်ဂီၤကိမ့တမ့ၢ် တၢ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ဒုးနဉ်ဝိၢ်ဩ်ဒဲလၢလံာ်ကဲ့တိဉ်အလိၤဒီးဒုးသ့ဉ်ညါအခိပညီတဖဉ်.

သ့ဉ်ထူဉ်, ဘီ, ဂုၢ်, ပျံၤ, နီဉ်ဝံၢ်ကသုဉ်, တၢ်ဒူဉ်, ကမျိၤ, ကဆီမဲ, ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်, ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့, သဝီဖိ, ကဆီ.

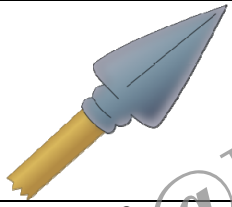
နီဉ်ဝံၢ်ကသုဉ်

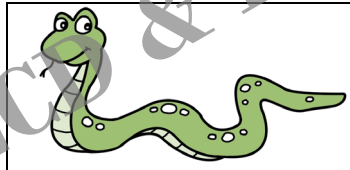
ပျံၤ

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်

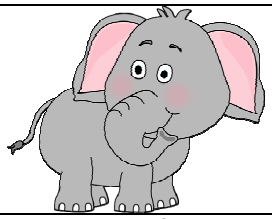
ဘီ

ဂုၢ်

သ့ဉ်

ကဆီ

တၢ်ဒူဉ်

ကမျိၤ

ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့

ကဆီမဲ

သဝီဖိ

@KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖၣ်

၁. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးထိၣ်သတြိၤအီၤဒီးဝီၢ်ဩလၢအဘၣ်ကတၢ်ၢ်တက့ၢ်.

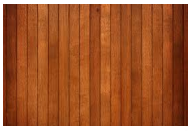
ပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

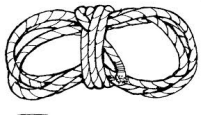
ဘီ

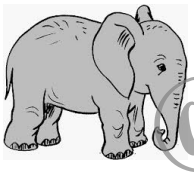
ကဆီ

နီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်

သ့ၣ်ထူၣ်

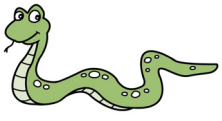
ဂုၢ်

သဝီဖိ

ပျံၤ

ပှၤမဲာ်ဘျိၣ်

တၢ်ဒူၣ်

@KECD & KRCEE

၂. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကဝီၤဃာ်ဝီၢ်ဩြလၢနမၤလိဘၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်ဂီၤတက့ၢ်.

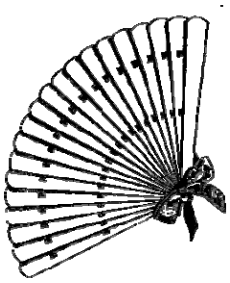
ပှၤမဲာ်ဘျိၣ်
ပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့
ထွံၣ်

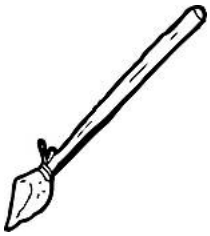
ကဆီ
ကဆီကမျိၤ
ကဆီမဲ

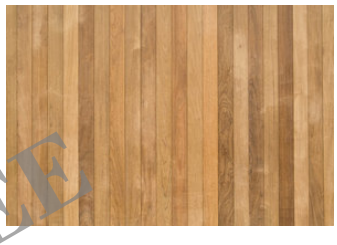
ကဆီ
ကဆီကမျိၤ
ကဆီမဲ

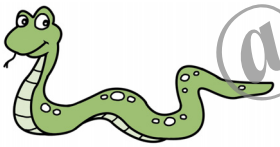
ကဆီန၊
နီၣ်ဝံ၊ကသုၣ်
တၢ်ဖူၣ်

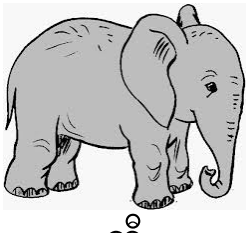
ဒီ
ဂ့ၢ်
ဘီ

တၢ်ဖူၣ်
ကဆီန၊
ဟၢဖၢ

ဂ့ၢ်
တၢၢ်
ထွံၣ်

ဆီ
ကဆီ
ဆီကဆီ

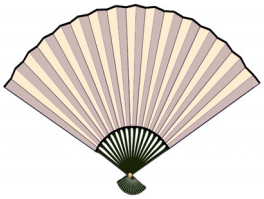

သဝီဖိ
ကဆီ
သဝီ

@KECD & KRCEE

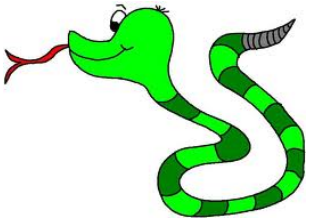
၃. ကွ၊်တ၊်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤဝိ၊်ဩြလၢဒုမၤလိဝဲတဖဉ်လၢဒုဘဉ်လိာ်သးဒီးတ၊်ဂီၤတက့၊်.

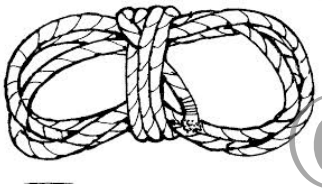

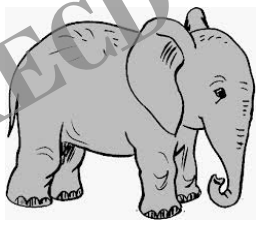

@KECD & KRCEE

၄. ဃုထၢဝီၤ်ဩြလၢအဘဉ်ကတၢၢ်ဒီးကွဲးလီၤအီၤလၢတၢ်လီၤဟိအပူၤတက့ၢ်.

နီဉ်ဝံၤ်ကသုဉ် ဘီ ပျံၤ သ့ဉ်ထူဉ် ပှၤမဲာ်ဘျိဉ် တၢ်ဒူဉ် ဂုၤ် သဝီ ကဆီ

(၁) _____ အိဉ်လၢ _____ အပူၤဃုဂၤ.
(၂) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဖဉ်အဲဉ်ဒိးလဲၤဖိဉ်ကွၢ်ဝဲ _____ နှဉ်လီၤ.
(၃) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအန်ၢ်တဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ် _____ နှဉ်လီၤ.
(၄) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအကမျိၤတဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ် _____နှဉ်လီၤ.
(၅) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအခိဉ်တဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်_____ နှဉ်လီၤ.
(၆) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအမဲတဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်_____ နှဉ်လီၤ.
(၇) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအဟၢဖၢတဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်_____ နှဉ်လီၤ.
(၈) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီအမဲၢ်တဂၤနှဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢအမ့ၢ်၊်_____ နှဉ်လီၤ.

၅. လံ့ကျိၤလၢလာ်တဖဉ်မ့ၢ်ဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(✓)မ့ၢ်တဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(×) တက့ၢ်.

(၁) သဝီတဖျၢဉ်အပူၤနှဉ်ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်အိဉ်၅ဂၤလီၤ. ( )
(၂) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်အဲဉ်ဒိးလဲၤဖိဉ်ကွၢ်ကဆီနှဉ်လီၤ. ( )
(၃) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီကမျိၤဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢဂုၢ်နှဉ်လီၤ. ( )
(၄) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီအန်ၢ်ဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢတၢ်ဒူဉ်နှဉ်လီၤ. ( )
(၅) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီအမဲၢ်ဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢပျံၤနှဉ်လီၤ. ( )
(၆) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီအခိဉ်ဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢသ့ဉ်ထူဉ်နှဉ်လီၤ. ( )
(၇) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီအမဲဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢဘီနှဉ်လီၤ. ( )
(၈) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဖိဉ်ကဆီအဟၢဖၢဒီးဆိကမိဉ်ဝဲလၢနီဉ်ဝံၤ်ကသုဉ်နှဉ်လီၤ. ( )

©KECD & KRCEE

၆. ကိးထိဉ်ကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်တဖဉ်လၢကွဲဖိကကွဲးလိအဂီၤ်တက့ၢ်.

ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤ, အိဉ်လၢသဝီတဖျၢဉ်အပူၤ, ပှၤကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့,
ကဆီအမဲၢ်ဆိကမိဉ်လၢပျံၤ, ကဆီအန်ၢ်ဆိကမိဉ်လၢနီဉ်ဝံၤ်ကသုဉ်,
ကဆီအမဲဆိကမိဉ်လၢဘီ, ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဲအါလိာ်သး, ဖိဉ်ကွၢ်ကဆီအက့ၢ်အဂီၤ.
တအ့ဉ်လိာ်သးဒိးသးခု

၇. သူဝီၤ်ဩြတဖဉ်လၢကျိၤပဲၤဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ် _____
(၂) ကဆီမဲ _____
(၃) ကမျိၤ _____
(၄) သ့ဉ်ထူဉ် _____

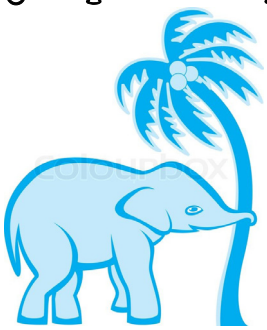
(၅) နီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်_____

(၆) သဝီ _____

၈. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢ်ဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသၣ်.

သရၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်မၤယုၤကျိဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

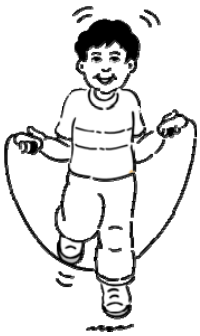
၉. ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤကျိၤပှဲၤဖုၣ်ဖုၣ်.

_____

_____

_____

_____

@KECD & KRCEE

၁၀. မၢကွီဖိကွဲးလီၤတ၊်စံးဆၢဖုဉ်ဖုဉ်ဖိတက့၊်.

(၁) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်အိဉ်ပဲၤဂၤလဲဉ်.

_____

(၂) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်တဖဉ်ဏဲဉ်ဒိးလဲၤဖိဉ်ကွ၊်ဝဲမနုၤလဲဉ်.

_____

(၃) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏန၊်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၄) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏကမျိၤတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၅) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏခီဉ်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၆) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏမဲတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၇) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏဟၢဖၢတဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

_____

(၈) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်လၢဖိဉ်ဝဲကဆီဏမဲ၊်တဂၤန့ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလၢဏမ့၊်မနုၤလဲဉ်.

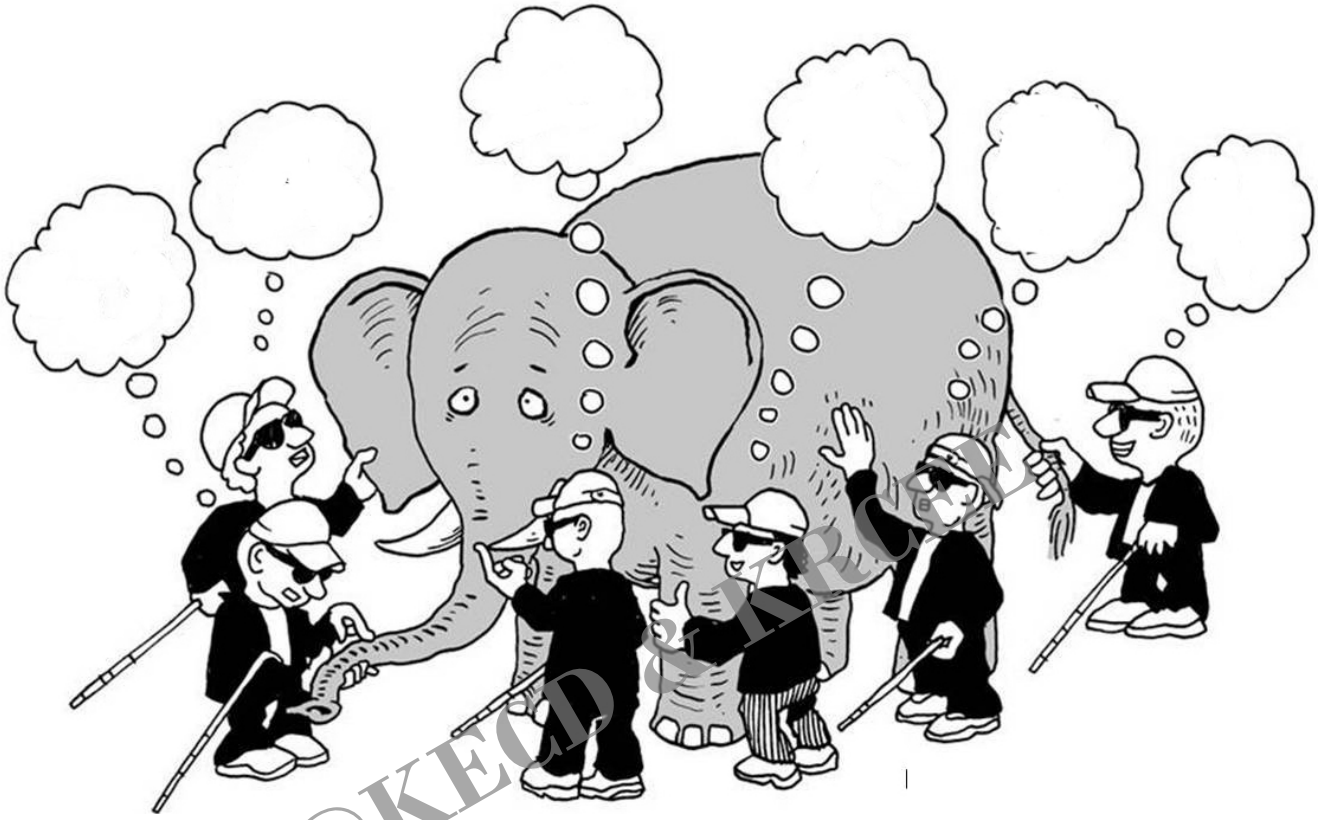
_____

(၉) ပှၤမဲာ်ဘျိဉ်ဃုဂၤဏံၤတုၤဏဆိကမိဉ်တ၊်တဖ်သိးဒိးဏဝဲသ့ဉ်မၤဝဲဖ်လဲဉ်.

_____

@KECD & KRCEE

ကွၢ်တ်ါဂိၤဒီးတ့လီတ်ါဂိၤလၢပှၤမဲာ်ဘျိုဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲတဖဉ်.

@KECD & KRCEP

တၢ်မၤလိ ၁၂
လုၢ်လၢ်လၢအဂ့ၤတဖဉ်

တၢ်မၤလိအတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ်

လုၢ်လၢ်လၢအဂ့ၤတဖဉ်
တၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်

တၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢ

- ကွိဖိကန်ၢ်ပၢၢ်လုၢ်လၢ်သကဲးပတ်အဂ့ၤတဖဉ်ဒီးမၤဂ့ၤအလုၢ်လၢ်အဃံလၢတဖဉ်လၢအတၢ်အိဉ်မူပူၤဒီးလၢပှၤအိဉ်လၢခိဉ်ဃၢၤတဖဉ်
- ကွိဖိကသ့ဉ်ညါအါထိဉ်ဝီၢ်ဩဒီးသူအီၤလၢကျိၤပဲၤ့ၤအပူၤ.
- ကွိဖိကသ့စံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖဉ်
- ကွိဖိကသ့ကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢအတၢ်ဆိကမိဉ်ဒဉ်ဝဲအဖိခိဉ်.

ဝီၢ်ဩတဖဉ်– ဝီၢ်ဩလၢတၢ်မၤလိအံၤအပူၤတဖဉ်အါတက့ၢ်မၤလိဘဉ်ဝဲလံလၢ အပူၤကွံဉ်တၢ်မၤလိတဖဉ်အပူၤအဃိသရဉ်ကမၤသ့ဉ်နီဉ်ထိဉ်က့ၤဝီၢ်ဩလၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖဉ် အပူၤဒီးမၤကွိဖိဖးဒီးကွဲးလိအီၤ.

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဲဉ်ကျဲ

- ကတဘ်ကတီၤပာ်ဝီၢ်ဩ, လံ့ကှ့တိဉ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- မၤသ့ဉ်နီဉ်ထိဉ်က့ၤဝီၢ်ဩလၢတၢ်မၤလိအံၤအပူၤ.
- သရဉ်ဒီးကွိဖိဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်မၤလိပူၤတဖဉ်. ဒုးနဲဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤတဖဉ်.
- သူလိကျိၤပဲၤ့ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိတဖဉ်အဂီၢ်ဒ်သိးက့ၤသူဝဲကသ့.
- သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအမၤလိဝဲဒီးမၤတၢ်ဂဲၤလိတဖဉ်.
- တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒီးတၢ်သးဝံဉ်မ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလိအဂ့ၢ်အံၤန္ဉ် မၤန့ၢ်ကွိဖိသ့ဝဲ.
- သရဉ်အကစၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်အဲဉ်ဒီးမၤအါထိဉ်တၢ်ဂဲၤလိသ့ဝဲလီၤ.

@KECD & KRCEE

တၢ်သိဉ်လိအတၢ်နဉ်ကျဲ

- ဒုးနဉ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်ဘဉ်ဃးလုၢ်လၢ်လၢအဂ့ၤဒီးတဂ့ၤ. သံကွၢ်ကွိဖိဆူကွိဖိတဖၣ်.
  - တၢ်ဂီၤဖဲလဲဉ်တဘ့ဉ်လၢပဂ့ၤမၤအီၤဒီးဖဲလဲဉ်တဘ့ဉ်လၢတဂ့ၤမၤအီၤ.
  - ဘဉ်မနုၤဃိပတကြၢးမၤဒ်တၢ်ဂီၤအံၤန့ဉ်လဲဉ်.
  - ညီနု်နတၢၤတၢ်ကမှံၤလၢကျဲခိဉ်မ့တမ့်လၢတၢ်ကမှံၤဒၢအပူၤလဲဉ်.
  - ပမ့်အဲဉ်ဒိးကဲထိဉ်ပှၤလၢအဂ့ၤတဂၤန့ဉ်ပကြၢးမၤဒ်အံၤဧါ. ဒုးနဉ်တၢ်ဂီၤ.
- ဒုးနဉ်တၢ်ဂီၤတဘ့ဉ်ဘဉ်တဘ့ဉ်ဒီးသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်တုၤကွိဖိန်ပၢၢ်ဘဉ်ဃးလုၢ်လၢ်အဂ့ၤတဂ့ၤတဖၣ်.

@KREED &KRCEE

တၢ်ဖးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖုၣ်ဖုၣ်ဖိ

- စးထိၣ်ဖးန့ၢ်အီၤလုၢ်လၢ်အဂ့ၤတခါဘၣ်တခါအဂ့ၢ်ဒီးမၢကွိဖိကွၢ်လီၤအလံာ်ပူၤဒီးဒိကနၣ်.
- ဖးကဒီးအသိတဘျိဒီးမၢကွိဖိဖးပိာ်ခံ.
- မၢကွိဖိတဖၣ်ဖးအီၤတဂၤတကျိၤတဂၤတကျိၤ.

လုၢ်လ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်

လုၢ်လ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တခါလၢအဒုးမၤမ့ာ်ပှၤသးန့ၣ်လီၤ. လုၢ်လ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်မ့ၢ် တၢ်လၢပှၤတဂၤအိၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဟာ်သးလၢအဂ့ၤဆူပှၤဂၤအဖိခိၣ်နၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဒိစံးဝဲ, လုၢ်လ်ဃံလၤန့ၣ်ဒုးကဲထိၣ်ပှၤကညိန့ၣ်လီၤ. လုၢ်လ်လၢအဂ့ၤန့ၣ် တလိၣ် လၢပကဘၣ်ဟ့ၣ်အပူၤကလံၤန့ၣ်ဘၣ်, မ့မ့ၢ်တခီမၤနၤၢတၢ်သ့ဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ် တဖၣ်မ့ၢ် ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢကွၢ်လိတၢ်ညီဒီးမၤထွဲတၢ်ညီအဃိပဘၣ်သူၣ်လီၤန့ၢ်အီၤလုၢ်လ်လၢအဂ့ၤတဖၣ် အံၤဒ်သိးကအိၣ်ဒီးအီၤထိဘိဒီးသ့ဟ်ကဲပှၤလၢအခိၣ်ဃၢၤဒီးကဲဘျုးလၢအထံကိၢ်အဂီၢ်နၣ်လီၤ.

လုၢ်လ်အဂ့ၤလၢနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်

မ့ၢ်ပှၤလၢအတိအလိၤ, ကလုၢ်တိဒီးအိၣ်ဒီးသးလၢအကဆ့ိ. တဘၣ်သူတၢ်ကတိၤတဂ့ၤ တဘၣ် တဖၣ်ဘၣ်. တဘၣ်မၤဆူးမၤဆါပှၤဂၤဘၣ်. ဟးဆဲးတံၤသကိးလၢတဂ့ၤတဖၣ်. တဘၣ်လံၣ် တၢ်လီတၢ်ဒီးဟုၣ်နၢ်ပှၤဂၤအတၢ်ဘၣ်. နစုမ့ၣ်ခီၣ်မ့ၣ်နၣ်မၤကဆဲ ကဆ့ိအီၤဒီးတံာ်အီၤထိဘိ. ကူတၢ်သိးတၢ်ကဆဲကဆ့ိဒီးဆုၣ်နၣ် ကူနသိးထိဘိ.

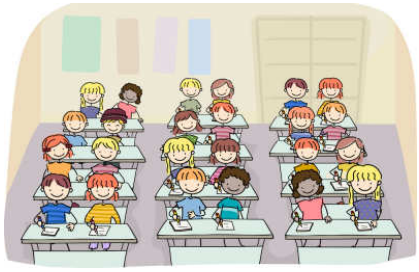
@KECD & KRCEE

လုၢ်လ်အဂ့ၤလၢဟံၣ်ပူၤ

မၤစၢၤနမိၢ်နပၢ်ထိဘိဇ်နမၤသ့အသိးဒိမၤအီၤအဂ့ၤကတၢၢ်ဇ်သိးလၢအကဘၣ်သူၣ်ဘၣ်သးဝဲ. အိၣ်ဒီးတၢ်သူၣ်ဂ့ၤသးဝါဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံလၢနဒိပုၢ်ဝ်ၢ်အဖိခိၣ်. တဘၣ်အဲၣ်လီၤထဲနသးတဂ့ၤ. သ့ၣ်ညါဟ့ၣ်နိၤလီၤတၢ်ဆူပှၤအဂၤအအိၣ်စ့ၢ်ကီး. ထိဘိမၤဟံၣ်တၢ်မၤဝံၤဒီး ဟ်က့ၤလံာ်လဲၢ်လၢအလိၢ်အကျဘၣ်ဘၣ်.

လှၢ်လၢ်အဂ့ၤလၢတီၤပူၤ

ဟ်ကဲသရဉ်သရဉ်မှဉ်တဖဉ်. ကူကၤကွိအတၢ်ကူတၢ် ကၤကဆဲကဆီဃံဃံလၢလၢ. ဖဲတၢ်ဒိး စဲးအခါတဘဉ်ကွဲးကူန့ၢ်ပှၤဂၤအတၢ်စံးဆၢဘဉ်. တဘဉ်မၤလီၤတဖိဉ်တီၤပူၤဒိး ကွဲးဘဉ်အၢတၢ်ဒူဉ်ကပၤဘဉ်. တဘဉ်ကတိၤ တၢ်ဒိးဂဲၤဖဲသရဉ်သိဉ်လိဉ်တၢ်အခါဘဉ်. တဘဉ်ဟံးန့ၢ်သူပှၤဂၤအတၢ်ဖိတၢ်လံၤဘဉ်. မ့ၢ်ကဏဲဉ်ဒိးသံကွၢ်တၢ်နှဉ်ယူးထိဉ်စုဒိးသံကွၢ်တၢ်တက့ၢ်. တဘဉ်မၤမဲာ်ဆုးသကိးဒိးနံၤဘဉ်အီၤဖဲလၢအမၤတၢ်ကမဉ်မ့တမ့ၢ်ဖး လံ်တဘဉ်အခါန့ဉ်တဂ့ၤ.

လှၢ်လၢအဂ့ၤလၢတၢ်လိာ်ကွဲအပူၤ

ဟ့ဉ်နီၤလီၤတၢ်လိာ်ကွဲဒိးဂဲၤလိာ်ကွဲသကိး. တဘဉ်ဏဲဉ်လီၤသးဒိးဂဲၤထဲတဂၤတဂ့ၤ. ဖဲလိာ်ကွဲအခါတဘဉ်လံဉ်အိဉ်လီအိဉ်တၢ်တဂ့ၤ. ဂဲၤလိာ်ကွဲဘဉ်လိာ်ဘဉ်လိာ်. တဘဉ်အ့ဉ်လိာ်သးတဂ့ၤ. တဘဉ်ဆိဉ်လီၤဃ်ၢ်သကိးဖဲလိာ်ကွဲခါဘဉ်. ဃဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤနၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤကဘဉ်သ့တူၢ် လိာ်လၢ တၢ်သးမှာ်အပူၤ. အိဉ်ဒိးတၢ်ပၢၤသူဉ်ပၢၤသးလၢတၢ်လိာ်ကွဲအပူၤ.

လှၢ်လၢ်အဂ့ၤဖဲလၢဟးလၢကျဲခိဉ်အခါ

နမ့ၢ်ထံဉ်နသရဉ်သရဉ်မှဉ်, ခိဉ်နၢ်ဒိးပှၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤဖဲလၢနဟးလၢကျဲအခါန့ဉ်, ထီဘိဆၢဂ့ၤဆၢဝါအီၤတက့ၢ်. ဖဲလၢနဟးလၢကျဲမ့ၢ်ခိဉ်အခါ, တဘဉ်ဃ့ၢ်ဒိးဆိဉ်ဖျိးကွံဉ်ပှၤလၢနကပိာ်ကပၤတဂ့ၤ. တဘဉ်ကွံဉ်လၢၢ်ဆူပှၤအကျးပူၤဒိးမၤဟးဂီၤအီၤတဂ့ၤ. မ့ၢ်ထံဉ်ပှၤသူဉ်က့သးပှၢ်လၢဟးတကျၢၤအါဘဉ်ဒိးပှၤလၢက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤတဖဉ်နှဉ်မၤစၢၤအဝဲသ့ဉ်ဒိးတဘဉ်ဂဲၤကလံအဝဲသ့ဉ်တဂ့ၤ. မ့ၢ်ထံဉ်ပှၤသးပှၢ်ဘဉ်ဆၢထၢဉ်လၢလီၢ်ဆ့ဉ်နီၤတအိဉ်ဘဉ်နှဉ်, ပျဲအဆ့ဉ်နီၤလၢနလီၢ်တက့ၢ်. တဘဉ်တ့ၢ်လီၤတၢ်ကမုံၤလၢကျဲခိဉ်တဂ့ၤ.

လှၢ်လၢအဂ့ၤလၢတၢ်လီၢ်ကီးပူၤဒဲး

တဘဉ်မၤသးရၢၢ်ရၢၢ်စၢၢ်စၢၢ်ဒိးပှၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤနှဉ်တဂ့ၤ. ဖဲဃ့တၢ်တမံၤမံၤမ့တမ့ၢ် လိဉ်ဘဉ်တၢ်တမံၤမံၤအခါန့ဉ်, ကဘဉ်တဲဝဲ “ဝံသးစူၤ” ဖဲလၢမ့ၢ်ဒိးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်လံန့ဉ်, ကဘဉ်တဲဝဲ “တၢ်ဘျုး.” တချုးလၢကလဲၤနှာ်ဆူပှၤဇၢးပူၤဘဉ်နှဉ်, ဒိတကျိးဆိတြဲၤဝံၤ, ပှၤမ့ၢ်ဟ့ဉ်ခွဲးဒိးနှာ်လီၤအီၤ. နှာ်လီၤဆူဇၢးပူၤဝံၤကး တံာ်တြဲၤကယီကယီဖိတက့ၢ်. တဘဉ်မၤတံာ်တာ်ပှၤနီၢ်

©KECD & KBCEE

ဒိၣ်ဖဲလၢအကတိၤလိာ်သးတၢ်အခါနၤ့ၣ်တဂ့ၤ. ကးတံာ်ဃာ်နကိးပူၤဖဲလၢနကူးမ့တမ့ၢ်ကဆဲးအခါနၤ့ၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်တူလီၤနါဒ့ခံပူၤလၢပှၤအါဂၤအမဲာ်ညါနၤ့ၣ်တဂ့ၤ. နမ့ၢ်မၤ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်ပှၤတဂၤဂၤလၢနတဟ်ဘၣ်ဘၣ်အခါနၤ့ၣ်, တဲဘၣ်အီၤလၢ “ဝံသးစူၤဘၣ်ယၤ” နၤ့ၣ်တက့ၢ်.

မၤကွၢ်ကွိဖိအတၢ်နၢ်ပၢါတၢ်တဲအဂ့ၢ်ခီဖျိသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်.

(၁) ပဘၣ်အိၣ်ဘၣ်အၢၣ်ဘၣ်သိနၤ့ၣ်ဧါ.
(၂) ပကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢကတိၤတၢ်တီတီလိၤလိၤမ့တမ့ၢ်လံၣ်တၢ်လီတၢ်နၤ့ၣ်လဲၣ်.
(၃) ပဘၣ်ရ့တံၤသကိးလၢအဂ့ၤမ့တမ့ၢ်အအၢနၤ့ၣ်လဲၣ်.
(၄) ပအိၣ်လၢဟံၣ်နၤ့ၣ်ပဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.
(၅) ပဒိပုၢ်ဝဲၢ်နၤ့ၣ်ပဘၣ်ဇဲၣ်အီၤမ့တမ့ၢ်အ့ၣ်လိာ်သးလဲၣ်.
(၆) ပတၢ်အီၣ်မ့ၢ်အိၣ်နၤ့ၣ်ပဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၇) ပမၤဟံၣ်တၢ်မၤဝံၤနၤ့ၣ်ပလံာ်ပလဲၢ်နၤ့ၣ်ပဘၣ်ဟ်အီၤဒ်လဲၣ်.
(၈) လၢတီၤပူၤနၤ့ၣ်ပဘၣ်ဟ်အီၤဒ်လဲၣ်.
(၉) သရၣ်သိၣ်လိတၢ်အခါပဘၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးဂဲၤဧါ.
(၁၀) ပဟုၣ်တၢ်ဂ့ၤဧါ.
(၁၁) ပဟံးနၤ့ၢ်သူပှၤထိၣ်ဒံးဘိမ့တမ့ၢ်စၢ်ဘိနၤ့ၣ်သ့ဧါ.
(၁၂) ပမ့ၢ်ဃ့ပှၤတၢ်မ့တမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပှၤတၢ်နၤ့ၣ်ပကဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၁၃) ပှၤဟ့ၣ်ပှၤလံနၤ့ၣ်ပဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၁၄) ပဟးလၢကျဲခိၣ်ပမ့ၢ်ထံၣ်ပသရၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပှၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤနၤ့ၣ်ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၁၅) တၢ်ကမံၤနၤ့ၣ်ပတၢၤလီၤအီၤလၢကျဲခိၣ်တၢ်ပျိပူၤသ့ဧါ.
(၁၆) ပကဘၣ်တၢၤတၢ်ကမံၤဖဲလဲၣ်.
(၁၇) ပမ့ၢ်ဇဲၣ်ဒိးလဲၤနၣ်ဆူပှၤဇၢးပူၤနၤ့ၣ်ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၁၈) ပှၤဟ့ၣ်အခွဲးလၢပကလဲၤနၣ်လၢဇၢးပူၤဝံၤလံဒိးပကဘၣ်ကးတံာ်ပဲတြီဒ်လဲၣ်.
(၂၀) ပအိၣ်လၢတီၤပူၤနၤ့ၣ်ပဘၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်.
(၂၁) ပမ့ၢ်ထံၣ်ပှၤဘၣ်ဒိ မ့တမ့ၢ် ပှၤသးပှၢ်ဟးတကဲအါဇါဘၣ်နၤ့ၣ်ပဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၂၂) ပမ့ၢ်ယီၢ်ဘၣ်ပှၤခီၣ်လၢတဟ်သူၣ်ဟ်သးအပူၤနၤ့ၣ်ပကဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၂၃) ပမ့ၢ်ဇဲၣ်ဒိးကဲထိၣ်ပှၤလၢအဂ့ၤတဂၤနၤ့ၣ်, ပကဘၣ်အိၣ်ဒိးမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

©KECD & KRCEE

တၢ်ဂဲၤလိအတၢ်မၤတဖဉ်

၁. **လံ့ကျိၤလၢလာ်တဖဉ်မ့ၢ်ဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(✓)မ့ၢ်တဘဉ်ဒီးကွဲးလီၤ(×) တက့ၢ်.**

(၁) ပဖိးစဲးလံ့အခါန့ဉ်ပကွၢ်ဟုဉ်ပှၤတၢ်စံးဆၢန့ဉ်ဂ့ၤလီၤ. ( )
(၂) ပမ့ၢ်ထံဉ်ပှၤသူဉ်က့သးပှၢ်လိဉ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢၤန့ဉ်မၤစၢအီၤသ့လီၤ. ( )
(၃) ပဖိးပုၢ်ဝဲၢ်နှဉ်ပဘဉ်အ့ဉ်လိာ်သးဖိးအီၤလီၤ. ( )
(၄) ပတ့ၢ်လီၤတၢ်ကမုံၤလၢကျဲခိဉ်နှဉ်တဂ့ၤဘဉ်. ( )
(၅) ပတၢ်အိဉ်မ့ၢ်အိဉ်နှဉ်ပတဘဉ်ဟ့ဉ်နီၤဒုးအိဉ်ပှၤဂၤဘဉ်. ( )
(၆) ပလိာ်ကွဲမ့ၢ်ဃဉ်နှဉ်ပကဘဉ်သးထိဉ်တၢ်လီၤ. ( )
(၇) ဖဲသရဉ်သိဉ်လိတၢ်အခါပဘဉ်အိဉ်ဘ့ဉ်ကလာ်လီၤ. ( )
(၈) ပသကိးမၤလံ့မ့ၢ်တဘဉ်နှဉ်ပဘဉ်မၤမဲာ်ဆုးအီၤလီၤ. ( )
(၉) ပဘဉ်ကတိၤတၢ်ကတိၤလၢအဂ့ၤဒီးတဘဉ်မၤဆါပှၤဂၤဘဉ်. ( )
(၁၀) ပဘဉ်ရှဒီးတံၤသကိးလၢအဂ့ၤတဖဉ်လီၤ. ( )

၂. **ကိးထိဉ်ဝီၢ်ဩ့မ့ၢ်တဉ်ဂ့ၢ်ဖုဉ်ဖုဉ်ဖိလၢကွိဖိကွဲးလိအဂီၢ်တက့ၢ်.**

(သရဉ်ကစၢ်ဃုထၢလံ့အဆၢလၢတၢ်မၤလိပူၤလၢကကိးထိဉ်နှၢ်ဖိသဉ်လၢကွဲးဝဲလၢတၢ်ကွဲးကဒိးလံ့အဂီၢ်.)

၃. **ကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးလီၤကျိၤပှဲၤဖုဉ်ဖုဉ်တက့ၢ်. ကွဲးလီၤတၢ်မၤနီဉ် (✓) လၢလုၢ်လၢအဂ့ၤအပူၤဒီးတၢ်မၤနီဉ် (×) လၢလုၢ်လၢတဂ့ၤအပူၤ.**

	ဂ့ၤ	တဂ့ၤ
	( )	( )
	( )	( )

@KECD & KRCEE

( ) ( )

( ) ( )

( ) ( )

( ) ( )

( ) ( )

@KECD & KRCEE

၅. ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွဲအဒိလၢလံာ်မၤလိအကတၢ်ၢဒီးလိာ်ကွဲယုၤဖိသၣ်.

သရၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်လိာ်ကွဲတၢ်သးဝံၣ်မ့ၢ်အိၣ်မၤယုၤကျိဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

၆. မၤကျိဖိကွဲးလီၤတၢ်စံးဆၢဖုၣ်ဖုၣ်ဖိတက့ၢ်.

(၁) ပဘၣ်အိၣ်ဘၣ်အၢၣ်ဘၣ်သီနူၣ်၈ါ.
(၂) ပကဘၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢကတိၤတၢ်တီတီလိၤလိၤမ့တမ့ၢ်လံၣ်တၢ်လီတၢ်နူၣ်လဲၣ်.
(၃) ပဘၣ်ရ့တံၤသကိးလၢအဂ့ၤမ့တမ့ၢ်အအၢနူၣ်လဲၣ်.
(၄) ပအိၣ်လၢဟံၣ်နူၣ်ပဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.
(၅) ပဒိပုၢ်ဝဲၢ်နူၣ်ပဘၣ်ဏဲၣ်အီၤမ့တမ့ၢ်အ့ၣ်လိာ်သးလဲၣ်.
(၆) ပတၢ်အီၣ်မ့ၢ်အိၣ်နူၣ်ပဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၇) ပမၤဟံၣ်တၢ်မၤဝံၤနူၣ်ပလံာ်ပလဲၢ်နူၣ်ပဘၣ်ဟ်အီၤဒ်လဲၣ်.
(၈) လၢတီၤပူၤနူၣ်ပဘၣ်ဟ်အီၤဒ်လဲၣ်.
(၉) သရၣ်သိၣ်လိတၢ်အခါပဘၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးဂဲၤ၈ါ.
(၁၀) ပဟုၣ်တၢ်ဂ့ၤ၈ါ.
(၁၁) ပဟံးနူၢ်သူပှၤထိၣ်ဒံးဘိမ့တမ့ၢ်စၢၢ်ဘိနူၣ်သ့၈ါ.
(၁၂) ပမ့ၢ်ဃ့ပှၤတၢ်မ့တမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပှၤတၢ်နူၣ်ပကဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၁၃) ပှၤဟ့ၣ်ပှၤလံနူၣ်ပဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၁၄) ပဟးလၢကျဲခိၣ်ပမ့ၢ်ထံၣ်ပသရၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤပှၤတဂၤဂ့ၤတဂၤဂ့ၤနူၣ်ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၁၅) တၢ်ကမုံၤနူၣ်ပတၢၤလီၤအီၤလၢကျဲခိၣ်တၢ်ပျိပူၤသ့၈ါ.
(၁၆) ပကဘၣ်တၢၤတၢ်ကမုံၤဖဲလဲၣ်.
(၁၈) ပမ့ၢ်ဇဲၣ်ဒိးလဲၤနဉ်ဆူပှၤဇၤးပူၤနူၣ်ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၁၉) ပှၤဟ့ၣ်အခွဲးလၢပကလဲၤနဉ်လၢဇၤးပူၤဝံၤလံဒိးပကဘၣ်ကးတံာ်ဝဲတြီဒ်လဲၣ်.
(၂၀) ပအိၣ်လၢတီၤပူၤနူၣ်ပဘၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်.
(၂၁) ပမ့ၢ်ထံၣ်ပှၤဘၣ်ဒိ မ့တမ့ၢ် ပှၤသးပှၢ်ဟးတကဲအါအါဘၣ်နူၣ်ပဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်.
(၂၂) ပမ့ၢ်ယီၢ်ဘၣ်ပှၤခီၣ်လၢတဟ်သူၣ်ဟ်သးအပူၤနူၣ်ပကဘၣ်စံးဒ်လဲၣ်.
(၂၃) ပမ့ၢ်ဇဲၣ်ဒိးကဲထိၣ်ပှၤလၢအဂ့ၤတဂၤနူၣ်, ပကဘၣ်အိၣ်ဒိးမနုၤတဖၣ်လဲၣ်.

@KECD &KRCEE

၇. ကွဲဖိကွဲးလီၤလုၢ်လၢ်အဂ့ၤ(၅)ထံၣ်လၢတီၤပူၤအဂီၤ်.
(ကွဲဖိကကွဲးလီၤဝဲလၢအတၢ်ဆိကမိၣ်အသိး. သရၣ်ကွဲးအဒိလၢကွဲဖိအဂီၤ်. ကွဲဖိကွဲးဝံၤမၤအဟဲထိၣ်ဖးဝဲလၢတၢ်ဓဲၣ်ညါ)

လုၢ်လၢ်အဂ့ၤလၢတီၤပူၤ

၁.

၂.

@KECD & KRCEE

၃.

၄.

သရၣ်ကကျးလီၤကွဲဖိအလုၢ်လၢ်အဂ့ၤတဖၣ်လၢတီၤဒၢးတၢ်ဒူၣ်ကပၤ

တၢ်ဖးဘျ့လံ်

တၢ်သိၣ်လိအတၢ်နဲၣ်ကျဲ

(၁) သရၣ်ကွဲးလီၤဟ်ထါအံၤလၢလံ်ကၡဲးလဲၢ်အလိၤဒီးတဲထါအတၢ်ပညိၣ်.
(၂) သရၣ်ဘျးလီၤလၢတီၤမဲာ်ညါဒီးဖးယုၤကွိဖိ.

ထါဖိသၣ် (ထါကမဲၤ)

တၢ်ကိၢ်လီၤဖံလိလီၤဘု
တၢ်ကိၢ်လီၤဖုလိလီၤဘု
ထွံၣ်မိၢ်သူလဲၤလူာ်ထီၣ်ဘု
ထွံၣ်ဖါသူလဲၤလူာ်ထီၣ်ဘု
လူာ်ပှၤဘုကိးဒံကိးဂၤ
တလူာ်ဘၣ်ဖံဘုတဂၤ
တလူာ်ဘၣ်ဖုဘုတဂၤ
ဖံဟီၣ်ဟီၣ်ဇာမဲာ်ထံယွၤ
ဖုဟီၣ်ဟီၣ်ဇာမဲာ်ထံယွၤ
လီၤဘၣ်ဆီဒံၣ်တကီၤဘီ
ဆီဒံၣ်တကီၤလံ်လူာ်ဘီ
စီၤမ့ၢ်ထိၣ်လဲၤဇာခီၣ်ထိ
လဲၤကျိၣ်ကျိၣ်ဟဲကၡၤကျိၣ်ကျိၣ်

တၢ်ပညိၣ် –

၁. ထါအဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤသးပှၢ်လၢညါတဖၣ်ကမဲၤ(အုၣ်)နှၢ်အဖိအလံၤဖဲအမၤမံဝဲအခါ.
၂. မ့ၢ်ဒ်သိးသူၣ်ကၡသးပှၢ်လၢညါတဖၣ်ဇာထါသုတလီၤမၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်.

ဝီၢ်ဩ –

လူာ်ထီၣ် – ဝၢ်ထီၣ်

@KECD & KRCEE